

BÖRZSÖNYI HELIKON

Irodalmi, művészeti, természetbarát folyóirat

IV. évfolyam 4. szám, 2009. április

"Áldjon meg az Isten mindenkit, aki az áldatlan magyar ugart tördeli."

Csapó Lajos: Krizantén (olaj, vászon)

Az április 10.-én Rétságon megtartott Spangár-díj átadáson mutattuk be, az immáron hatodik *Üzenetek, vallomások, strófák* című antológiánkat is. E havi Börzsönyi Helikon számunk az antológiába bekerült szerzők azon írásait tartalmazza, amik helyhiány miatt maradtak ki csupán a kötetből.

Tartalom:

- 3.-5. o.: Téli szél;** (Ács Bódog írása)
6.-8. o.: Élünk, mint hal a vízben; (Borsi István írása)
10.-12. o.: Legközelebb; (Czinege Erzsébet írása)
14. o.: Betűim; (Demeter zsolt verse)
16.-21. o.: Betépve; Villanások; (Duhay Tímea írásai)
22. o.: Apu énekel; (H. Túri Klára írása)
23.-27. o.: Élni fogsz; Engem soha; (J. Simon Aranka írásai)
28.-29. o.: A sárga cipő; (Karácsonyi Lászlóné írása)
30.-31. o.: Metafizika; Pannónia; Láttam...; (Karaffa Gyula versei)
32.-36. o.: A telefon állandó foglaltat jelzett; Srácok a térről; (Kő-Szabó Imre írásai)
38.-40. o.: Feloldozás; Falak; (Mohay Szilvia írásai)
42.-43. o.: Alkotni vagyunk; Az éj hínáros fenekén; (Móritz Mátyás versei)
44. o.: Míg van mit mondanod; (Nagy János írása)
46. o.: Gondolatok; (Németh Edina verse)
47.-48. o.: Féltékeny a férjem; Hagyományörzők; (Sántáné Kurunczi Mária prózája, verse)
50.-51. o.: A múlt jelene; A fésű; (Szájbely Zsolt írásai)
52.-54. o.: Szárnyhoz az angyalt; Tóth Tihamér esete a lábakkal; (Szilágyi Perjési Katalin írásai)
56.-64. o.: Visszhang; Nyárutó; Télelő; Lesifotók; (Videcz Ferenc versei, prózája)
66.-67. o.: 2009. év Spangár-díjasai
68.-71. o.: Könyvajánló;
72.-79. o.: Most látható a természetben 5. rész, május; (Balog István természetismereti rovata)
80.-83. o.: Beszámoló;
84.-87. o.: Programajánló;
88. o.: Pályázat;
89. o.: Impreszum;

E havi számunkat a Szigethalmon élő és alkotó **Csapó Lajos** költő-festőművész alkotásainak képeivel díszítettük. Köszönet a képek közlési jogáért. A Szerk.

ÁCS BÓDOG

TÉLI SZÉL

Az északi Nagyúr, a Tél egyetlen éjszaka jeges markába szorította a világot.

Hajnalra a levegő ködös lágysága eltűnt, és az őszi esőket hordozó felhők szétoszlottak, eltűntek a hideg magasságokban. Aztán a gonoszul szikrázó csillagok alatt a Szél, Észak felől jeges légtömegeket sodort a didergő földre, az útszéli pocsolyák vizére jégablak borult, s a szántások sáros hantjait kökemény földkoloncokká fagyasztotta, erdőt, mezőt, füveket, fákat, bokrokat, elszáradt kórókat cifra zúzmaradísszal ékesítette fel a szigorú fagy.

-Ez igen! -nézett szét reggel frissen meghódított, fagyos birodalmában a Tél, miközben az utakon pipiskék szaladgáltak panaszosan siránkozva, és a mélykék ég alatt varjak fekete tömegei szárnyaltak a városok füstöt pipáló kéményei felé, s hangosan káromva kiáltották szét mindenkinek az éhség örök panaszát.

A Nap vörös párába burkolózva, közönyösen nézett szét a keleti szemhatárról a téli világban, és csalóka sugaraival, - amelyeknek csak fénye volt, melege nem- igyekezett mindenkivel elhitetni, neki aztán semmi köze ehhez az egészhez.

A váratlan hidegnek erdő, mező népei közül talán egyedül csak a nyulak örvendeztek, mert végre levethették nehézkes, sáros papucsukat, s kaján nagyképűséggel húzták fel szélesebb futócipőiket, már előre örvendezve, miként hagynak majd faképnél kóbor kutyát, éhes rókát... s a vadászokat...

Csak puska ne lenne a világon!

No, meg én, mert úgy gondoltam, ebben a hidegben biztosan jobban esznek a -csukák!

Aztán kellően beöltözve, elővettem Riga nevezetű kismotoromat, s magamat a horgászok védőszentjének ajánlva, elberregtettem a Marcal felé.

Rögtön az út elején viszont többféle meglepetésben is részesültem.

Elsősorban a pengően jeges levegő vágni kezdte arcomat, amitől bőröm kemény, jéghideg bádoggá változott, és könnyeim kétoldalt halántékomra fagytak.

Arról nem is beszélve, hogy bármennyire is vastagon öltöztem, lábaim, érzésem szerint deréktől lefelé egy idő után megszûntek létezni.

Kormányt markoló kezeimmel már nem is foglalkoztam, mert azok, kesztyű ide, kesztyű oda, szinte jéghideg fémalkatrészévé váltak kismotoromnak.

Menet közben, ahogy elnéztem, rajtam kívül egy lélek sem járt az úton, ezzel azt is bizonyítva, azért akadnak még pihent agyú egyének kies hazánkban...

Aztán eszembe jutott, cigarettámat elfelejtettem magamhoz venni, ami nélkül pedig dohányos ember nem létezhet!

-Na, nem baj, majd Görzsönyben megállok a kocsmánál, és pótolom a hiányosságot! -gondoltam a fagyos levegőt szűrve orromon át, amitől orrcimpáim időnként összefagytak.

A kocsmá előtt megálltam hát, s leszálltam kismotoromról, miközben elgémberedett lábaim még őrizték motoros testtartásom főbb jellemzőit, amit két bámészkodó, helybéli atyafi félreérthetetlen vigyora is igazolt.

-Mi a fekete fenét lestek? Nem láttatok még fehér embert?-morogtam dühösen fogaim között, és valahogy beténferegtem az italboltba.

Bent viszont földig érő füst, meleg és félhomály fogadott, amelynek „előállításában” komoly szerepe lehetett azon bennszülötteknek, akik a söntés előtt ödöngtek félig üres poharaikkal kezükben, csak azt nem értettem meg, miért keverték a dohányhoz, amit szívtak, egy kis... rongyot is.

Vaksin tájékozódtam a csapos irányába, s közben a torkot kaparó, szemet könnyeztető büdös füstről, pár kapkodó lélegzetvétel után pedig megállapítottam:

-Ami sok, az sok!

Annak ellenére, hogy magam is dohányos ember voltam -akkoriban!

Gyorsan megvettem hát a szükséges „kelléket” -közben végtagjaim valamelyest kiengedtek- aztán viszonylag daliás testtartással elhagytam a nevezetes intézményt.

Az út hátralévő részében csak annyi történt, hogy a falu határában a beretvaéles hideg levegőhöz csatlakozott a Szél, és fagyos dallamokat dúdolva füleimbe, szigorúan megkérdezte:

-Elment az eszed? Ilyen időben...

Nem is válaszoltam, mert már arra sem volt erőm.

A folyón átvezető hídnál* ráfordultam a töltésre és hajszál híján a jeges folyóban kötöttem ki!

Vadul rángattam a kormányt ide-oda, amíg valahogy megleltem elveszített egyensúlyomat a csúszós földúton, amiből a folyó ráfagyott párája korcsolyapályát csinált a nagy hidegben.

Távolabb, a dűlőúton egy traktoros atyafi vigyorgta meg mutatványomat a szélvédő mögül, mire fagyos szájjal hebegtem el az ősi átkot:

-Hogy cserélnél fejet anyósoddal!

Miután kijedeztem, és kimérgelődtem magam, a töltésen nagynehezen elvergődtem igazi célomhoz, a vasúti híddhoz.

Menet közben azért rápillantottam néha a vízre is, mert a folyó még nem fagyott be, de hidegen tiszta vizén már apró jéglapocskák úsztak, mint a szigorú Tél úr üzenetei.

Ha ilyen hideg marad az idő, úgy véltem, pár nap múlva befagyhat a sima víztükör, bár kis párafoszlanók még mindig szakadtak el felszínéről, mintegy igazolva, melegebb, mint a levegő.

A vasúti hídnál aztán leállítottam kismotoromat, és elégedetten állapítottam meg, alkotói biztosan belekalkulálhatták a nagy hideget is lelkületébe, -amúgy orosz módra- mert a szigorú fagy meg se kottyant neki, szépen, egészségesen duruzsolt végig az úton.

Fölöttem pár nyárfa, arrébb természetes bokrok integettek kopasz ágaikkal a hidegkéki téli ég felé, alattuk vastag avarszőnyeg, s a Szél láthatóan csak megszokásból turkált a száraz levelek között egy keveset, mintha keresne valamit.

Bár az is lehet, csak arra volt kíváncsi, mit kezdek elgémberedett mivoltommal.

Az egyik bokor ágai között kis fészket ringatott, mint az elmúlt nyár emlékét, és ahogy néztem, csak eszembe jutott:

-De régen is volt... a nyár...

A parton végig fehér zúzmaradíszbe öltözött a sás, a nád, az elszáradt kórók, az aszott gyepszőnyeg, s a füzek ágai, amelyeken még ott bánatoskodott pár szürkére fagyott levélke.

Némi csalóka melegérzetet keltettek bennem az emelkedő Nap hideg sugarai, visszatükröződve a víztükörről, ám a Szél, időnként elsuhant mellettem, s arcomat, füleimet megcsipdesve, kaján kárörömmel megjegyezte:

-Azt te csak úgy hiszed!

Aztán figyelmeztetően megzörrentette az apró cserbokrok elszáradt leveleit a töltés oldalában:

-Vigyázz, mert csúszik!

Valahogy leevickéltem a zúzmarás, deres gyepen a híd lábához, markomban botommal, és tájékozódni kezdtem.

A hídon túl egy mély, nagy kiterjedésű gubbenő volt, -a lassan kavargó, kékeszöld víz is erről árulkodott- amelyben a békés halak biztosan vermélőhelyre leltek, ám a ragadozók is követték őket, és ezekre spekuláltam nagy magabiztossággal. Távolabb, a folyó jeges vizében vadkacsák úszkáltak, bukdácsoltak, időnként feneküket fordítva az ég felé.

-Háp, sáp, háp, háp, sáp. -hangoskodott szárnyait suhogtatva az egyik gácsér.

-Fene a gusztusotokat... legalább fognátok valamit! -morogtam a jéghideg vízre gondolva, mert, amíg figyeltem őket, nem láttam zsákmányt csőrükben.

Lassan átóvakodtam a híd alatt, mire a szemfüles madarak ijedten robajlottak a levegőbe:

-Háp, háp sáp, sáp... az ember! -méltatlankodtak nagy locsogás, szárnycsattogás közepette, miközben tollaikról gyémántként csillogva peregtek vissza a ragyogó vízcseppek.

Csak úgy, mellest eszembe jutott, igazán gyűjthatnék egy kis tüzet, hogy megmelegedjek.

Sőt, süthetnék egy kis szalonnát is... nyárson... már -ha lenne! De nincs, mert mindig otthon felejttem ezt a nagyon fontos kelléket -kordult meg gyomrom követelőzve.

Dühösen gyújtottam rá, majd a cigaretta pótolja, gondoltam, aztán jobb híján nekiálltam villantózni -elvégre azért jöttem! Hajigáltam szorgalmasan a kanalat, amikor távolabb, a töltés oldalán egy kutyát láttam meg leereszkedni a bokrok között „cserkésző” stílusban.

Szép nyugodtan letettem botomat, és már nyúltam is farzsebemhez, ahol kiskaliberű fegyverem rejtőzött. Nem szeretem erdőn, mezőn a kóbor kutyát, mert többnyire vadászik, hajkurássza a vadat, és csak kárt okoz. Főleg az ilyen nem, mert az „illető” egy farkaskorcsnak látszott, és ezek a legelvetemültebbek az orvvadászat gyakorlása közben.

Arról nem is beszélve, jómagam is tartok tőlük -már ősidők óta!***

Úgy látszik, nem voltam elég óvatos, mert mozgásomat meglátta a tilosban járó „vadász”, és magasra tartott fejjel, meredten felém figyelt. Így is jó, emeltem fel kis pisztolyom, bár a távolság nagy, aztán meghúztam a ravaszt. A lövés éles pattanására kutyám a pillanat tört része alatt teljes sebességre váltott, és rohant a töltés oldalán felfelé, de még egy lövésre alkalmat adott.

A második golyó már közel csapódhatott be hozzám, mert ökelme felvonítva ugrott át a töltés tetején és eltűnt szemem elől.

-Tiszteltetem a gazdádat! -gondoltam dühösen, zsebre tettem fegyverem, s szakértően megállapítottam:

-Ez a jószág már biztosan szagolt puskaport... nagyon „harcedzeten” mozgott!

-Mi volt az? -érdeklődött a Szél egy csípős fuvallattal.

-Egy kutya. -feleltem még mindig mérgesen.

-Olyan... farkaskorcs forma?

-Az, az, de... honnan tudod?

-Már a vadászok is megpróbálták elkapni, de nem találták el. Rendszeresen vadászik a büdös, erdőn, mezőn nincs senkinek se nyugta tőle... ámbár... előbb-utóbb beszámol a bőrével!

A Nap közben valamennyivel feljebb hágott az égen, de melege a szél általánosan szó sem volt. Dobáltam hát villantómat tovább, és amikor mélyebbre eresztettem, visszavonatasakor erőszakos rántás tudatta velem, vendégem van!

Némi kézitusa után egy másfeles csuka meresztette rám fenyegetően szeméit a szákból, bár az igazat megvallva, nagyobbra számítottam.

-No, akkor eredj Isten hírével, nőj nagyobbra! -engedtem vissza ökelmém.

Elővettem egy Mepps gumihalat.*** Pár dobás után megint erőszakoskodott valaki a mélyben, de hamar feladta, s hát egy kisebb süllő próbált szerencsét gumihalammal.

Gyorsan megszabadítottam a horogtól, s nehogy elpusztuljon, visszaeresztettem a vízbe.

Talán megúsza... .

Ahogy keztem mostani, a jeges víz szinte elfagyasztotta amúgy is hideg kacsóimat, a Szél is egyre jobban rázendített, és időnként felhőket sodort el fejem felett, számottevő zsákmány sem akadt, s nagyon kezdett elegendem lenni a fagyos mulatásból. Komótosan összecihelődtem, s felmáztam kismotoromhoz a töltés oldalán, erősen kockáztatva, visszacsúszom és belésem a jeges vízbe:

-Még csak az kellene... egy hideg fürdő! -járattam eszem kerekeit a kellemetlen téma körül.

-Mi van? Már meguntad? -fújt szemem közé a Szél kárörvendve, a töltés tetején.

-Hát... ahogy nekiveselkedtél... nem sok értelme van... -válaszoltam kedvetlenül.

-Mondtam én... de neked aztán beszélhetek! -zúgott megrovóan a híd alatt a Szél.

Berúgtam kismotoromat -pöccintésre indult- felkapaszkodtam rá fagyos tagjaimmal, körülbelül úgy, ahogy a macska gubbaszt a köszörűkövön, és erős elszántsággal elindultam hazafelé.

Az úton már semmi érdekes nem történt.

A Szél hátulról fúj, s némi büntudattal még segített is kismotoromnak, így a levegő már nem volt olyan jeges, és csak félig fagytam meg hazáig.

Otthon aztán kis családom körében elkezdtem kihámozni elgémberedett tagjaimat töméntelen ruházatomból:

-Egy nadrág... még egy nadrág... két pulóver... ingek, trikók zoknik, s ahogy az egyre növekvő ruhahalmazt nézegettem magam körül, megrökönyödve állapítottam meg:

-Nna! Ha a farkasok megették volna... hát... egy hétig csak rongyot... találtak volna utánuk!

* Nemesgörzsöny és Várkesző között a Marcal folyón átvezető hídról van szó.

** Kora gyermekkorom óta félek az idegen kutyáktól, és ezt ezek a bestiák megérik, tudják is rólam.

*** Nagy újdonság volt a hetvenes évek közepén a külföldi gumihal.

BORSI ISTVÁN

Élünk, mint hal a vízben

Az élő környezet és az ember találkozása mindig kihat egymásra. Vagy úgy, hogy a természet megszólít, magához emel minket. Egyszer úgy, hogy nem érezzük az elszakadás illúzióját magunkban, vagy úgy, hogy erővel szemben még nagyobb -elképzelte- erőnk mozgóztatjuk, győzedelmeink reményében.

Varázslatos pillanatok születnek, nap mint nap, a víz, a föld, a levegő, a fény találkozásának pontjain. Más szavakkal, a vízpartokon.

Hogy a tengerparton, a Föld déli vagy északi felén, folyók, patakok, tavak mentén, az lényegtelen. Ekkor a kiszakított rész -minek az ember hiszi magát- olykor tudattalanul, szemben találja magát az Egésszel. A négy őserővel. S ez, mindenképpen szembesít minket sajátos helyünkkel a világunkban. A kiszolgáltatottság riadt érzésétől kezdve, nyugtalanságtól az áhítatig bezárólag, más-más módon hat az ide látogatókra. Lám, így a természet maga a legnagyobb átváltoztató művész, hiszen belső érzékeinken keresztül hat valamennyiünkre egyaránt.

Épp így megérinthet bárkit a pillanat, az alig néhány percnyi sétát követően lakhelyemen, a hegyek lábánál lévő faluban, annak szépséges horgásztavánál. Mivel bevándorlóként élek itt, helyi szóhasználatban, gyűttmentként”, erdők, hegyek, vizek, rétek találkahelyén, még talán kevésbé fásultam bele annak látványosságába, mindennapos megújulásába. Aznap is csupán a tavacsánk első, üresen álló horgászstégére telepedtem le. Valóban ajándéknak tartom ezt, a más által épített helyet. Szeretek itt üldögegni, mert közel van a zavartalan, védett szeglet, mely nádasában számos vízimadár talál otthont, s a kapitális pontyok is békésen pipálnak, fürdőznek a meleg napok alkonyán. Arra jöttem rá, hogy élvezet számomra ez a semmittevés. Soha sem horgásztam. Csak üldögélek, olykor egyedül, olykor társasan. De nagyon is megértem a horgászsport szerelmeseit, kik közt szép számmal vannak azok, akik nem a „méretre és a mennyiségre” gondolva lógnak órákon át.

Nyár vége felé kellemesen langyos volt minden. Közledett az alkony ideje. Ekkor már kisebb tömegben jönnek a szúnyogok elő, a nádírigók sem harsogják a cserregő-brekegő nászéneket.

A hosszú szárnyaikkal a szürkegémek egykedvű lomhasággal eveztek az enyhe szellőben a saját tükörképük felett, sebzett halat, ivadékok raját kutatva. Olykor nagyokat kiáltva, a hátrahagyott, tollászkodó társaik felé.

A szó megszokott értelmében itt nincs csend, ami némaságot, zajtalanságot jelent. Néhány stéggel lejjebb, néhány látogató szófoszlánya száll felém, és egy horgász botjának tompa koppanása terül szét a vidéken, a nádas suttozásával, kacsák neszezésével együtt. Ez a nesz, az élet vidám suttozása.

A csend, maga az alkotó ürességgé válik bennem -legbelül.

Ez egy valós, „más-állapot”.

A víz tetején vibráló fényhídon akarat nélkül elsiklik szépen az a tartás, az a gondolat, a látszatmáz tócsája, melyben egész nap evickélek, s melytől magaménak hiszem az életet. Most, csak vagyok. Mint üresség.

Melynek az értelem csupán - ártalom.

Itt ez az a hely, ez az a pillanat, ünnep, mikor az Élet fogad el magának. Mégpedig, bármely elvárás nélkül.

Mily meglepő módon érzekelek mindent! Most a lét lát! Egyszerre láttatja a tömény tárgyi világot, és annak légies kontúrajait, valamint az őket megszüülő időt.

Most sem az optika tudása, sem a logika nem cseréli ki azt a felismerést, mely felvillant bennem. A tó felszínén lévő, aranyból a vörössé változó fényhíd láthatóvá tette a láthatatlant.

A Fényforrás és közöttem állandó kapcsolat van!

Ha köhajtásnyira szaladok a parton, a fényhíd akkor is követ, a Forrás és én közöttem áll meg továbbra is, így alkonyatkor. Delelőkor sem a fényt látom meg annak valóságában, hanem annak valamely tükröződését, színeire szakadozó álruháját.

S lám, mindenki ugyanígy érezheti a parton nézelődők közt, hogy így estefelé csakis ő eléje gördítenek a víz tetejére egy vörös szőnyeget. Mintha egy személyes ajánlat lenne: -Ha kilépsz ebből a bőrkötésű járművedből egykor, a tisztelet egyenes útján járva, magába a Fényforrásba léphetsz be.

De ez a látvány csak akkor kísér el, ha szembefordulsz a Fénnyel!

Aki elfordul tőle, az csak folyton növekvő árnyékot talál. Az nem kísér, hanem kísért. Belőle áradó, éhes, dagadó árnyékmás lassan felemészt körülötte minden csillogást.

Mert amerre tekintünk, arra is haladunk. Lépés a jövőnk felé.

Az alkonyok a tavi lények örömtáncának ideje is. Különösen feltűnő az, miként a halak gyakorta vetik ki magukat a vízből, ezüstös pikkelyeik meg-megcsillannak a fényben.

Lám, milyen különös! Vagy éppen milyen hasonlatosak mi velünk - az emberekkel?

Élnek ők is, élünk mi is úgy, mint hal a vízben.

Egy választott közegben, mely a születésunktől a halálunkig teljesen ellát mindennel, amelyre testünknek csak szükséglete támad. Ételt, társat, gyarapodást, saját területet, otthont kínál. És persze feladatokat, mely által a testméret csakugyan fejlődik.

De van valami közös érzés bennünk, mely szinte megmagyarázhatatlan. A kihívás, elhivatottság, amely valami felsőbb erőtől jövő sugallat: *-Tekints magasabbra!*

S a hal magasra szökken, ki a vízből. Csak egy pillanatra. Rövidlátó szemei nem fogják be a távlatot. De megmerítkezik a fényben. Ki a vízből, de kopoltyúján beáramló oxigén, szédítően pezsdíti fel a vérét. Ki a vízből, de akár a szárazulatra zuhanhat, s ha nem talál vissza, akkor hamarosan bomló teteme csak döglegyek táplálékává válik. Hacsak a felszín közelében, a kétféle világ határán úszik, már akkor is veszélyben van a testi mivolta, mert az ég madarai is zsákmányul ejthetik. De a mélység és a sötét sem biztonság.

Lám, a hal viszont soha sem fél. Mindig egész. Egészen - élni akar! Egészen eszik, pihen, szeret, él és hal.

Vajon az ember, a darwini evolúció csúcán, jobban érzi magát?

A víz akrobatáinak, a halaknak mélységes vágya ugyanaz, miként az embernek. Megismerni az elkövetkező közeget.

Az erőteljes akarat, pusztító gondatlanság olykor partra vet valamennyiönket. Ám, a hajtóerő ugyanaz, mint a túlélő kitekintőknek: *-Fel, egyre feljebb!*

De a partra vetett hal a fennmaradása miatt, visszakíváncozik. Csak akkor nem, ha Isten tenyerébe szökell. Mert amelyiknek az sikerült, uszonya helyett lába nő. Kopoltyú helyett tüdő. S ha még magasabbra kíváncozik, két lábra áll. S ez a hal - egy rövid pillanat alatt az örökkévalóságban -, már el is rugaszkodik a vágyott parttól, hogy a levegőégbe emelkedhessen.

Nekünk sincs másféle esély!

Mint emberek, mi is vágyunk a változásra. Már néhányan a történelem évezredei alatt kivetődünk – *odaát*. *Már nem elég, hogy repülni is képessé lettünk, de lebegni vágyunk. Odamenni, ahol minden egylényegű.* Már nem elég, hogy képesek vagyunk halmozni, de ha már mindenünket képesek vagyunk megosztani, a végtelenségig gyarapodunk. Légszomjunk helyén lélek-zésük ad életet. Már nem elég, hogy a fény nekünk világít, de mi válunk - Fénnyé.

Már lebegnek úrállomásaink a Föld vonzása nélkül, kívül légkörén. Ám az ott lévők haza kívánnak vergődni. Ide, közénk.

Mert mi élünk, mint hal a vízben. Változatlanul, tudattalan. De tapasztalom, hogy ma is ébreszt a megállíthatatlan evolúció, mely csak egy pillanat, az Örökkévaló gondos tenyerén.

Néha nekünk is sikerül elrugaszkodni egyszer-egyszer, pillanatokra betekinteni a túli-piros világba. S lassacskán szemünk is látni kezd, ha megszokja a Fényt. Látjuk az Utat, mely előbbre visz.

De, miként a víz sem lett néptelen, hogy a halak kiléptek a szárazulatra, a Föld sem marad néptelen attól, hogy némelyek -közülünk- felülemelkednek innen.

Nekünk még az alkonyat után a sötétség uralkodik, de tudjuk, hogy a világosság ismét be fog köszönteni a pirkadatkor. Kik *odaát* léteznek, csak emlékeznek a sötétre, hiszen ők váltak Fénnyé. Rejtett lámpásaik, melyet ránk hagytak, már valamennyiünkben égnek, belül. Olykor fényük és a melegségük jobbá tesz az életünk, s olyan talajt adnak, melyről majd képesek leszünk elrugaszkodni - utánuk. Elkerülhetetlenül.

Lám, az est leereszkedett eme kis tóra, az erdőre, s a sötétje magába olvasztotta a fák, rétek zöldjeit, a nyíló virágok minden díszletét, az ég kékjét, a víztükör fehér gyűrűit.

Felálltam, s Útra keltem, Hazafelé. Lassanként bandukolva rájöttem, hogy e kétpólusú, a fény-árnyék világ, milyen múlandó. Az állandó változás otthona e Föld. S hogy én is e változatos Földanya fejlődő gyermeke vagyok.

Ám e sötétben ha felfelé tekintek, figyelem, hogy sziporkázva gyúlnak ki a csillagok.

A világűr sötétjének selyemkönnyű takarója burkolt be engem ma este. Szelíden és melengetőn.

Tisztán éreztem, a szavak nélküli üzenetét:

-Tekints magasabbra!

Ismét felfelé néztem, kissé bele is szédültem.

Na, persze. Hát mégis mozog a Föld!

Kompozíció (olaj, vászon)

CZINEGE ERZSÉBET

Legközelebb...

Már lassan dél volt, de Edit nem érzékelte az idő múlását. Reggel óta egyfolytában a számítógép előtt ült, és megszállottként püfölte a billentyűket. Csak akkor hagyta abba egy-egy pillanatra, ha szüksége volt valamilyen adatra az íróasztalán elterülő papírkupacból. Ilyenkor, miközben kapkodva keresgélt, gyorsan kortyolt egyet régen kihűlt kávéjából, s közben egyszer sem mulasztotta el, hogy az órájára pillantson.

-Te jó ég... Nem leszek készen. –hajtogatta egyre, s ha lehet, még nagyobb igyekezettel vetette bele magát a munkába.

-Óh, ne! –jajdult fel, amikor megcsörrent a telefon.

-Ne haragudj Ági, most nem érek rá. –szólt türelmetlenül a kagylóba.

-Kár... Szerettem volna beszélni veled. Gondjaim vannak...

-Figyelj, most nincs időm ilyesmire. Majd felhívlak valamelyik nap, rendben?

A vonal végén csend.

- A múlt héten is ezt mondtad. –szólt meg végre a lány.

-Jó, jó, de most tényleg felhívlak. –ígérte, majd gyorsan elköszönt, és lázas sietséggel fordult ismét a monitor felé. Az elemzés, amelyet most készített, a két óraker kezdődő értekezlet egyik napirendi pontja lesz, és már csak félórája maradt, hogy befejezze.

Edit élete folytonos rohanásban telt. Minden percét szigorú napirend szabályozta, és lassanként belérögződött, hogy örökösen az óráját figyelje. Az idő. Ez volt az ő nagy ellensége. Napközben munkahelyén, egy kozmetikumokat forgalmazó cégnél végezte piackutatói tevékenységét, hetente három délután nyelvórákat adott, esténként pedig fordított, amely gyakran éjszakába nyúlt. Életét célok vezérelték, amelyek felé kitartóan haladt. Munkahelyén, ahová szinte még pályakezdőként került, két év alatt vezető menedzserré küzdötte fel magát. Kívívta főnökei megbecsülését, amelyet gondtalan mindennapokat biztosító fizetéssel honoráltak. Mindez meglelégedéssel töltötte el, azonban céljai távolabbra mutattak. A piackutató részleg vezetői pozíciójára törekedett, és most, hogy néhány napja megtudta, hamarosan megüresedik ez a poszt, betöltésére pedig rövidesen pályázatot írnak ki, úgy érezte, itt a lehetőség. Tudta, hogy a cég legjobb szakembereivel kell majd versengenie, de mindez nem tántorította el.

–Mégpályázom. –döntötte el. Ezért most rendkívül fontos volt, hogy minden alkalmat megragadjon képességeinek, rátermettségének bizonyítására.

A nyomtató berregett, ontotta magából a táblázatokkal, grafikonokkal alátámasztott piaci elemzést. A lány gyomra hangos korgással lázadt az elmaradt ebéd miatt, de ő mit sem törődött vele. Gyorsan összetűzte a lapokat, és sietve indult a megbeszélésre. Estefelé, amikor autójával már hazafelé tartott, jólesően idézte fel magában főnöke elismerő szavait, amellyel beszámolóját illette. Gondolataiból a telefon csörgése zökkenett ki. Barátja kereste.

-Szia! Végeztél már? – kezdte Attila.

-Igen, útban vagyok hazafelé.

-Szuper! Hét körül én is odaérek.

-Hát... tudod... Holnapra van egy fordításom. - bökte ki végül. - Muszáj megcsinálnom. Ugye megérted? – kérdezte bűnbánóan.

-Persze... Csináld csak... – mondta csalódottan a fiú. – Este még hívlak, holnap pedig találkozunk a megnyitón. – köszönt el.

Editben rossz érzés kavargott. Tudta, hogy az utóbbi hónapokban egyre kevesebb időt töltöttek együtt, és bár a fiú mindig megértő volt, mégis érezte, hogy egyre nehezebben viseli.

-Majd holnap kiengesztelem valahogy. – nyugtatta háborgó lelkiismeretét. – Mondjuk... mondjuk veszek neki valami drága ajándékot. Elvégre holnap lesz az első önálló fotókiállítása. Jaj, de mikor vegyem meg? – nyilallt belé - Majd megoldom... Legfeljebb kiküldök érte valakit. A megnyitó után pedig meghívom ünnepelni valami flancos helyre. Igen, ez így jó is lesz...

Másnap, mint általában minden reggel, fáradtan, kialvatlanul ébredt. Levert hangulatban érkezett munkahelyére. Pedig minden oka meglett volna az elégedettségre, hiszen a fordítás időre elkészült, késő éjszaka továbbította is a megrendelő részére. Néha eljátszadózott a gondolattal, mi lenne, ha a jövőben kevesebb fordítást vállalna, vagy legalább a délutáni tanítást szüntetné be. Ám ez csak egyetlen pillanatig tartott. Aztán rögtön eszébe jutott, hogy kinézett a nappaliba egy új bőrgarnitúrát, és az autóját is le akarja cserélni, arról már nem is beszélve, hogy hamarosan saját lakást is szeretne. Amint megitta kávéját kicsit magához tért. Szokás szerint először postaládáját nézte meg. Végigfutott az olvasatlanul sorakozó leveleken, és megkönnyebbülten látta, hogy tegnap délután óta csak két új érkezett. Egyiket a főnöke, másikat pedig kollégája írta. A többi, amelyeket barátai, ismerősei küldtek, már napok, hetek óta ott sorakoztak szemrehányóan, olvasatlanul. Gyorsan megnyitott néhányat a régebbiek közül, mosolyogva olvasta a kedves sorokat, de válaszolni már nem maradt ideje. Kezdődött egy értekezlet. Amikor végzett, már várta főnöke üzenete, hogy beszélni szeretne vele. A férfi azzal kezdte, amit már mindenki tudott: hamarosan megválnak a cégtől. A meglepetést az okozta, hogy főnöke arra biztatta, nyújtson be pályázatot a poszt elnyerésére. Hozzátette ugyan, hogy dönteni a nagyfőnök fog, de amennyiben őt is megkérdezik – márpedig megkérdezik -, támogatni fogja. Edit nem árulta el, hogy egyébként is szándékában állt pályázni. A férfi szavai reménnyel töltötték el. Mint megtudta, hétfőn hirdetik meg az állást, ezért úgy döntött, már hétfőn elkészíti pályázati anyagát. Felvillanyozva ült vissza íróasztalához, és beletemetkezett a munkába. Dél körül édesanyja kereste. Örömmel újságolta, hogy holnap este érkezik, és nála tölti az egész hétvégét.

-Nem zavarlak, ugye kislányom?

Edit agyán hirtelen végigfutottak a hétvégére tervezett feladatai. Nagyon szerette édesanyját, de most úgy érezte, a lehető legrosszabbkor időzítette látogatását.

-Nem... dehogy... Mindig örülök, ha látlak. – nyögte ki kényszeredetten. – De sajnos nem tudok kimenni eléd a pályaudvarra. Óráam lesz éppen. Ugye, nem baj?

-Á, dehogy baj! Intézd csak a dolgot, odatalálok én.

-Ígérem, anyukám, legközelebb vigyázzállásban várlak a vonatnál, csak most nem megy, hidd el.

Miután elbúcsúztak, ismét beásta magát a papírhegyekbe, és fel sem nézett, míg a titkárnő be nem kukkantott ajtaján.

-A főnök üzeni, hogy készülj, ma délután négykor lesz a bemutató.

-Ma?! – nézett rá döbbenetesen Edit. – Úgy volt, hogy holnap délelőtt lesz.

-A partnercégnak közbejött valami, ezért tették át mára.

-De... nekem... Nekem programom van ma délután. – bökte ki végre.

-Te tudod... – jelentette ki a titkárnő furcsa hangsúllyal. - De annyi biztos, a főnök nagyon számít rád. És ott lesz a nagyfőnök is. – tette hozzá nyomatékkal.

-Meggyőztél. – adta be a derekát Edit.

-Akkor négykor a tárgyalóban! – azzal a nő eltűnt az ajtóból.

-Már csak ez hiányzott... – sóhajtott fel kétségbeesetten Edit. – Most mit mondjak Attilának? Nagy levegőt vett, majd tárcsázott. A fiú szinte azonnal felkapta a kagylót. Hangja izgatott volt.

-De jó, hogy hívsz! Épp rád gondoltam. Szerinted melyik öltönyömet vegyem fel?

A sötétkék jó lesz? Ja, és arra gondoltam, hogy inkább érted megyek, mégis jobb lenne, ha együtt érkezénk. Mit szólsz? – hadarta egy szuszra.

-Én... nagyon sajnálom, de... nem tudok ott lenni. – vallotta be a lány.

Döbönt csend.

-Szóval... nem jössz el. – hallatszott nagy sokára.

-Nagyon szeretnék, de nem megy. Közbejött egy munka. Annyira sajnálom, hidd el! Ne haragudj!

-Munka... Érttem. Semmi baj. – mondta színtelen hangon a fiú.

-A legközelebbin ott leszek, ígérem! És az ünneplést is bepótoljuk, jó?

-A legközelebbin... Hát persze... - azzal letette a telefont.

Edit érezte, hogy barátja most komolyan megbántódott. Azzal vigasztalta magát, hogy biztos meg fogja érteni, nem hagyhatta ki ezt a lehetőséget. Több ideje nem maradt a töprengésre. Még egyszer átfutotta a bemutatóra készített anyagot, majd elindult a tárgyalóba.

A bemutató kiválóan sikerült. Edit remek előadást tartott, főnöke bemutatta a nagyfőnöknek, aki elismerő szavakkal gratulált. Minden a legjobb úton haladt. Este, miután hazaért, megpróbálta felhívni a fiút, de nem tudta elérni. Hagyott egy meleg hangú bocsánatkérő üzenetet, és várta, hogy jelentkezzen. De nem jelentkezett. Másnap Edit kimerülten tért haza. Ráadásul hiába leste napközben a telefont, Attila nem kereste. Megtartotta diákjának a nyelvórát, s mivel édesanyja még nem érkezett meg, hozzáfogott a pályázat megírásához. Úgy belefeledkezett, hogy észre sem vette, közben beesteledett. Amikor felkapcsolta a lámpát, órájára pillantott.

-Te jó ég, már ilyen késő van? – ekkor jutott eszébe édesanyja. – Nem kellene már itt lennie?

Kicsit szégyenkezve ismerte be, hogy azt sem tudja, hány órakerkezett a vonat. A telefonért nyúlt, s miközben a jól ismert számot tárcsázta, magában megerősítette ígéretét, hogy legközelebb feltétlenül kimegy elé. A vonal végén egy férfihang jelentkezett. Edit elnézést kért a téves hívásért, ám néhány pillanat múlva már dermedten tartotta kezében a telefont. A férfi még beszélt hozzá, de ő már nem hallotta. Szédült, agya lázasan zakatolt. Baleset... A pályaudvar előtt... A helyszínen meghalt...

Hosszú órákon át csak ült maga elé meredve. Zokogása alábbhagyott, könnyei is elfogytak. A lelkiismerete azonban nem tágított mellőle. Gyötörte, kínozza.

-Legközelebb... milyen ostoba voltam... Nincs legközelebb. Van, amit sosem lehet bepótolni...

Elveszítettem mindenkit, akit szerettem. Mindenkit, aki szeretett. S milyen furcsa... egyszerre minden eltörpült... a pályázat, az új lakás, autó... Csak egy valamit tudok biztosan: soha többé nem lesz legközelebb! Csak MOST.

Kétkedés (olaj, vászon)

DEMETER ZSOLT

Betűim

Komikus,

kajla, ákom bákomb mind,
ha egyik kihajlik és a másinak int,

feldől a rend.

Rohannak féktelen, mint kehes ló után a barázda
éktelen cikk-cakk vonal nyújtózik a papíron végig.

Ezek a sorok őrzik, védik agyam titkát,
benne álmodik, lázong ezer bátor gondolat,
szívemből rakéták szikrája pattan,
rohannak véren, csatornáin az ereknek,
betűt, papírt, formát keresnek,
isteni ösztön hajtja, meg nem állnak.

Aztán gyűrötten lógnak és várják

sorsukat,

a véget,

a lángot,

és mint kézirat-vértanuk elégnék.

Oltalom (olaj, vászon)

DUHAY TÍMEA

Betépve

Augusztus van, ezer fok és Daviddal, aki itt aludt nálam, úgy döntünk, betépünk.

Én egy bélyeget nyalok be, ő a speedre tippel. Megbeszéljük, hogy dumálunk, lazulunk, aztán ő délután átmegy kurvázni valahova a közelbe. Szívesen felvilágítanám arról, hogy elég, ha lemegy a partra és fizet néhány koktélt, itt a lányok könnyűvérűek, gyönyörűek, David pedig napbarnított és ellenállhatatlanul jóképű azzal az ártatlan kék szemével. Lehet, hogy őt pont a pénzen vásárolt szex hozza lázba, ki tudja.

11-kor kelünk, ő áztatja a cuccost, én pedig a papíron nyammogok. Elég gyorsan mélyülnek a színek, kap kontrasztot a nappali sárga fala a háló kékjével.

Kezdem jól érezni magam, az arcom előtt mozgó kezem színes csíkokat húz maga után. David fürdés mániás és ma reggel már legalább 3 órája zuhanyozik, legalább is én ebben a hitben élek, és ez a gondolat nagyon szórakoztat. A fürdőszobában szopogatja a droggal teli narancslevét, nálam pedig már minden hullámzik és színes.

Ekkor beállít a szomszéd lány fehér topban és sortban, akire David már elég régóta izgul és beviharzik a nappalimba, aminek a kanapéján fetrengok, a barátom zuhanyozási szokásain vihogva.

A szomszéd lány Amy, aki egy elég egyszerű teremtés, bár csinos, és mintha értelem is csillogna esetenként a szemében, zavartan fordul David felé, aki éppen akkor lép ki törülközővel derekán a fürdőszobából.

Hirtelen megértem, hogy fogalma sincs róla, milyen állapotban vagyok, vagyunk. David fellelkesül az ölébe hullott lehetőségtől és már nem is olyan sürgető a randija a ribanccal.

Amy közben szó nélkül letelepszik a fotelomba, aztán pedig csak csacsog és csacsog, filmekről, bármiről, annyira önző és ostoba, hogy észre sem veszi, hogy nem veszünk részt a társalgásban. Én lebegek, David pedig meg akarja dönteni.

Keresztbe teszi formás lábait és valami halott író depressziós könyvéről zeng ódákat (amit persze nem olvasott, kétkem, hogy egyáltalán tud olvasni), miközben én lehunyt szemem mögött csupa kéket látok.

Elmerülök a saját filmemben. Elszórt kis szigetek csak a valóság, a káosz tengerén. Unalmas a locsogásuk. David helyesel, hümmög és bólogat. Csukott szemmel is látom ocsmány, fekete aurájuk.

-Azt hiszem kínait eszem, elkísértek? - nyafogja Amy minden bevezető nélkül, egy egészen más téma kellős közepén.

-Örülök, ha a WC-re kitalálok.

-Chris, te abszolút hülye vagy!

Az abszolút a kedvenc szava, azt képzelem, hogy menő és intelligenciát kölcsönöz a használatra. Whiskyt kortyolgotok, aztán elúszom, és mikor föleszmélek, már újra itt van, dobozokkal a kezében. Mindig is utáltam a kínai kaját, olyan, mintha mindent takonnyal főznének össze. Zsíról csöpögő valamiket tol az arcom elé, ocsmány szaguk van, és úgy néznek ki, mint a szkarabeusz bogarak. Azt mondja, hogy sült banán, és hogy nekünk hozta, közben meghatódik saját nagylelkűségétől és máris villák után kutat.

-Nem kóstolod meg?

-Majd ha már nem mozognak. - fintorgok bele a dobozba, amiben a sárga valamik tekergőznek.

Ismét csak szétcsúszom néhány percre, belülről bizsergek, részecskéim elvesznek az univerzumban, aztán mikor ismét összeállok és felfedezem a külvilágot, már minden más. Átrendezték a nappalimat.

Amy Davidet utasítgatja, aki nyáladzva teljesíti a lány parancsait. Nem tudom, mikor került rá egy szellős, fehér lenvászón nadrág, de pompásan fest benne. Kidolgozott izmai megfeszülnek a bőre alatt, ahogy a bútorokat emelgeti és én hirtelen gilisztákat képzelek a bőre alá. Látom, ahogy hullámoznak.

Színeken leképezhető formája van a testbeszédüknek.

Az asztalom közelebb került a bőr kanapéhoz és Amy azon csemegézik, keresztbe tett lábakkal, amitől rögtön ki is ver a víz, máris látom magam előtt a doboz zsíros nyomát a bútoron. Nem akarok bad tripet, nyugtatgatom magam, próbálok nem hisztérikusnak tûnni, mikor megszólalok.

-Nem tudnál a konyhában enni?

-De hát megkérdeztem, hogy ehetek-e itt és te beleegyeztél.

-Mikor? - a hangom egyre bizonytalanabb.

-Néhány perce... Chris, jól vagy?

-Az képtelenség, sosem egyeznék bele, hogy a nappalimban egyél, pont kínait. Egyre jobban remegett, David aggódva figyel a jelenetet, közben egyik lábáról a másikra helyezi a testsúlyát, majd vissza.

-Tuti, hogy nem engedtem meg, hogy a zsíros, sárga bogaraidat a nappalimban fogyaszd el, ebben abszolút tökéletesen biztos vagyok.- tehetetlenségemben már sipítok.

-Jézusom Chris, azért még nem kéne ordítanod.

-Nem ordítok. - ordítom.

David közeledik néhány szem Valiummal, közben nyugtatgatva, hogy ő majd kézben tartja a dolgokat. Durcásan ülök le fotelemben, a plazmatévémmel szembe, és a ritkaságszámba menő, igen drága afrikai csigámat idomítom.

Próbálok rávenni a tenyéryi állatot, hogy szaltózzon a kedvemért. Bekapcsolom a rádiót, éppen a „Help To Be Square” megy Huey Lewis & The Newstól, amitől rögtön beugrik kedvenc pszichopata gyilkosom, Pat Bateman.

Vendégeim az agyamra mennek. A csigám ring a hüvelyk- és mutatóujjam között a zene ritmusára, aurája beragyogja a szobát. Próbálok egyé válni a fotellel, hátha akkor a két szörnyeteg tudomást sem vesz rólam és eltûnnek végre. Magányos dolog egyedül szálldosni, úgy, hogy nem tehetem azt, amihez kedvem van. Látom a fekete hullaszakot, ami körülveszi őket.

Amy most valami depressziós könyvből kezd idézni és a szavak sötét molylepkeként bújnak elő szájából és felém szállnak, hogy ellepjenek.

-Könyörögve kérlek, hogy fejezd be! - nyüszítem bele az arcába, de mintha meg sem hallaná.

A csigám rám vigyorog és ráfonódik az ujjamra.

A beszélgetést nem mindig vagyok képes követni, de azt elcsípem, hogy a szexről beszélnek. David ajánlatot tesz a lánynak, azt mondja, hogy Amy mosakodjon meg, aztán majd henteregnék. A lány vihogva indul a fürdőszobámba, de végül barátom legnagyobb döbbenetére néhány perc múlva vissza is jön azzal a szöveggel, hogy csak az új nappali arckrémemet próbálta ki.

Kezdődik minden előről. Rosszul vagyok az unalmas szövegüktől, legszívesebben ráüvölténék a lányra, hogy húzzon fürdeni és történjen már valami. Előbb tudom, mint David, hogy, a fûzésnek semmi értelme. Amy csak a whiskymet nyakalja, aztán kiböki, hogy szerelmes valami 17 éves ficsúrba.

Közben a saját időszámításom szerint napok telnek el, és ahányszor csak magamhoz térek, Amy csacsogását hallom.

-Te még mindig itt vagy? - kérdezem egy örökkévalóság után.

Azt hiszem, megsértődik. Öregasszonnyá tőpörödik, barna göndör fürtjei kígyóként tekergőznek. Gorgóvá változik, csápjai kinyúlnak, hogy elkapjanak. Eltöprengek rajta, hogy felszínes szépsége micsoda ürességet takar. David arca egy kapzsi, ráncos manóé.

A csigát zsebembe gyûröm és kitámolygok a medencémhez, belezuhanok egy napágyba.

Amögöttem lévő terasz ajtaja nyitva, így az üvöltő zenén át is hallom, ahogy Amy azt kérdezi Daviddal, unott hangon, hogy mi a fene bajom van, mire barátom felvilágosítja állapotomról.

-Ez nem megoldása problémáira. - jelenti ki Amy, mintha nem is ebben a városban élne, a drogok és nyugtatók világában.

David visszakérdez, hogy Amy napi fél üveg Unicumja mégis mire megoldás.

Blablabla...

Azon gondolkozom a vizet bámulva, hogy a halottak vajon hallanak-e, és ha most csöndesen a medencébe fojtom magam, akkor abbamarad-e ez a céltalan zsidongás.

Villanások

Melírozott szőke, szemüveges. Fontoskodó léptekkel halad a kihalt budai utcán, cipőjének kopogása visszhangot ver a macskakövön. Csönd van, sehol egy lélek, a forgalom zaja oly távoli, mintha egy másik világból érkezne hozzánk. Minta nők többsége, ő sem tud magas sarkúban közlekedni, minden lépésnél megbillen és esetlenül csapódik cipősarka a kövön, egyáltalán nem nevezhető kecskesnek a járása. Erőszakot tesz a csöndön. Körüllengi az önteltek arroganciája. Szeretném még sokáig figyelni, hogy jobban megismerjem és megutáljam.

A 7-es buszon figyeltem fel rá, az ideges arcrángásaira kapaszkodás közben. Látszik, hogy egy okoskodó kis puncsi, amit a mozgása is alátámaszt. Rengeteg mindent meg lehet állapítani az ilyesimből, nekem elhihetik, mást sem csinállok, mint az embereket figyelem. Fogadok, hogy ez a nő is az észosztók egyre népesebb táborába tartozik, akik felvilágosítanak másokat - ám ők maguk nem élnek a saját tanaik szerint - arról, hogy a boldogság csak rajtad múlik, hogy arra van idő, amire szakítasz magadnak és a többi baromság. Látszik rajta, hogy fingja sincs az életről, filmekről, zenéről, könyvekről, hogy a kedvenc színésznője valószínűleg Julia Roberts és hogy csak G-kategóriás romantikus szarokra ül be a moziba. Egy tipikus kiégett szingli, akinek semmi öröme az életben, napi 14 órát dolgozik a semmiért. Az ilyen nőktől forog a gyomrom. Bár ha jobban belegondolok, manapság mindentől rosszul vagyok, okádkhatnékom van az egész világtól, a бүdös, áldozatszagú emberektől, akik zombiként sodródnak végig az életükön, mintha csak arra várnának, hogy megszabadítsák őket nyomuruktól. Hát ebben nem lesz hiba! Mióta csak leszálltunk a buszról, kacsaringózunk, egyik rosszul megvilágított utcából ki, a másikba be, egyre távolabb kerülve a körtértől. Te akarod bébi! Könnyedén kezdek felzárkózni, jó kondiban vagyok, kifulladás nélkül, minimális gyorsítással sikerül felvennem a csaj ritmusát. Egyszerre lépünk, néhány méterrel maradok le mögötte. Annyira el van foglalva önmagával –majdnem azt írtam, hogy a gondolataival, de nem hiszem, hogy vannak neki olyanok - hogy, észre sem veszi, hogy követem.

-Jó estét kisasszony.– szólítom meg.

Erre csak azért van szükség, hogy felfigyeljen rám, szeretem nézni a zavarodott kifejezést az arcukon. A hangom megnyerő, férfias bariton.

Megáll, és felém fordul. Mellettetermek egy gyors ugrással, és néhányszor hátra szúrom Coldsteel márkájú vadászkéssel. Hordok magamnál egy övre akasztható fullánkot is a tokjában, de ezúttal a vadászkésre szavazok. A nő összeesik és halkán nyögdecsel. Hálát rebegek, hogy nem sikít. Lehet, hogy önök úgy gondolják, hogy ilyen esetben megpróbálnának az életükért küzdeni, de nemigen találkozom ilyesmivel. Annyira sebezhetetlennek képzelik magukat, hogy fel sem fogják, mi történik. A meglepetés erejével kell hatni rájuk. A nő mögé lépek, hajába markolok, hátrafeszítem a fejét és egy gyors mozdulattal átvágom a torkát. Filmekben ez könnyen megy és a kegyes nézők jóvoltából az áldozatok azonnal kilehelik lelküket, ám a való világban sokáig rángatóznak. Mindig próbálom úgy intézni, hogy a ruhám a lehetőségekhez képest tiszta maradjon. Elengedem, ő összezecsuklik. Körülnézek, nem látok-e járókelőt. Üres az utca. Főlé hajolok és élvezem a testéből áradó hőt. Már nem spriccel, hanem csendesen folydogál, a gyér fényben majdnem fekete a járdát betelítő vére, akár az olaj. A nyakához illesztem ajkamat, -vigyázva, hogy ne szennyezzem be magam- és hangosan szürcsölök belőle egy ideig. Tudják, rossz a vérem, biztos vagyok benne, hogy mérgezetten kering az ereimben, szükségem van néhány kortyra a lelki békémhez. Néhány percre kiesik a világ. Mikor újra önmagam vagyok, még mindig a hulla fölött térdelek, kezemen támaszkodva. Otthagynom, ahol van és nyugodtan a buszmegállóhoz sétálok. Továbbra is tele vagyok adrenalinnal. Sosem hagyok semmilyen nyomot, kesztyű van rajtam, nem vájom fogam az áldozatokba és a dulakodás is ritka. Elégedett vagyok. A vér kellemesen melegíti gyomromat, akár a whisky.

Hazaérve forró fürdőre vágyom, hogy ellazultan ábrándozhassak a ma este történésein. Míg várom, hogy a kád megteljen, a konyhába indulok, hogy magamhoz vegyek némi alkoholt. Szórakozottan szemlélem a hatalmas hűtőmben lévő emberi maradványokat. Teljesen kiment a fejemből, amit azzal a sráccal tettem néhány napja. Az étteremben akart felszedni, azt hiszem, buzinak nézett. Dicsérgette a helyet, a főztömet, meg a bandát, aki akkor játszott. Úgy 20 lehetett. Lusta voltam visszautasítani, helyes volt, így hazavittem. Kirakta a magával hozott füvet és sodort két cigit, aztán kicsit szórakoztunk is, jól csókolt, elfenekeltem egy vonalzóval, elég durván, amit ő szemlátomást élvezett. Utána előntött a szokásos vörös köd és vérszomj. Arra eszméltem, hogy a kádban darabolom. Ő volt az első otthon megölt áldozatom. Egy részét szemetes zsákokba tettem és elástam éjszaka egy temetőben.

A maradékot pedig... séf vagyok. Bepácoltam és a hűtőben felejtettem.

Biztos tudat alatt cselekedtem, mert nem szokásom enni az áldozataimból. Csak állok, és tátott szájjal bámulom a comb egy részét, ahogy a whiskys pácomban puhul. Kiveszem a cuppogó cubákat a léből, felkockázom, majd papírzacskóba csomagolva visszateszem a hűtőszekrényembe.

Rosszkedvűen ébredek délben, mert nyomasztó álmom volt, amire nem emlékszem. Késő délután érek Ráday utcában található klubbomba. Már szállingóznak az emberek. Ez az egyetlen hely a városban, ami egyesíti egy étterem íncsiklandó fogásait és egy szórakozóhely fesztelenségét, ráadásul minden este élő zene szól. Rögtön a konyhába sietek, útközben odabiccentgetve a köszönő törzsvendégeknek. Sok a vendég, senki sem ér rám velem foglalkozni. Átveszem az egyik sráctól a klub speciális csirkeragú levesének főzését, neki pedig más feladatot adok. Feltűnés nélkül sikerül a levesbe csempésznem a magammal hozott húskockákat. Gyorsan puhul. Berántom, fűszert szórok bele, és voalá, már tálalhatják is. Kicsit lézengek kint, beszélgetek a pultosokkal, gusztálom a lányokat és figyelem a levesek útját az asztalokhoz. Az egyik szakácsom megjegyzi, hogy különösen nagy sikere van ma a ragúlevesnek, ami hallatán majdnem hisztérikus vihogásban török ki, de aztán az utolsó pillanatban sikerül csuklásnak álcáznom. A pultos furcsán néz rám és megjegyzi, hogy izgatottnak tűnök.

-Örülök a leves sikerének. – vágom rá rögtön, és faképnél hagyom a fiút.

Akonyhai szemét közé keverem a saját „szemetemet”, és szerzek egy mai újságot, hogy elolvassam a híreket. Természetesen a rendőrség nincs a helyzet magaslatán, nem látnak kapcsolatot a holttestek között. A tegnapi áldozatomról is írnak, szerintük rablógyilkosság történt. Ez jókedvre derít. Szinte eufórikus állapotban kezdem faggatni az egyik törzsvendéget a mosdóban, a levesről.

Már hetek óta kordában tudom tartani a bennem lakó szörnyeteget. Miközben állandóan a vérátömlesztésre gondolok, azon töprengve, hogy mérgezett a vérem és arra a következtetésre jutok, hogy a beleim sem a megfelelő módon tekeregnek. Ebben már biztos is vagyok. Elmegyek vért adni, örömmel fertőznék meg mindenkit romlott testnedvemmel. Gyűlik a zacskóban a vörös folyadék, és bár az orvosok nem vesznek észre semmi szokatlant, én látom, hogy a vérem egészen fekete, és férgek hemzsegnek benne. Egy 500 ft-os ételutalványt kapok az életmentésért cserébe. Legközelebb spermát fogok adni, tele akarom hinteni sejteimmel a világot! Elképzelem, ahogy az összes nőben az én magzatom fejlődik, és mindenkiben az én vérem kering. Mámorító!

Egy gyönyörű nővel vacsorázom, egyike a klubomban lézengő pipinek. Ahhoz képest, hogy végig azon fantáziálok, milyen jól nézne ki feje a hűtőmben, és a halott ujjacskái a farkamra kulcsolva, jól telik az este. Szórakoztató vagyok, aztán a desszertnél elszabadul a pokol.

A süti tetején lévő eperdarabkák egyikével akar megkínálni, de engem jobban érdekel a két ujj, ami közé a gyümölcsöt csippenti. Bekapom az ujjakat, az egyiket időben kiszabadítja, a másikat viszont nem engedem el. Az epret rögtön lenyelem, a mutatóujját pedig megpróbálom leharapni. Akkorát harapok bele, amekkorát csak tudok, számba ömlik a vére, de bármennyire is igyekszem, még a csontot sem sikerül elérnem, megfájdul az állkapcsom, így elengedem a fincsi falatot. A nő közben sikít, mint akit nyúznak. Felállok és otthagytam, kifelé menet egy köteg ötezzrest csúsztatok a főpincér kezébe.

Valamikor a héten lakógyűlésre megyek. Már előre szalonspiccesre iszom magam. Az egyik első emeleti szomszédnál gyülekezünk. Gyorsan belevetem magam egy kényelmes bőrfotelbe és megpróbálom egyé olvadni vele. Első körben a közös képviselő beszél, számlákról, ilyesmikről, aztán abszurd történésekbe hajlik az este, amikor felveti valaki, hogy egerek tanyáznak a pincébe. Én addigra már félálomban vagyok, de a téma magamhoz térít egy kicsit. Egy másik, számomra ismeretlen lakó vitába száll az előzővel, ugyanis szerinte a rágcsáló nem egér, hanem patkány. Elszabadulnak az indulatok, arcok, akiket még sosem láttam, úsznak be a látómezőmbé, hajolnak át dühösen előttem, engem mintegy belepréselve a fotelbe. Valahonnan egy összecsócsált krumpli is előkerül, amit egy dühös, vörös arcú ember ráz az orrom előtt, hogy döntsem el én, hogy a fognyomok egértől, vagy patkánytól származnak-e. Szórakozottan forgatom kezemben a zöldséget, közben rám parancsolnak, hogy ne bámuljam olyan sokáig, mások is meg akarják nézni a bizonyítékot. Kábán ejtem a krumplit a jobb szomszédom ölébe, aki már tükön ül, vadul veti rá magát a vizsgálati tárgyra, úgy vizsgálgatja, mint egy régész, aki most ásott ki egy dinoszaurusz csontvázat. A burgonyatulajdonos szavazást hirdet rágcsáló kérdésben, én viszont szót emelek, a napirendi pontok között fel nem tüntetett krumpli ügy miatt és hazamenekülök.

Ma az étteremben megkérdezi a szállítóm, hogy mért rendelkevesebb húst a szokásosnál, mire a forgalom visszaesésére panaszkodom. Látszik rajta, hogy nem hisz nekem, de legalább nem faggat tovább és ez elég. Egyelőre.

Rémálmom van, és arra riadok fel, hogy egy hulla van az ágyamban. Fogalmam sincs, hogy mikor feküdtem mellé és hogy ő hogy került az ágyba, nyilván ez is kiesett. Már merev és jéghideg, nem esik jól mellette lenni.

A múlton merengek, azon, mikor még gyerekként találtam egy döglött egeret nagyanyámék nyaralójának padlásán. Friss halott lehetett, a nap pedig melegítette, olyan volt, mintha csak aludna. Nadrágom zsebébe rejtettem és teljesen megfeledkeztem róla, egészen estig, mikor a zsebembe tévedt a kezem. Akkorra már merevvé vált a kis test és ki is hűlt. Napokig aludtam vele, fejem mellé fektettem a párnámra, megnyugtatót a jelenléte, halkán beszéltem hozzá.

Apám vette észre, - akkor már az állatka oszlásnak indult - hogy milyen bűzt árasztok. Undorodva vetette tűzre barátomat, engem pedig került a nyár hátralévő részében. Ráz a hideg, és hiába bújok hozzá a lányhoz, ő a jégnél is hidegebb.

A következő két napot otthon töltöm, meggy nélkülem is a klub, húst sem kell eltüntetnem. A lánnyal maradok, akinek a nevére nem emlékszem. Az idő egyre melegebb, a hulla egyre bűdösebb, ki kell találnom, hogy szabaduljak meg tőle. A kádba cipelem és feldarabolom egy elektromos fűrésszel. A maradványokat három bőröndbe teszem és hívok egy taxit. Elvittem magam a Keleti pályaudvarra, ahol felszállok egy várakozó vonatra, és a végében felejttem a bőröndömet. Fogok egyet a kint parkoló taxik közül, és ugyanezt megismétlem Budapest két másik pályaudvarán is. Elégedetten sétálok haza.

Rászokom, hogy járműveken utazva szállítsam a húst az étterembe, egy hűtőládába téve. Élvezem, hogy az embereknek fogalmuk sincs, mi van nálam, az is elképzelhető, hogy a hűtőláda tartalmának barátjával, vagy rokonával zötykölődöm egy járműben. Igazából mindig ezt képzelem, jó érzéssel tölt el.

Épp a temető faláról ugrom a járdára, mikor megpillantom az autót. Az órák szerint hajnali egy, ami azt jelenti, hogy két órát töltöttem a Kerepesi temetőben. Vonzódom az éjszakai sírlátogatásokhoz, csak ott lelhetek nyugalmat. A temető jobb oldalán érek földet egy kihalt utcácskában, ahol a villamoson kívül semmi sem jár. Észreveszem a kocsit, amiben nyilván egy párocska simul össze az éj sötétjében. Elkap a vadászszenvedély, óvatosan közelítem meg őket. Férfi ölében ül a lány, csókolóznak, mindössze ennyit látok a távoli lámpák fényében. Megkocogtatom az üveget, a lány ruháját igazgatva ugrik vissza az anyósülésre. Felkattintom a zseblámpámat és a középkorú hapsi arcába világítok vele. -Kiszállni! - mondom, miután lehúzza az ipse az ablakot.

-Maga rendőr? -kérdezi bizalmatlanul és a műszerfalon heverő szemüvege nélkül próbálja meg kisilabizálni az arcomat. Semmit sem lát belőlem, úgy intézem, hogy elvakítsa a lámpafénye.

-Nem. A mikulás. Na, szálljon ki!

Kihasználom az emberek ösztönös félelmét a törvény embereitől. A hülye még igazolványt sem kér, mielőtt kikászálódna az autóból. Hirtelen mögé állok és belemarkolok a hajába, hátrafeszítem a fejét és elvágom a torkát. Ügyelek rá, hogy engem ne fröcsköljön be a vére. Gyorsan kell cselekednem, különben a nő az orrom előtt vágja be az ajtót. A pasit elengedem és beugrom az autóba. Szerencsére nem jutott vér az ülésre, az csak az autó oldalát festette vörösre. A lány sokkot kap, kiül arcára a rémület és nem tud mozdulni. Istenem, annyira könnyű! Nem akarok mocskot csinálni, ezért inkább magamhoz rántom, és a nyakát tekerem ki. Nagy a kísértés, hogy ígyak a fickóból, de nem marad rá idő. Az ingébe törölöm a késem. Jólesően száguld bennem az adrenalin, egy csipetnyi endorfinnal keverve. Fantasztikus érzés! A Blaháig sétálok, aztán taxit fogok és hazavitetem magam.

Néhány órája romlott el minden. A rendőrséget várom, a saját hűtőkamrámban, a klubomban. Szerencse, hogy nálam van a mobilom. Talán egy éve, mikor elkezdődtek a kiesések és a vérszomj, kisajátítottam a kisebb hűtőkamrát. Zárat csináltattam az ajtóra és kizárólag csak nekem van kulcsom hozzá. Még ha az alkalmazottak furcsállták is a dolgot, nem szóltak semmit, óvatos vagyok. Ha az áldozataimat használom alapanyagként, akkor csak én nyúlhatok hozzájuk, készítem elő őket és használom fel a konyhán. A hűtő csak arra kell, hogy ideiglenesen elrejtsek benne néhány végtagot, de ettől függetlenül továbbra is főleg állati eredetű húsokat tárolok itt. Behoztam egy hűtőládát, amiben egy fej van. Arra gondoltam, hogy míg kitalálom, mi legyen vele, itt hagyom egy rövid ideig, akárcsak a néhány napja átvitt csontokat, amiket a kóbor kutyáknak szánok. Bejöttem, hogy elrejtsem a maradványokat, de távozni már nem tudok, mert leszakadt a kilincs, amit nem tudok visszaszerelni. Kívülről kizárólag kulccsal nyílik az ajtó, így a munkatársaim sem tudnának segíteni. Egy órája, éjfél óta vagyok ide bezárva egy fej és egy pár emberi lábszártsont, meg a szokásos állati eredetű húsok társaságában. Mindössze egy ing van rajtam. Borzasztóan fázom, a fogvacogásomon sem tudok úrrá lenni és vissza kellene raknom a fejet a hűtőládába, mert valahogy kinyílt a szem és engem bámul. Nem tudok bezárva lenni a hullák maradványaival, rám tör a klausztrófobia. Idegesítenek!

Mindjárt itt a rendőrség. Nyugtatom magam. Remélem, nem tesznek fel hülye kérdéseket, és nem néznek bele a hűtőládába. Istenem, bárcsak biztos lehetnék benne!

Pihenő vadász (olaj, karton)

H. TÚRI KLÁRA

APU ÉNEKEL

-Máskor is szokott ... de ilyet? – „ágyban ha fekszik, nyafog a tehén”! Minden év porcinkulája utáni héten, búcsú alkalomával ha négy testvér összejött a rangidősnél: itt négy szólamban hallhatta bárki utcán-járó ... a leghavannaibb dalt a legbetyárosabb magyar nótával -ezt már egy szólamban- s Petőfi megzenésített dalait is, ahogy ők négyen éneklik. Négy különböző hangszín, négy, egymástól gyökeresen elütőnek tetsző egyéniséggel: együtt voltak ők megismételhetetlenek, sőt felülmúlhatatlanok ilyenkor.

-De mi is ez a tehénóta, amely szinte mellbeüti most is, azzal a hamiskás pillarezdüléssel, mellyel közben az apja mégiscsak rápislantva mintha hívná: -hát énekeld, bátran ...!

Persze ezt is rá kell hogy hagyja végül szülőapjára, akitől is mindennap más dalt, vagy épp más-más magatartásformát leshetne el, ha épp ahhoz lenne kedve. Hol szeleburdi, hol méltóságteljes, hol áradóan bizakodó. De rá leginkább azzal tud hatni csak, ha anyunak tetszene valamely munkával. Ha most készült el a házuk? – abban bevégezni a vezetékek elhelyezését – adhat pl. tetszetős feladatot egy férjnek, még akkor is, ha előbb ... „igenis, őrmester úr!” – módján indíttatná magát, kötelességszerűnek ítélve ezáltal minden szerzett tudása, házimunkákhoz való hasznosítását.

Már háromnegyed négy van, álmos délután lenne ez, ha Apu nem énekelné be, de még így is töprengető ama másik tehénóta okán, mely arról szól – ha épp másról nem énekelnének, szóval ... hogy is szólana ennek a szövege? – „bőg a tehén, mert nincs kalap a fején” – Paff!!! – honnan szedi apja ezeket a marhaságokat – gondolja most s úgy érzi: életében először mérges rá. Dehogysis tudja még, mit jó húsz év múlva a TV-ből tudhatna csak: magyar filmből egy komikus slágereit hallja mesteri utánérzéssel, a Kabos Gyuláét s – attól, aki dehogysis akart vele tanítani, legfellebb gondot űzni csak. Hogy ne érezze annyira a háború-okozta testi-lelki nyomorúságokat a családjá. Felesége, aki kora reggeltől késő estig varrógéppel „kállaikettőszözik”, lánya, akit kétszer kapott vissza az életnek istenkegyelméből s fiai, akik – ha épp otthon vannak, kell hogy valami példáját vegyék annak is, hogyan lehet a gondokat messzire űzni ... Ha már egyszer nem élhetni meg anélkül. Jó háborúelőtti gondok jutnának most eszébe, ha vissza tudna rájuk emlékezni: ahogy gyönyörű kaucsukbabáját, amit belógatott a koca óljába s amit röfögve szétrágott s felismerhetlenné tett, teli tüdőből siratja, de már aztán amint ... áll egy óriásgödör peremén a család s egyikük se tudja, kire is gondoljon haraggal – a halálmadár-ra-e, mely itt járt mint egy a sok közül, vagy arctalanul – mert a háborúnak nincsen arca – arra az amerikai pilótára, ki házukat bombájával telibe találta. S mert csak Anyutól tudja: - arra a százhatvan halottra ne is emlékezzen talán, akik ... úgy lehet azért haltak meg, mert egynek se volt olyan apukája, aki megmondta volna nekik: ne menjetek az óvóhelyre! – föl a hegyre inkább, a Turulhoz menjetek – egy prészáz is biztonságosabb ma, mint egy óvóhely – így menekült meg, igaz s így is mesélhet ő az apjáról ma.

S ha még mindig nem egészen érti is ama tehénótát, hogy t.i. „ágyban ha fekszik nyafog a tehén – nincs nekem otthon három deka szén” – már kezdi sejteni minden szén és tehén rémes-rímes /és kínos/ egybeházasításának a miértjét is. De hisz egyszerű ez. Kutyaharapást szőrivel gyógyíthat az ember! A háborúnál képtelenebb emberi jelenségek aligha vannak, s elég is annyit raktározunk tisztességből, hogy ... a tehén kalapja nem tévesztendő össze apa kalapjával, ha ugyanis ezt a kalapot jelentéshordozónak vesszük. Mellyel köszönni lehet, tisztelettel levéve azelőtt, akit szeret vagy akiket csak kedvel is az ember. S Apa szerette az embereket, de még inkább tisztelt külön-külön is mindenkit. A falu tanácselnökének elnéző kis nevetésekkel bocsátotta meg a háta megett pl., hogy épp csak a nevét tudta helyesen leírni, viszont az is ... legfeljebb ha sejtette, ki írja ama szép hivatalos fogalmazványokat – más s más név alatt kérve, ám egyazon stílusban halasztást teszem azt pl. adó-ügyben. Mert neki volt stílusa, de az áttelepítettből lett új elnök, aki bizony nem tündökölt az ő magyarságában, egy gyöngé elemista szintjén vitte csak a falu ügyeit, döcögötte őket az állam szekérébe fogva elé. S nohát, ez az elnök, ez nem tudta volna eladni a tehénótát se, ... s ha megfeszül se tudta volna meggyógyítani a falusiak gyulladáso-lázás kisépeit, hogy azok megint úgy daráljanak vagy tán osszanak-szorozzanak – esetleg szórakoztassanak is – mint ahogy azt az ő apja megtette. De a legjobban mégis azt lehetett szeretni benne, a legnehezebb helyzetekből is ahogyan kimentette, hogy aztán szétoszthassa mint nap a fényét, a jókedélyét.

Kevés gyereket ajándékozott meg olyan jó apával az Isten, mint őt. Kinek nevét áldja is ezért.

J. SIMON ARANKA

Élni fogsz

A férfi arca keserű grimaszba rándult. „Hát itt tartok”. Fájdalmasan felszisszent, amint megremegő keze nyomán állát megvágta a borotva. Bosszúsan nyúlt a timsóért. „Már csak ez hiányzott a boldogságomhoz” gondolta elkeseredetten.

Utálta a rá váró munkát. Tisztában volt vele, hogy egy hatvanhoz közelítő férfinak már örülnie kellene, hogy egyáltalán akad valami állás, mégis legszívesebben inkább kimenekült volna a világból, csak ezt ne kelljen. Szerette a régi munkáját. Igaz, nem volt különösebben érdekes, sem izgalmas, de éppen ez volt benne a jó. Nyolc órán keresztül állt a munkaasztal mellett, és valamilyen géphez alkatrészként kis műtyüroket gyártott. Az órákon át való ácsorgást szerencsére jól bírta, ám a legjobb az egészben az volt, hogy a munkások egymástól viszonylag nagy távolságra dolgoztak, így nem kellett senkihez szólnia, egész műszak alatt elvonta a saját gondolataival. Az olyan magának való emberhez illő munka volt ez, mint amilyen ő. Eleinte jól ment a cég szekere, de az utóbbi időben egyre apadtak a megrendelések, végül bezárta kapuit, ő meg több sorstársával együtt az utcára került. Szó szerint az utcára. Hetekig kajtatott állás után, míg végre rátalált a kérdezőbiztosi munkára. Az összes idegszála tiltakozott ellene, de a munkanélküliség gondolatától még inkább irtózott. Mindent elkövetett, hogy hozzászokjon az elképzelhetetlenhez, hogy embereket szólítson meg az utcán, és a magánéletükben vájkáló kérdéseket tegyen fel nekik. Elfogta a hányinger, ha csak rágondolt, mivel kell töltenie ezután a napjait.

A felesége értette, mi zajlik benne. Házasságuk sok éve alatt annyira megismerték egymást, hogy nem csak félszavakból, hanem egy-egy pillantásból is tudták, mi bántja a másikat. Szótlanul reggeliztek, a csöndet szinte hasítani lehetett. Az együttérzés most nem sokat segített, ezt az asszony is jól tudta.

–Tudod, mit? – pattant föl váratlanul az asztaltól, és még mielőtt férje felfoghatta volna a kérdést, már folytatta is. – Ez az első napod. Ma én is veled megyek.

–Komolyan mondd? – olvadtak szét a férfi feszültségtől kemény vonásai.

–Hát persze – mosolygott megkönnyebbülten az asszony. Érezte, hogy ötlete nyitott fülekre talált. – Kettesben elsétálgatunk, még segíthetek is neked az elején a kérdezőszélénél. Csak addig, amíg bele nem jössz.

A villamoson csöndben ültek egymás mellett, ő az ablakon bámult kifelé. Hálás volt a feleségének. Milyen jó, hogy szorult helyzetben mindig van valami épkezláb ötlete. Így már sokkal elviselhetőbbnek tűnt az előtte álló nap. A templom mellett elhaladva eszébe jutott, milyen régen nem imádkozott már. Vasárnaponként is csak az asszony járt el misére, ő valamilyen indokkal mindig kimentette magát, pedig csak lusta volt. Lusta és közönyös. Az évek során nagyon messzire eltávolodott Istentől. Sehogy sem értette, Isten miért tûri a sok aljasságot, ami a világban van. Lopva a feleségére pillantott. Szerinte Istennek semmi köze az emberek gonoszságaihoz. Neki sem tette szavá, hogy nem imádkozik, nem jár templomba, de ő tudta, hogy szomorú miatta. „Most vasárnap elmegyek veled a misére”, határozta el. Biztos volt benne, hogy örülne az asszony, meg neki sem ártana már egy kis lelki táplálék. A gondolat egészen felvillanyozta. Hirtelen egész más színben kezdte látni a világot. „Ma este lefekvés előtt imádkozom. Rendbe teszem egy kicsit a lelkemet. Vasárnap majd meg is gyónok. Igen, ez nagyon jó lesz”, vidámodott meg. Feleségének nem szólt terveiről, szerette volna, hogy meglepetés legyen számára.

Mire leszálltak a villamosról, már egészen jó kedve kerekedett. Először csak figyelték az embereket. Próbálták kitalálni, milyen típus lehet a legalkalmasabb arra, hogy megállítsák, de mindahányszor találtak valakit, neki inába szállt a bátorsága, és nem merte megszólítani.

–Talán én vagyok az oka – mondta a felesége. – A jelenlétem zavarhat téged. Tudod mit? Bemegyek abba az üzletbe, úgyis kell vásárolnom ezt-azt.

Megkönnyebbülten sóhajtott fel. Mint mindig, az asszonynak most is igaza volt. Szégyellte volna, ha előtte vall kudarcot. Amikor egyedül maradt, az üzlet előtt fel-le sétálgatva várta a megfelelő személyt és az alkalmas pillanatot. Jól meg kellett gondolnia, kit válasszon, mert borzasztóan félt az elutasítástól. Nemsokára meglátott egy asszonyt. Még elég messze volt, de valahogy úgy érezte, ő lesz az. Kedves arca volt. Megállt, várta, hogy közelebb jöjjön. Épp akkor zörgött el mellette a villamos, amikor a nő majdnem odaért hozzá. Még tétozott kicsit, de hamar erőt vett magán, és megtette az első lépést a nő felé.

Ebben a feszült, mégis felszabadító pillanatban a mellette magasodó ház homlokzatáról levált egy súlyos stukkó, s a mozdulatot már nem fejezhette be. Egy villanás volt az egész, és a koponyájába ékelődött kődarabbal, arccal lefelé elterült a földön. Szemüvege eltörött, üvege az arcába fúródott. Füléből, orrából sötét vérpatakok törtek elő, s rövidesen csillogó, széles, sűrű vértengerré egyesültek. Az utcán kitört a pánik, de ő erről már semmit sem tudott. Pillanatok alatt emberek sokasága futott össze jajgatva, kezét tördelve. Többen azonnal telefonjukért nyúltak, hogy segítséget hívjanak.

Felesége mit sem sejtve lépett ki az üzletből. Látta a csödületet, de nem foglalkozott vele, szemével a férjét kereste. Alig várta, hogy megtudja, túl van-e már az első csalódáson, vagy örömmön. Sehol sem találta. Szíve mélyébe jeges félelem kúszott, mégsem akarta a bizonyosságot. Akkor sem ment közelebb az izgatott embergyűrűhöz, amikor idegtépő szirénázással megérkezett a mentő. A tömeg azonban engedelmesen szétnyílt, mint a színház függönye, hogy fellebbentse titkát. A férje feküdt a földön, valóságosan nagy vértócsában. Nem bírta odamenni, csak némán bámulta a borzasztó valóságot. Ennyi vér nincs is egy emberben, hajtogatta magában.

-Ismeri valaki? – nézett szét a mentős, miután a sérültet a mentőbe tették.

-Igen – tért magához kábulatából. – Ő a férjem.

-Akkor jöjjön, szálljon be, hölgyem! – mondta együttérzőn az orvos, és besegítette a kocsiba.

Az asszony gyengéden megfogta férje hideg kezét. Egész úton simogatta, és folyamatosan beszélt hozzá.

-Ne félj kedvesem, élni fogsz!

A mentős sajnálkozva nézte.

-Nem akarom áltatni hölgyem, a férje meg fog halni. Már nem hallja magát, nem érzékeli a külvilágot.

Az asszony, mintha meg sem hallotta volna, lágy hangon folytatta.

-Isten megkímélt attól, hogy olyasmit kelljen tenned, amitől rettegtél. Látod, mennyire szeret téged? Hidd el nekem, egyetlenem, élni fogsz!

A mentős vállat vont. Ő megmondta, ettől többet nem tehet. Az asszony arcán az egyre szaporodó sós patakok vörös barázdákat martak, de ő némán nyelte szája sarkába folyó könnyeit, és elszántan mondogatta, mintha sosem tudná már abbahagyni:

-Élni fogsz...

Engem soha

Már napok óta a hátán hordta a tapaszt. A védőnő szerint valami betegséget vizsgálnak vele. Ez valahogy nem érdekelte, sokkal inkább az, hogy egyszer csak eljön a pillanat, amikor majd leveszik. Annyira viszkedett alatta a bőre, hogy tulajdonképpen alig várta már azt a napot. Nem értette, miért bujkál mégis a szíve legmélyén valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság. Ahogy közeledett az idő, úgy fokozódott idegessége. Aggodalmait eleinte próbálta megosztani legjobb barátjánőjével, de ő nem értette, mi ez a nagy pánik. Ettől kezdve inkább magába fojtotta érzéseit. Mire eljött a nagy nap, félelme hatalmassá terebélyesedett; és sötét sátorként, fenyegetően lebegett fölötte. Iskolába menet szinte süketnéma módjára, ólomlábakon botorkált az úton. Észre sem vette a kéken ragyogó kristály-égboltot, sem azt, hogy milyen melegen süt a nap, csak arra a bizonyos pillanatra tudott gondolni. Most már nem is tűnt olyan elviselhetetlennek az a tapaszt. Sőt, kifejezetten kívánta, hogy ott maradjon, ahol van, bármennyire is viszket.

Máskor úgy vánszorgott az idő az iskolában, hogy a délelőtt egy örökkévalóságnak tűnt. Bezzeg most? Az órák, mint a lépről lepergő méz, úgy cseppentek el egymás után, és hihetetlen gyorsasággal elérkezett a délután, a napközis foglalkozás ideje.

Szó nélkül, kifejezéstelen arccal ült az ebédlőasztalnál. Úgy érezte, megfulladna, ha egy falatot is megpróbálna leerőltetni a torkán. Pedig a kedvenc ételét főzték, paradicsomlevest és mákos tésztát. A mellette ülő kövérkés fiú hálás képpel tömte magába a váratlan repetát. Csak minél tovább tartson az ebéd, könyörgött görcsösen egy láthatatlan debiztosan létező jó tündérnek, remélve, hogy az képes úrrá lenni az idő folyásán. Talán, ha kerekedne egy jó nagy vihar, belecsapna a villám a napközi termébe, akkor elmaradna a tapaszt levétele, próbált gondolatban ötleteket közvetíteni a tündérnek. Esetleg bejöhetne egy nagy víziló, és egészben lenyelhetné Magdi nénit, sugalmazott tovább. Az nem jó, kapott észbe, hiszen lehet, hogy a nagyra tátott száján mégis ki tud majd mászni. Inkább egy olyan vad oroszlán kellene, amelyik, mivel már napokkal ezelőtt elszabadult a cirkusból, nagyon éhes lenne. Éppen erre jönne, és amikor az ablakon benézne, meglátná Magdi nénit, aki elég jó húsban van. Nosza, a fogai közé kapná és elvinné. Meg is ehetné, csak valahol máshol, mert nem lenne szép látvány, amikor kiköpi a csontokat.

Egymás után szötte zseniális terveit, amíg átballagott az ebédlőből a tanulószobába. Olyan jól eltervezett már magában mindent, hogy egyenesen mellbe vágta a látvány, ahogy Magdi néni sértetlenül ott ült a tanári asztal mögött. Akárhogy is nézte, egy árva harapás, sőt, még csak egy kis karmolás sem volt rajta. Reménykedve futó pillantást vetett az ablakon át az utcára, hátha közeledik már az az éhes oroszlán. Elkeseredetten vette tudomásul, hogy egy fia macskakölyök sem ólálkodik arrafelé. Azért még mindig reménykedett, hogy valami mégiscsak történik, egészen addig, amíg Magdi néni fel nem állt az asztaltól. Látta, amint szólásra nyílik piros rúzzsal vastagon bekent keskeny szája. Az ajkai fölötti részt is berúzsosza, hogy teltebbnek látsszon, de néhol már elmázolódott, így egészen félelmetes volt ennek a rikító száznak a mozgása. Először egymásnak feszült a felső és az alsó ajak, szinte befordultak, majd szétnyíltak, és kis kört formáztak, amitől a tanárnő szája fölött sok kis éles, függőleges vonal képződött. Ezután a kör eltűnt, az ajkak ellapultak, a fogak majdnem összezáródtak, és egy pillanatra megjelent köztük a nyelv hegye. A tanárnő annyit mondott, hogy MOST, és ő a többit már nem is hallotta. Szóval nincs menekvés, itt az idő. Vége minden reménynek.

A gyerekeknek egyenként kellett Magdi nénihez járulni, hátukat felé fordítva, felhúzott ruhával. Izgatottan nézte, hogyan történik meg az első *levétel*. A fiú nagyképű vigyorral lépett oda. Éppen szemben állt vele, így jól láthatta. Olyan gyorsan történt minden, hogy alig tudta felfogni. Egy hatalmas reccsenés, a fiú arca hirtelen fájdalmas grimaszba rándult, és élesen felsikoltott. Már napok óta a hátán hordta a tapaszt. A védőnő szerint valami betegséget vizsgálnak vele. Ez valahogy nem érdekelte, sokkal inkább az, hogy egyszer csak eljön a pillanat, amikor majd leveszik. Annyira viszkedett alatta a bőre, hogy tulajdonképpen alig várta már azt a napot. Nem értette, miért bujkál mégis a szíve legmélyén valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság. Ahogy közeledett az idő, úgy fokozódott idegessége. Aggodalmait eleinte próbálta megosztani legjobb barátjánőjével, de ő nem értette, mi ez a nagy pánik. Ettől kezdve inkább magába fojtotta érzéseit.

Úristen, biztosan letépte a bőrt a hátáról! Ez a reccsenés nem is lehetett más. Képzeletében máris megjelent a szörnyű kép: a fiú hátán keletkezett nyílt sebből ömlik a vér. Az is lehet, hogy a tapasszal együtt minden bőr lejött a hátáról. Mi lesz, ha elvérzik? Senki sem hív mentőt? A fiú könnyes szemmel ült vissza a helyére, a tanárnő pedig diadalmas arccal máris magához intette a következőt.

-Nem kell félni – húzta széles vigyorra a száját, amit talán mosolynak szánt, de sokkal inkább vicsorgásnak látszott. Egy lány lépett hozzá remegő lábakkal, és már előre sírt. Megisméltődött az előbbi jelenet. Reccsenés, eltorzult arc, zokogás.

Most mit mitévő legyen? Lázasan dolgozott az agya. Mire ő kerül sorra, mindenki elvérzik. Valakinek mentőt kellene hívni. Nem is, inkább rendőrt, hiszen ami itt történik, az gyilkosság. Sorozatgyilkosság. Hogy lehetne megszökni? Sajnos az egyetlen ajtó mellett ott ült Magdi néni. Semmi okos nem jutott eszébe. Egyre jobban eluralkodott rajta a rettegés. Egyszerre azt vette észre, hogy elfogytak a gyerekek, és Magdi néni egyenesen rászegezi a pillantását. Mint kígyó az egérre. Nem mozdult. Úgy tett, mintha nagyon elgondolkodott volna - ami igaz is volt -, és nem venné észre. A padlót nézte mereven, melyre cipőjével láthatatlan köröket rajzolt.

-Nem hallod, hogy hívtalak? – csattant közvetlenül a feje fölött Magdi néni hangja.

Reménykedett, hogy ha nem néz fel, akkor Magdi néni sem látja őt.

A tanárnő azonban megragadta az állát és erőszakkal fölemelte.

-Neked beszélek, ne szórakozz velem! – sipította.

Teljesen váratlanul mentőötlete támadt:

-Anyukám azt mondta, hogy majd ő leveszi otthon. – nézett fel tágra nyílt szemekkel, és igyekezett nagyon lazának tűnni. Magdi néni széles arca elvörösödött, ondolált fürtjei rezegni kezdtek. Orrlyukai idegesen kitágultak.

-Miért? – kérdezte gúnyosan – talán az anyád jobban csinálja?

-Igen, jobban. – válaszolta gyorsan.

Magdi néni az arcát egészen az ő arcához tolta.

-Aztán hogy?

-Hát, hát úgy – felelte az idegességtől dadogva, – hogy egy éles késsel szépen, óvatosan lehámozza.

-Szóval lehámozza? – lihegte az arcába gonosz vigyorral, az esz betűnél kis nyálcseppet fújva a szemébe.

-Igen, nagyon óvatosan, hogy ne fájjon. – suttogta a félelemtől halálra váltan.

-Majd adok én neked hámozást! – kiáltott rá a tanárnő türelmetlenül, és felrántotta a székről, majd határozott mozdulattal megfordította. Megragadta a pulóverét, hogy felhúzza a hátán, de ő akkor erősen elszánta magát, hogy megküzd vele, mint a hős királylány a tűzokádó sárkánnyal.

-Nem engedem!

A többiek izgalommal vegyes döbbenettel szemlélték az eseményt. Végre, valaki szembeszállt vele. A tanárnő megtorpant. Néhány pillanatilag bémultan bámult, de hamar magához tért.

-Te kis szemét, mit képzelsz magadról? Hogy jössz te ahhoz, hogy ellenkezz velem? – ragadta meg vékony kis karját. Hosszú, vörösre lakkozott körmei mélyen a húsába vájtak.

-Majd én megmutatom neked, ki itt az úr! – ordította magából kikelve, és másik kezét meglendítve, teljes erővel arcul ütötte.

Ott maradt a helye, szörnyülködtek a gyerekek.

-Na, elég volt már? – kiabált Magdi néni. – Engedelmeskedsz végre?

-Nem! – rázta meg a fejét konokul. A fájdalomtól csak még inkább megmakacsolta magát.

-Mit merészelsz? Azt teszed, amit én mondok!

Újra és újra az arcába ütött, végül a földre lökte, rugdosta, ahol csak érte. Az első rúgások fájtak, de a többit már nem is nagyon érezte. Eleinte sikított, próbált a kezével védekezni, később már erre sem volt ereje, csak feküdt mozdulatlanul, átengedve magát a durvaságnak.

Nem emlékezett, mikor lett vége. Amikor felocsúdott, a klubszobában találta magát, a földön ülve, teljesen egyedül. Óvatosan végigtapogatta ujjaival a hátát. A tapasz nem volt ott. Észre sem vette, mikor tépte le róla.

Halk motozást hallott az ajtó felől. Lassan kinyílt, és egy buksi fej kukkantott be. A barátnője volt.

-Büntetésben vagy, de én nem bírtam ki, hogy ne nézzelek meg. – suttogta, majd szörnyülködve szisszent fel. – Tiszta véraláfutás az arcod, tudod?

Bólintott, miközben tétován végigsimította felhorzsolts bőrét.

-Hol van?

-Most nincs itt, kiment az udvarra cigizni. – Részvétellel nézett rá: – Jól vagy?

-Igen – felelte komoly tekintettel. – Csak a testemet tudta megverni, engem nem.

Sok éve már annak, hogy ez történt. Alig volt tízéves, de ma is kiveri a víz, ha erről álmodik, és zokogásba fúlón ébred az éjszaka közepén, mint most is. Úgy látszik, újra és újra neki kell futnia, hogy szembenézzen gyermekkorának minden egyes lidércével. Mikor lesz ennek vége? A temérdek kínzó emlék mintha soha nem akarna elhalványulni; időről-időre felszínre tör, hogy a finom hártáival benőtt sebek újra és újra felszakadjanak.

Gyorsan fölkelt az ágyból, szélesre nyitotta az ablakot. Egy ideig várt a kinti sötétségbe bámulva, csak addig, míg szívének szapora kalapálása kissé csillapodott, aztán átsietett a másik szobába, ahol gyermekei aludtak.

-Ha rajtam múlik, a ti álmotok mindig szép lesz. – ígérte suttogva a békésen szuszogó kicsiknek.

Vágta (olaj, vászon)

KARÁCSONYI LÁSZLÓNÉ

A sárga cipő

1945 januárját írtunk. Üszkös falak, tankok szaggatta kertek siratták hajdani bájukat. Hétszer cserélt gazdát ez a település. Rossz helyen terült el, legalábbis az ott lakók szemében. Az idegeneknek fontos volt stratégiaileg, mert a településen keresztül egyenes út vezetett a repülőtérre, és a fővárosba is.

Elkeseredett harcot folytattak érte.

A dermesztő hidegben néhány német sáncolta el magát a kanális mellé, onnan próbálták az útvonalat és a hidat védeni. Tudták, hogy veszett ügy, de azt a parancsot kapták, hogy tartsák az állást, ameddig csak tudják! Egy héten keresztül verték vissza a támadást.

Harc volt, öldöklő és embertelen. Az együttérzés, a szánalom már rég elfelejtett fogalmak voltak, csak gépiesen teljesítették a parancsot.

Az egyik azt, hogy ne hagyják az oroszokat bejönni, a másik azt, hogy meg kell szerezni az útvonalat Pest felé!

A falucska lakói meg rettegtek, jajgattak, és sírtak. Aki tudott elmenekülni, de többen maradtak, mert nem tudtak hová menni, itt volt az otthonuk. Imádkoztak reggel, imádkoztak este, hogy csak a házukat el ne találják! A vasút túlsó része szerencsésebb volt, mert kevesebb lövedék érte, kicsit messzebb esett az úttól. Itt éltek Kóródiék is. Az ember rokkant, fél kezét rég elvesztette, öt gyerek szaladgált körülöttük, a hatodikkal viselős volt az asszony. Eddig megúszták, igaz minden újabb bevonulásnál elvittek valamit. A jobb napokat látott ház erősen le volt csupaszítva, jóformán a szekrény, asztal, székek, és az ágy maradt. No meg némi élelem, amit gondosan elrejtettek, hogy legalább a gyerekeknek legyen mit enni. Aggódva néztek ki a bepárásodott ablakon, hogy most melyik sereg közeledik.

Az oroszok voltak. Tehát a németeknek vége, most már ők az urak. Részeg mámorral járták az utcát, ahol ház volt, oda berontottak.

-Hleba, Hleba! Adni! Davaj!

Az asszony ijedten vette elő a kenyeret, mert a katonának vészesen forogtak a szemei. Gyûrött, marcona ember volt, látszott rajta, hogy napok óta nem aludt. Pálinkaszagot árasztott, hiszen a győzelemre inni kell! Erősen dülöngélt, és ahogy a fogával tépte a kenyeret, szemét furcsán járatta az asszonyon.

-Bárzsnjá, Bárizsnjá! Igyi szudá!

Ezt már értették, hallották eleget, egy-egy bevonulásnál.

Eddig nekik nem kellett tartaniuk ettől a mondattól, mert mint említettem, az asszony áldott állapotban volt.

-Nem, nem!

Sikította, és belekapaszkodott férje ép kezébe, a gyerekek meg elé álltak, mint egy bástyát alkottak anyjuk körül.

A katona részeg mámorában csak annyit értett, hogy nem, és a félkezű ember fenyegető tekintetét látta.

-Pfuj! Vrag!

Dühödten lökte félre a kenyeret, és a puskát felkapva feléjük indult. Az apa mindenre elszántan felkapta a botját, és villogó szemmel várta a támadást. Szánalmas látvány volt, a csonka kéz tehetetlenül lógott, a másikban bot, szemben a csőre töltött puskával...

Iszonyatos káromkodás, sikoltozás, gyereksírás... A helyzet már majdnem végzetessé vált.

Senki sem vette észre hogyan, ésmikor került oda Sándorné, az özvegy. Mindössze arra lettek figyelmesek, hogy kezével megfogja az orosz vállát, és eszelősen a fülébe ordít:

-Bárizsnjá, itt! Bárizsnjá! Hagyd őket!

Maga felé fordította a szőrös arcot, és vonszolta kifelé.

-Igyi szudá, Szoldát! Én Bárizsnyá!

Sándorné zokogva vezette ki a házból, és vitte magával, minél messzibbre erről a helyről.

-Azt a keserves mindenit ennek a cudar világnak!-csapta a botot a földhöz az apa. Lelkében mélységes szégyen, harag, tehetetlen düh kavargott.

-Hogy az Isten ütné agyon valamennyi katonát! Meddig tart még ez az átkozott háború? Mikor lesz már mindennek vége? Mit kell még megérni? Dúlt, csapkodott maga körül, mintha az asztal, meg a szék tehetnének a történeletről. Izzó harag marta lelkét, hogy nem tudta megvédeni a családját.

-Ti meg mit bámultok, menjetek dolgotokra! Rozi, máskor elő ne merjél kerülni, ha jönnek, mert itt csaplak agyon téged is! Ijedten rebtent szét a kis csapat, nem is az apjuktól félve, hanem attól, hogy majdnem tragédia történt.

Estére elcsendesedett minden, a katonák már bódult álomban feküdtek, ki itt, ki ott, csak az örök álltak fásultan a puskára támaszkodva, pedig már nem is volt ellenség. Vagy mégis?

Talán érezték a gyűlöletet, ami feléjük áradt, azért kellett posztolni. Másnap tovább vonultak. Az emberek lassan előszivárogtak, és próbálták folytatni tovább az életüket. A marcona szél végig szórta a havat a feldúlt utcában, mintha csak a csizmák nyomát próbálná eltüntetni.

Sándorné lesütött szemmel söpörte a havat ajtaja előtt. Lábán sárga cipő virított a régi szakadt bakancs helyett, aminek lifegett a talpa már.

Mindenki tudta abban az időben, hogy mit jelent az, ha valaki sárga cipőt kapott. Szégyen volt, a cédák kapták ajándékba a katonáktól.

Többen megálltak, nézték a cipőt. Az öreg Maris néni köpött egyet megvetése jeléül. Más elfordította a fejét, hogy ne kelljen látni.

Kóródiné nehézkesen indult el tejért, de muszáj volt, mert éhesek voltak a gyerekek. Sándorné még akkor is matatott, kendőjét mélyen arcába húzva, a seprű céltalanul lengett ide-oda kezében, mert hónapok óta már nyoma sem volt. Teste meggyötört, mint egy élő kérdőjel, az élet görnyedtre húzta.

-Jó reggelt, Sándorné! Látom, söpröget. –Köszönt oda neki a gömbölyű Kóródiné.

-Megyek tejért, hozzak magának is?

Az asszony meglepődve emelte fel tekintetét. Arcán bánatos mosoly játszott. Látszott rajta, hogy jól esik neki a szó. Nem is az, amit mondott, hanem, hogy szóba állt vele, mintha nem is látná lábán a sárga cipőt.

Szemük összetalálkozott, pillantásuk megérintette egymást. Az egyik köszönetet mondott, hogy megmenekítette őket, a másik meg hálás volt, amiért ember számba vette, és nem ítélte el.

Egy darabig a faluban pusmogtak az emberek, és Sándorné még sokáig járt lehajtott fejjel. Aztán azt vette észre, hogy egyre többen köszönnek rá. Időnként megálltak vele beszélgetni, néha megkérdezték, hogy kell-e segítség?

Lassan visszaállt a rend, az élet döcögve beindult. Sándorné is el-eljárt a boltba. Beszéltek a tavaszról, a zöldülő vetésről, az épülő házakról.csak a sárga cipőről nem beszéltek soha többé.

KARAFFA GYULA

Metafizika...

Felnéztem este az égre.
A szép telihold korongja
bevilágította a tájat
s ömlött monoton fénye
válogatlanul a világra.
Furcsát gondoltam róla
ahogy néztem pizza-alakját:
Hogy lehet az, hogy ez a
hatalmas égitest
látszólag csak függ ott
a nagy semmiben, miközben
ezer kilométerekkel száguld
előre, hátra, le vagy fel?
S ezt teszi velünk
otthonunk, a Föld is.
Mindeközben csend vala,
széltelen álltak az ágak,
a kutyák sem vonítottak éhesen,
nem terjedt lágy vacsora illata.
Zsebemben pedig
ott lapult
egy
elektromos öngyújtó.

Pannónia

Magyar tájat magyar ecsettel festeni szép dolog.
Ám, veszélyes is lehet, mert mást lát az a szem,
amelyik honát szemléli, ha szertetekint a tájon.
Jómagam is így látom honom, s kedves e látvány,
ha ugaros, ha most romos, elhagyatott is tán.
Adjon az Isten erőt s kitartást ahhoz nekünk,
honunkat felépíteni, megtartani sikerüljön úgy,
hogy idegen szemnek is szép legyen végre Pannónia!

Láttam...

Nem láttam egyet sem
nemzedékem legnagyobb elméiből,
de láttam anyám kiterítve a menyegzőre.

Nem láttam senki arcán
szégyenpírt, ha tán hazudott volna,
de láttam a sminket, mit akkor viselt anyám.

Nem láttam kegyelmet,
sem szeretetet földi halandóban,
de láttam az embert, ki anyám megmosdatta.

Nem láttam könnyeket,
sem hulló esőcseppeket mászon,
de láttam vízcseppet anyám olvadó homlokán.

Nem láttam senkit
magam tükreben megjelenni;
De láttam magam halott anyám szemében.

Ennyi!

KŐ-SZABÓ IMRE

A telefon állandó foglaltat jelzett

Pénteken délután Miklós később érkezett haza a szokásosnál. Péter indulni készült, amikor megérkezett.

-Mostanában később jársz haza! – vonta felelősségre.

-Dolgom van! – felelte Miklós.

-Mi az a fontos dolog?

-Az embernek mindig akad valamilyen ügye.

-Nő? – érdeklődött Péter.

-Így is mondhatjuk.

-Az a szöke? – forszírozta tovább.

-Melyik? – csodálkozott Miklós.

-Több is van?

-Nem! – tiltakozott Miklós. – Volt egy, de most másik van. Mind a kettő szöke!

-Ja, úgy?

-De már a másikkal, nem járok! – magyarázta Miklós.

-Ez fekszik is?

-Hülye vagy?

-Csak megkérdezhetem?

-Mi közöd hozzá? – fakadt ki Miklós és látszott rajta, hogy bosszantja öccse fura kérdései.

-Igaz, te tudod! – hagyta rá. Péter gondolkozott. Megállapította, mennyire megváltozott a bátyja. Keveset keresi a társaságát, pedig volt idő, amikor másképpen nem is tudta elképzelni. Testvérek voltak és barátok. Miklós huszonöt éves, Péter négyvel fiatalabb. Együtt laktak egy bérelt lakásban. Vidékről jöttek a fővárosba az érettségi éveket követően. Úgymond a szerencséjüket megformálni.

-Holnap ráérsz? – kérdezte Péter és folytatta a pergő párbeszédet.

-Miért?

-Megnézhetnénk a Képcsarnoki kiállítást. Egy kis eszme-futtatás jól jönne már. Aztán meghihatnánk egy krigli sört! – indítványozta Péter.

-Nem tudom. – mondta Miklós bizonytalanul.

-Újból egy nő?

-Ne haragudj, elfeledkeztem róla, találkoztam Icával.

-Mondd le!

-Nem tehetem.

-Fontos? – érdeklődött tovább Péter.

-Úgy érzem ... - válaszolt Miklós kissé tehetetlenül.

-Csak nem vagy szerelmes?

-Igen ... - de ezt kétkedve ejtette ki.

-Elveszed?

-Még nem tudom.

-Mondhatom, marha vagy! Úgy gondolkodol, mint egy taknyos gyerek. Nem tudom, mit, miért teszel. Azt hiszed, lehet így gondolkodni? – mondta Péter mérgesen és szúrós szemmel nézett farkasszemet a bátyjával.

-Mit tegyek? – kérdezte bizonytalanul Miklós.

-Döntsd el magadban, mit akarsz!

- Elveszem ...

- Jól gondold meg. A függetlenséged?

- Vállalom! – mondta Miklós, egy kicsit határozottabb hangon.

Ezt most kikényszerítette belőle, de hirtelen ő maga is, megtorpant. Ha Veráról faggatná, nem is tudna válaszolni. Érezte, itt csapdába esett. Jól sejtette, mert már úton volt a kérdés.

- Vera? – támadt Miklós.

- Jól van! – igyekezett közömbös választ adni.

- Mennyire vagytok?

- Ilyet kérdezni!

- Nincs semmi cél? – most a kérdések irányítását Miklós vette át.

- Én magam sem tudom.

- Most, te vagy olyan bizonytalan?

- Ebben az egyben sohasem lehet bizonyos az ember!

- Mit akarsz vele? – kérdezett tovább Miklós.

- Ezt már én is feltettem magamnak.

- Mi a felelet?

- Dönteni kell, úgy érzem, nemsokára.

- Miért? Történt valami köztetek?

- Nem. Csak megszereztem a kamionvezetői vizsgát.

- Végre! Ez nagyszerű! Örülök neki! Most már kezdhetsz valamit! – lelkesedett Miklós és megveregette Péter vállát.

- Csak egyelőre nem tudom, mit?

- Vera tudja?

- Nem, most megyek hozzá! – mondta Péter határozottan.

Itt megszakadt a beszélgetés, mindketten mentek a saját dolgukat intézni. De mind a ketten érezték, ezt még folytatni kell, mert valami készülöben van, de egyértelmű feleletet egyikőjük sem tudott adni.

Pétert, már várta Vera a Margit-híd pesti hídfőjénél. Most ő késett öt perccel.

- Visszaadtad a kölcsönt? – kérdezte Vera. - Ne haragudj, de a vizsga ... - mondta Péter bizonytalanul. - Megbuktál? -

Talán rá van írva az arcomra? - Nem, de olyan bánatos képet vágsz. - Sikerült! – kiáltott Péter. - Megvan a jogsim,

megyek kamionosnak! Ja, az arcom? Mikivel beszélgettem, nem lényeges! – simította a helyzetet. - Most, mit teszünk? –

tette fel a kérdést Vera. - Nem tudom. – tárta szét a karját Péter. - Nincs otthon senki! Kimentek Csillaghegyre. Lehet,

hogy nem is jönnek haza! – mondta Vera, sokat sejtető módon. - Felmegyünk? – lepődött meg ezen, Péter. - Gyere! –

karolt bele Vera és határozott léptekkel elindultak. „Kettesben vele, ilyen alkalom! Most kell dönteni ... mindenről. Nem

akarom tovább halasztani!” – futott át a gondolat Péter idegszálain. A szobában meleg volt, a nyitott ablak sem mérsékelte

a hőséget. A nyári est forrósága összeállt, mint a beton. Ránehezdedett az ember tüdejére. Félszegen érezték így magukat,

ebben a lakásban. A borból, amit a sikeres vizsga megünneplésére hoztak, Péter nagyot húzott. Vera távolról nézte. – Van

szakmád, boldog vagy? – kérdezte. – Persze. – mondta Péter. – Csak úgy mondd? – Hogy mondjam? – kérdezte Péter.

– Hiányzik a lelkesedésed! – összegezte Vera. – A szakma az csak egy lépés. – mondta Péter. – Mit ér a tengerész, ha

nincs hajója? – Nem sokat. Patkánynak nevezik. De a szakmád után, állásod is lesz. – Megpróbálok egy jó helyet kifogni!

– biztatta önmagát Péter. – Sokat fogsz keresni. – mondta Vera. – Rám fér egy kis pénz! – A meló után még elit fej leszel!

Jöhetnek a nők! – Vera ezt egy kis kesernyés megjegyzéssel mondta. – Mit képzelsz? – Válogathatsz kedvedre! – És te?

– nézett a lányra. – Én? – mutatott Vera magára. – Igen! – Mit számítok? – legyintett. – Csacsi vagy! – mondta Péter. –

Miért? – kérdezte Vera, de már nem akarta, hogy válasz jöjjön a kérdésére.

Péter közelebb lépett. Érezte vére egyenletes lüktetését. Vera a kisszekrényen lévő telefon zsinórját kihúzta a fali

csatlakozóból. Ne zavarja őket az esetleges csengés. A csatlakozó nagyot koppant a parketten. Péter átfogta a lány vállát,

testük így álltó helyükben, egymásnak feszültek.

- Azt hiszed, észre veszek más nőket?

- Gondolom ...

- Csak rosszul! Miért járok veled?

- Te tudod.

-Férjhez mennél?
-Nem tudom.
-És ha döntened kellene?
-Gondolkoznék.
-Min?
-Hát a fiún.
-Rajtam is?
-Persze.
-De ha én akarom?
-Akkor úgy lesz!
-Mikor?
-Miért én mondjam meg?
-Így szokták.
-Akkor én döntöttem! – mondta Vera, és átkarolta Péter nyakát.
-Megfelelek? – Vera intett a fejével. Aztán megkérdezte:
- És én?
-Mint ember igen ... - mondta bizonytalanul Péter.
- ... és mint nő?
-Azt még nem tudom ...
-Muszáj?
-Jó volna ...

Az izzadságtól ragadt a testük. Ájultan zuhantak az ágyba. Órákon át így feküdtek. Az esti lágy szellő csodálkozva suhant át a szobán, igaz látott már ilyet.

Otthon másnap reggel Miklós nem tudta, mi történt az öccsével, mert egész éjjelre távol maradt. Csak sejtette, hamarosan ő itt egyedül marad ebben a lakásban.

Srácok a térről

Délután negyedöt lehetett, amikor Hámori Géza találkozott a téren Varga Péterrel. Mind a ketten most jöttek haza a melóból. Hámori fáradtnak érezte magát, pedig nem dolgozott olyan különösen sokat. Csak az idegeskedés, az csipkézte szagatottira idegeit. Az utóbbi időben elég nagy a hajtás. Fontos az a rohadt német kiszállítás. Ezt hajtja mindenki odabent, eszeveszett buzgalommal, amely nem más, mint a meglévő munkahely féltése. Túlóráznak, még sem mennek a dolgok úgy, ahogy szeretné. Nehéz az emberekkel bánni is. Hülyére szövegelheti magát, csak néznek a semmibe, mintha nem értenék, amit mond nekik. Most tavasszal lett művezető ebben a német érdekeltségű gyárban. Nem olyan egyszerű feladat az egész, mint ahogy azt először ő is, meg sokan mások elképzelték. Húsz embert kell irányítani, munkával ellátni. Aztán meg a melósnak is elég sok baja van. Nem smakkol a blokkoló kártya használata. Elfelejtik lehúzni, pedig ott lapul a zsebében. – Régen ilyen nem volt! – mondják védekezés képen. Mert a tulaj, az következetes. Ha nincs blokkolás, ugrik néhány óra, ha a kedve olyan, akkor az egész nap. Nem jutott sohasem eszébe, amikor még az AFIT-nál volt tanuló. Esztergályos a szakmája, ezt most itt a présgépeknél, meg a szerelőcsarnokban jól tudja hasznosítani. Akkor csak azt látta, hogy a főnöke, az öreg Varga mindig akadékoskodik. Szóval nem olyan egyszerű vezetőnek lenni, még akkor sem, ha most a pénzzel elégedett. Igaz, melózott ezért ő eleget. Mindig azt akarta, vigye valamire, legalább többre, mint az apja, mert az nem vitte semmire. Az csak iszik, vedeli az italt, hogy az már nem közönséges. Most a szerencsének, meg a sorsnak köszönhetően hetven éves, de egy mozgó roncstelep. Amióta az a baleset érte, semmire sem lehet használni. A család szégyene, a nagymamával együtt isznak, mert Sára néni ebben igazi partnere. Jóval idősebb nála az öreglány, mindig mondja: - Engem a szesz konzervál. Olyan, mintha spirituszba ülnék, de a szesz nem kívül van, hanem belül! – ezen aztán cinkos mosollyal derül.

Ezért kellett az iskola után mindjárt tizenöt éves fejjel dolgoznia. Lehúzott ott vagy húsz évet, a nagy rendszerváltást is ott érte meg. Ott végezte el estin a szakipari technikumot is. Ebből is mennyi balhé volt otthon. Sohasem tudott tanulni. Az állandó veszekedések, balhék sorozatát érte meg. Ezt nem lehet kibírni ép ésszel, csak ő élte túl, aki ilyen hülye. Hirtelen most jutott mindez eszébe, nem is akart erre gondolni, mert már eleget foglalkozott vele. Ki az a barom, aki ezzel fekszik és kel? Mégis hatással volt rá.

-Szevasz! – köszönt Varga Péter, és a hónalja alá gyűrt olajos aktatáskát a padra dobta.

-Meló? – kérdezett köszönés helyett Hámori.

-Megy!

-Mi újság az autóknál?

-Van elég belőle!

-Legalább jók? – kérdezte Hámori továbbra is. Így akarta saját gondolatait elűzni.

-Te hülye vagy? Akkor minek hoznák? – kérdezett vissza egy kicsit ingerülten Varga. – Ócskák! Tragacsok! – kiáltotta és cigarettára gyújtott. – A főnök mindig balhézik, minden meló sürgős! A tulaj behozza a kaszniját, neki nem számít semmi. Pénze van és kész!

-Pénzért megy minden! – mondta Hámori.

-Az igaz. Más letopogja a fröcsijét, „ő” jön, nyom a főnöknek egy „barna kettest”, vagy egy „5-öst három nullával” – papírból! Én meg betegre gurizhatem magam azzal a Nőé korabeli Opellal, mert a csávó ezzel jár, szar az egész, de már megszokta. Hisz az ember a foshoz is hozzá szokik, nincs más igénye.

-Ez a maszek üzlet, látod!

-A másíknál is így van. Állami már nincs, az egy régi fogalom. Csak az a különbség, hogy az egyik rafináltabb, mint a másik – mondta Varga Peti és a félig leégett cigaretta füstjét jó messzire kifújta.

-A fene egye meg az egészet! – mondta rezignáltan Hámori.

-Helyes! – tette hozzá Varga. – Gyere, menjünk az öreg Marosihoz. – indítványozta és felvette az aktatáskáját és újból a hónalja alá gyűrt. Átugrották a park alacsony vaskerítését és elindultak a Marosi kocsmájához.

-Este mit csinálsz? – kérdezte Varga Peti.

-Nem tudom. – válaszolta Hámori és közömbös arccal a semmibe bámult.

-Elmehetnének valahová.

-Hová?

-Mindegy. – gondolkodott egy kicsit. – Csak úgy, sétálni, csavarogni.

-A srácok?

-Jönnek! Úgy hétóra felé. Gedó Laci az dolgozik, azt hiszem hatig, a kis Kapás meg Gödre ment, a nagymuterjához. – mondta Varga, majd az utca túloldalára integetett egy huszonhárom év körüli, szürkeruhás srácnak.

-Szia Kopcsák! – kiáltotta.

-Szevasz! – köszönt vissza, de nem állt meg, ment tovább.

-Gyere egy sörre! – invitálta Hámori. – Még annyit kiszorítunk, hogy jusson neked is.

-Nem lehet, sietek! – mondta a szürkeruhás Kopcsák Pisti és ment tovább. – Majd máskor! – kiáltotta távolabbról vissza. Hámori és Varga egymásra néztek, szinte értetlenül.

-Hová siet ez? – kérdezte Hámori Géza.

-Melózni!

-Ilyenkor?

-Valami fusi meló. Csak ez jut neki. Más nincs, hiába keresed. – mondta Hámori, kissé felháborodva. – Valamikor tábla volt a gyárkapun, kit keresnek. Ma már nincs tábla, se gyár, még a gyár helye is hiányzik. Elvarázsolták! – összegezte okfejtését.

-Mióta megnősült, csak rohan. – mondta Hámori, és mintha gondolataiban valami olyasmit kérdezne önmagától: - Ilyen lesz az ember, ha társat választ, megnősül? Hát igen, a család! A család? Az ő családja, az egy jó bagázs! Nem kíván senkinek sem ilyen eszeveszetten sziporkázó, gőzös fejű együtttest!

-Így van ez pajtás. Kell a pénz. Az anyjával beszéltem a múltkor. – mondta Varga. – Sajnálja a fiát, hogy nincs munkája. Pedig benne van akarat, de csak hitegetik, mint kurvát, azzal a bizonyossal.

-Biztosan nem szeretnék az öregekkel lakni. De hova menjenek? Az albérletre inge, gatyája rámeleg. Ami marad, arra meg egyik bank sem ad semmit. – Aztán ott állsz meztelenül! – mondta Varga Peti és értetlenül csóválta a fejét. Hámori nem szólt, gondolataiba merülve igent intett. Az úton teherautó hajtott el, a port beleverte az arcukba. Hámori dörzsölte a szemét, Varga nagyot köpött a park felé.

-Így van ez! – mondta Hámori. – Ez már gond, mégpedig nagy gond és egyre nagyobb lesz! – és egy óriási sóhajba tört ki szorongása.

Átmentek az úttesten a kocsmá oldalára.

-Itt a filozofikus kérdés a nagyokhoz, mit tegyenek a kicsik, hogy ne maradjunk mindig ilyen picik? – összegezte Varga Peti és fura léptekkel egyensúlyozott a járdán.

Odaértek a kocsmához. Nem voltak még sokan, a pulthoz álltak. Marosi nem szólt, már megszokásból csapolta a két korsó sört. Hámori egy-egy feles vodkát is kért, kísérőnek. – Miért menjen a sör az útjára, csak úgy egyedül? Aztán ezt megismételték még kétszer és érdekes módon úgy tűnt, mintha könnyebb lenne a levegővétel, mintha jobban látnának, pedig a látótérben nem volt más, csak a Marosi kocsmája és a bűdös cigarettafüst szürke félhomálya.

A falu rossza (olaj, vászon)

MOHAY SZÍLVIA

Feloldozás

Csak ült egy padon a peronon és várt. Nézte a vonatokat, a fel- és leszálló embereket, a búcsúzkodó párokat, a szaladgáló gyerekeket. Nyüzsgött az állomás, százféle hang keveredett a levegőben: a hangosbemondó, nevetés, élménybeszámolók... De ő csak ült és várt. Úgy, mint már öt éve, minden pénteken. Őt várta. Eszébe jutottak azok a pillanatok, amiket együtt töltöttek el itt, mikor leutazott hozzá Szegedre, vagy a fiú jött fel Budapestre, hogy találkozhassanak. Hogy örült mindig, mikor végre megpillantotta a leszállók közt a kócos szőke haját és a barna bőrdzsekit. Hiszen mindig az volt rajta, mikor randevúztak; tőle kapta karácsonyra. Néha a fiú elbújt a kocsiban, hogy megjessze: nem érte el a vonatot, ugrott a hétvégjük. Aztán persze nevetve leszállt, és átölelte őt. Máskor együtt utaztak egyik városból a másikba; mindegy volt, hol beszélgetnek, egy kávézóban vagy a vonaton; nem bántak ők semmit, ha a másik közelében lehettek.

A vonat volt nekik a kapocs, ami összekötötte őket. Gyerekek voltak még, mikor egymásba szerettek — a gyermekkor elmúlt, az érzelmeik megmaradtak. Aztán jött az egyetem, és messze kerültek egymástól. De ők egyáltalán nem féltek; tudták, hogy ha letelik az öt év, végleg együtt maradnak. Már csak egy hónap volt hátra az utolsó szemeszterből; új életük egyre inkább valósággá vált, szinte csak egy pillanat választotta el őket attól, hogy elkezdhessenek lakást keresni. Hogy Budapesten vagy Szegeden, még nem döntötték el; mind a két város nagyon tetszett nekik. A hosszú vonatutakon hányszor tervezgették a közös jövőt! Felírták egy papírra, hogy mi szól Pest és mi Szeged mellett: közben állandóan nevetnie kellett, mert a fiú olyan képtelen dolgokat mondott, hogy Szegeden szebb a jelzőlámpák zöldje, meg hasonlók. De mindegy is volt, hogy hol, csak, hogy együtt. Azt sem bánták, hogy mire leszálltak a vonatról, besötétedett, és nem volt már idő sehova sem elmenni. Egyszer lekéste az utolsó vonatot hazafelé. A fiú ott maradt vele az állomáson, és megvárták a hajnali gyorsot. Kicsit féltek, hogy valaki megtalálja és kizavarja őket, de annál izgalmasabb volt bejárni az üres pályaudvar minden zegézugát.

Milyen boldog is volt akkor — gondolta, míg ült a padon. Az emberek elmentek mellette, rá se néztek; ő is csak bámult valahova messze, a nyüzsgő embertömeg mögé. Őt kereste. Remélte, hogy a következő pillanatban meglátja a barna bőrdzsekit, és a kócos hajzuhatagból kivillanó mosolyt. A tömeg csak özönlött lefelé a vonatokról: üzletemberek, turisták, családok, fiatal lányok és fiúk. Szeme egyre az elsuhanó alakokat pásztázta, hátha megpillantja köztük.

Igen, még mindig őt várta. Pedig két hónap is eltelt már azóta, és ő mégis ott ült az állomáson, minden pénteken. Hátha csak egy rossz álom. Hátha mégsem. Hátha még egy perc, és itt lesz újra. Hátha csak megint elbújt a kocsiban, hogy megjessze... Persze, valójában tudta, hogy ülhet itt akár a hét minden napján, egész évben, minden évben; ő már soha többé nem fog leszállni arról a vonatról.

Nehezére esett visszagondolnia arra a napra, hiszen még most sem fogta fel igazán, hogy megtörtént. Arra a bizonyos péntekre, amikor hiába várta. A vonat két órát késett, aztán megjött — nélküle. Kétségbeesve próbálta hívni a mobilján, de ki volt kapcsolva, aztán a szülei otthoni számán, de nem vette fel senki. Aztán egyszer csak megcsörrent a telefon, remegő kézzel emelte a füléhez. A fiú édesanyja beszélt. Csak hallgatta némán, nem tudott megszólalni. Érezte, hogy elfehéredik az arca, meggémberednek az ujjai. Baleset volt.

Baleset. Hiszen annyi baleset történik a világban nap mint nap; figyelmetlenség, balszerencse, a véletlenek ostoba játéka... Azt hitte, hogy velük ez soha, de soha. És mégis megtörtént. A fiú épp hozzá indult Pestre. Késve érkezett a pályaudvarra, félő volt, hogy nem éri el a vonatot. És valóban, az már épp kifelé tartott az állomásról. Úgy gondolta, ha utánaszalad, még fel tud kapaszkodni rá. Mikor a vonat mellé ért, elrugaszkodott és ugrott. De a korlát kicsúszott a kezéből. Vizes volt; aznap egész nap esett. Beszéltek is róla, hogy esetleg kihagyhatnák ezt a hétvégét: bár mindketten nagyon szerettek volna már találkozni, a rossz idő miatt a vonatok késtek, több járatot töröltek. De ő erősködött. Öt napot nélküle töltenie is sok volt, nem lehet, hogy ne lássa. Úgyhogy a fiú beleegyezett. Baleset volt. A keze lecsúszott a korlátról, és a sínek közé esett. Betört a koponyája, az orvosok már nem tudtak rajta segíteni.

A vonat, mely egykor összekötötte őket, most szétválasztotta örökre. Gyűlölte a piros mozdonyokat, a zakatoló kerekeket, a műbőr ülések szagát. Mindent. De leginkább önmagát gyűlölte, hogy nem tudta befogni a száját, és belenyugodni, hogy azon a hétvégén nem találkozhatnak.

Két hónapja már... és ő itt van megint, és várja. A vonatok ugyanúgy jönnek-mennek, az emberek szintén; nem is érti, a világ hogyan lehet ilyen érzéketlen. A föld csak forog tovább, mintha mi sem történt volna. Végül is tényleg nem történt semmi; péntek van, és ő ül azon a bizonyos padon, hiszen mindjárt... Azaz, dehogy is; tudta azt nagyon jól. De valamiért mégis el kellett jönnie ide minden áldott pénteken; látnia kellett a vonatokat, a leszálló utasokat, a nagy órát a jegypénztár mellett, az újságosbódét... Minden rá emlékeztette. Néha úgy érezte, megbolondult; máskor pedig, hogy épp akkor lenne bolond, ha nem várna rá itt ugyanúgy, mint régen. Nem tudta elengedni. Hiszen el sem búcsúzhattak. Nem kívánt mást, csak hogy még egyszer, utoljára láthassa, és elmondhassa neki, hogy...

Nem is volt tisztában vele igazán, hogy mit akarna elmondani. Hogy szereti? Hiszen tudta a fiú, tudta már hosszú évek óta. Hogy hiányzik neki? Min változtatna az, úgysem jöhet vissza hozzá. Hogy...

-Sajnálom – bukott ki a száján. Nem volt a közelében senki, aki hallhatta volna; bár valójában nem figyelt arra, ki van ott, szinte fel sem fogta, hogy hangosan beszél.

-Ne haragudj rám. Nem kellett volna, nem kellett volna... - a könnyek motyogássá változtatták a szavait, de biztos volt benne, hogy akihez szólnak, az úgyis érti. Most sírt először, két hónap után. Sem amikor megtudta a hírt, sem a temetésen. Valahogy nem ment. De most előtört belőle minden.

-Nem kellett volna rám hallgatnod, nem kellett volna felszállnod arra a vonatra! De te mégis megtetted, és ezért nem láthatlak soha többé. Míg élek, nem fogok megbocsátani magamnak!

És végre megértette. Megértette, hogy miért ül itt az állomáson még mindig, és miért várja azt, aki már soha nem jöhet el. Azért nem tudta elengedni a fiút, mert nem tudott megbocsátani saját magának. A szörnyű büntudat beleette magát minden porcikájába; vele feküdt, vele ébredt, csak eddig nem tudta nevén nevezni.

-Mondd, hogy nem haragszol, mondd, hogy nem az én hibám! – suttogta.

A választ várta. Persze, nem arra gondolt, hogy a fiú szelleme majd megjelenik a peronon, és a fülébe súgja, hogy nem az ő hibája volt. De valamit, mégis. Egy jelet, egy akármit. Mivel a várva várt válasz nem jött, és a szél is feltámadt; összehúzta magán a kabátot, és zsebre dugta a kezét. Valami keményet érzett. Kihúzta a zsebéből: egy fénykép volt. Kettőjükről készítették egy fotóautomatában, még tavaly valamikor, miközben épp a vonatra vártak. A képet nézte. A fiú mosolyát, a kócos haját, a bőrdzsekit... Ekkor a szél hirtelen felerősödött, és kikapta a kezéből a fotót. Az megpördült a levegőben, nekicsapódott a vágányon álló vonatnak, majd a sínek közé esett. Odaszaladt. Lent a földön, a talpfák közt megpillantotta a papírdarabot. A vonat alatt hevert, csak az alja látszott ki. A barna bőrdzseki... és a mosoly.

Hiszen baleset volt.

Falak

Gyűlölte a bérházat, ahol lakott. Az omladozó falakat, a koszt, a bűzt, a zajos szomszédokat. Amikor nyolc évvel ezelőtt saját lakásba költözött, nem volt jobbra pénze, így be kellett érnie ezzel; ám már akkor eldöntötte, hogy előbb vagy utóbb elköltözik innen. Inkább előbb; amint elegendő összeg gyűlik össze a számláján.

Keményen dolgozott. Szegény családban nőtt fel, szüleinek nem futotta a taníttatására, így csak irodai kisegítőként tudott elhelyezkedni. Napi nyolc óra munkával egy hasonló beosztásban húsz év alatt sem tudott volna összegyűjteni egy új lakásra valót, így mindent megtett, hogy kiegészítse keresetét: túlórákat vállalt; néha éjszaka és hétvégén is dolgozott. A számlákat rendesen fizette, élelmiszerre szüksége volt, de másra nem nagyon költött. Nem zavarta, hogy nem engedheti meg magának a legdivatosabb ruhákat vagy a külföldi nyaralást, hiszen minden egyes félretett forint közelebb és közelebb vitte álmának beteljesüléséhez: az új lakáshoz.

Belépett az ódon bérházba – be sem kellett írnia a kódot, a kapu magától kinyílt; a zárat persze megint megbabrálta valaki, talán egy részeg kamasz, aki elhagyta a kulcsát vagy a sok alkohol kitörölte az emlékezetéből a négyjegyű számot, így kénytelen volt szétverni az ajtót. Nem ez volt az első eset; eleinte a gondnok mindig rendbe hozta a zárat, de pár hónapja már nem volt rá gondja – minek, úgyis jön egy újabb részeg siheder. Belépett a kapun, orrát megcsapta a kukákból áradó bűz. A szeméttároló minden nap más és más undort keltő szagot ontott magából – hiszen, ha már hányingere támad az embernek, amint hazatér, legalább a kiváltó okba csempésszünk egy kis változatosságot.

Beszállt a liftbe, megnyomta a hatodik emelet gombját. A szerkezet nyöszörgött egy kicsit, de elindulni nem akart. Megragadta az ajtót, és próbálta maga felé húzni – néha ez segített; azokon a napokon, amikor a lift nem volt teljesen rossz, csupán az ajtaja nem záródott rendesen. Azonban most nem „azok a napok” jártak; a felvonó elromlott. Nem dühöngött; megszokta már. Különben is ott a lépcső. Igaz, mindenféle iratokkal és bevásárlószatyranak dagadozó tartalmával nem tűnt egyszerű feladatnak felbattyogni hat emeletet, de nem volt más választása.

Végre hazaért. Kinyitotta a zárat – az ő ajtaján csak egy volt, szemben a szomszédok kombinált csodáival: „Nézze, itt a fölső, az ezzel a kulccsal nyílik, ez az alsó emezzel, erre való a lakat, a láncot ide kell kapcsolni, ez meg nem igazi, csak megtévesztésre van, tudja, hogy a betörőnek elmenjen a kedve...” – ecsetelte Józsi bácsi a harmincnégyesből, mikor felszereltette ajtajára a Terminátor-gyerekeket. De neki csak egy volt. Néha gondolt rá, hogy ez így veszélyes, könnyedén feltörhetik, fel kellene szereltetnie még valamit, de aztán elhessegette a gondolatot. Egyrészt: ki akarna betörni erre a lepratelepre? Másrészt: ha eddig kibírta így, menni fog még egy kicsit. Úgy sem tölt már el itt túl sok éjszakát.

Lepakolt a konyhaasztalra, matatott a táskájában, keresett valamit. Majd végre megtalálta a hirdetési újságból kitépelt lapot, és nézegetni kezdte. „Összkomfortos, felújított lakás, zöldövezetben álló négyemeletes házban. Másfél szoba, negyven négyzetméter. Sarokkád, központi fűtés. Udvarra néző, világos, jó közlekedéssel.” Másképpen szólva kacsalábon forgó palota. Elmosolyogott, miközben a hirdetést nézegette. Nem is tudott másra gondolni, mióta tegnap munka után odabuszozott, hogy megnézzze. Sokkal szebb volt, mint az újságban lehozott fekete-fehér képen. Nyoma sem volt málló falaknak, rothadó ételmaradékkal teli kukáknak, bedöglő lifteknek. Persze, cserébe nem volt olcsó sem, de mivel egész életében erre vágyott, minden fillérje örömtáncot járva tette félre magát a nemes célra. Úgy kalkulált, hogy a félretett pénze meg a jelenlegi lakás ára elég lesz kiindulópontnak, a maradékra pedig hitelt vesz fel. Először ugyan aggódott, hogy ki a fene venné meg a lakását, de Józsi bácsi mondta neki, hogy örülne, ha a lánya odaköltözhetne mellé, így hajlandó megvásárolni a lakást, ha neki már nincs rá szüksége. Gondolatban együtt érzően megszorította Józsi bácsi lányának a kezét, de a világért sem beszélte volna le az öregurat a tervéről. Hiszen, amint megkötik a szerződést a kacsalábon forgó palotára, muszáj lesz minél hamarabb megszabadulnia a régi lakástól. Nézte-nézegette a lakás képét az újságban, és megpróbált realistán gondolkozni: talán mégis várni kellene még, és összegyűjteni egy kicsivel több pénzt... Ám ekkor éktelen robbanás rázta meg az ódon falakat: egy vicces kedvű tinédzser petárdát durroztatott, majd kurjongatva végigrohant a gangon, nekiütvé öklét a hatodik emeleti lakók ajtajának. Ez volt az utolsó csepp a pohárban. Döntött: megvásárolja a lakást.

Másnap munka után elment a bankba, és kivette az összes pénzét. Több volt, mint amire számított, pedig mindig pontosan ellenőrizte, mennyi jött össze az adott hónapban. Talán egyszer elfelejtette hozzáadni a túlórapénzt. Felhívta a lakás jelenlegi tulajdonosát, hogy másnap átmegey aláírni a szerződést. Ahogy hazafelé tartott, észrevette, hogy a kora téli nap aznap igencsak megerősíteti magát: a házak falai valahogy most nem tűntek olyan zordnak, s nem is volt annyira hideg. Mintha vele ünnepelne a világ.

Hazatérve gondosan elcsomagolta a pénzt. Betette egy üres kávédobozba, s a szekrény mélyére rejtette. Átnézett néhány iratot, amelyet hazahozott a munkahelyéről, majd lassan nyugovóra tért.

Éjjel különös zajra ébredt. Az órájára nézett: hajnali fél három volt. Először azt hitte, megint a gyerekek szórakoznak, de hirtelen egy elsuhanó alakot pillantott meg a szoba sarkában. Meghűlt benne a vér. Pislogott párat, hátha csak álmodta az egészet; de amikor újra kinyitotta a szemét, a feketebe öltözött alak ott állt, éppen előtte. Egyik kezében a mobiltelefonja, a másikban pedig... Sikítani szeretett volna, de nem jött ki hang a torkán. Csak nézte a feléje tornyosuló alakot, és magában imádkozott, hogy legalább az életét kímélje meg. Húsz év telt el a két perc alatt, amíg a betörő a lakásban tartózkodott. Miután távolodó lépteit hallotta, megpróbált felkelni, de nem mozdultak a lábai. Lassan álomba remegte magát.

Másnap reggel kijött a rendőrség, rögzítették a nyomokat, kihallgatták. Csendben bámulta, amint összekénik a bútorokat a mindenféle szürke porba mártott ecseteikkel. Nem bírta a lakásban maradni. Kiment a gangra, az ódon falakra meredt. Nézte, hogyan mállanak szét lassan, s mállik szét maga is ezen a lepratelepen, amely egyre jobban maga alá temeti. Nyolc év kemény munka, nyolc év nélkülözés. Miért? Azért, hogy egy nap egy ócska krimi szereplőjének érezze magát? – gondolta keserűen. Még csak dühös sem volt. Egy apró vakolatmorzsát kapargatott a vaskorlátan, majd végignézte, amint az elválk a fémtől, a mélybe zuhan, és ezernyi darabra esik szét a kövezeten.

Gúnyos mosolyra húzta a száját, és visszament a lakásba.

Felhő ménes (olaj, vászon)

MÓRITZ MÁTYÁS

Alkotni vagyunk...

*Hogy alkotni tudjunk, el kell vetnünk mindent,
meg kell üszkösödnünk, el kell temetkeznünk;
hogy az ismeretlen jövőre számára
palackba dobjuk azt, mit feledni kezdünk.*

Alkotni vagyunk, mielőtt eltűnnénk,
és egy kéz ránk port és hamut szórna;
erősebbek próbálunk lenni életünknel,
akkor is ha arcunk fényét könnycsepp kócolja.

Alkotunk, ha babér nem is terem,
és pofont egy újabb pofon követ;
majd úgy próbálunk átkelni a vértengeren,
hogy térdünk alatt lyukasra kopnak a kövek.

Küzdünk a vártán, míg tart az erőd,
és az idő rajtunk tovább fut át;
az Úr dicséretével keresünk új erőt,
akkor is ha csak hírből ismerjük a csudát.

Bennünk a fáradás, -de dolgozunk,
bár mutogatnak sok vacak érmet;
másokról, -magunkról is el-elgondolkozunk,
és küzdünk, -bár győzelmeinkről lebeszélnek.

Ha hamis tanokkal is tanítanak,
húsunkba vasszuronyokat vágnak;
előlünk minden szép álmot elkaparítanak,
lehunyt szemünk mögül, képét egy jobb világnak.

Alkotni vagyunk, míg el nem ringat
egy kéz, amíg mi bámulunk vakon;
próbáljuk rendezni a földi dolgainkat,
és úgy zúgjuk dalainkat akár a vadon.

Alkotunk, míg szívünk vágat érlel,
kezünk nyugtatva a lángvirágon;
hiszen vezérünk minket bensőnkéből vezérel,
ezen az üres űrben tántorgó világon.

Küzdünk, bolyongunk, -heves hűséggel,
úgy tanúskodunk magunkkal, -mással;
néha csak játszunk a könnyes egyszerűséggel,
vagy mint egy művész, pörölünk az elmúlással.

Bennünk a hit: holdsugár az éjben,
bár a cellánkban fel-le futkosunk;
hű társra gondolva a gyötrő szenvedélyben,
szabadságért kiáltva, bár vérzik a húsunk.

Vágyunk a tapsra, a dobogóra,
ha a közöny arcunkba is vágott;
míg csak hadar és hazudozik az az óra,
mely tolja ez önmagát pusztító világot.

Az éj hínáros fenekén

Fedelem nincsen, -fejem fölött döng az ég,
hogy mióta van ez így, nem tudom napját;
csak reccsen csontom, mint tócsán a gyöngye jég,
testem az esők rongyai mosogatják.
Nem törődöm már varázs igézetével,
nem sírok, csupán szédülök és dülöngök;
évelő növény nekem többé nem ével,
fejem fölött ma is a vihar dühöngött.

A mézédész íz, a számban kihûlve leng,
a jeges télben lábam cipõmbe dagad;
Uram! ha látlak, az arcom talán földereg,
de Te is másra tékozolod bizalmadat.
Arra, akinek van még bûnre mersze,
akinek lelke nem léha, nem is locska;
aki igédre még emlékezik persze,
és bizonyosabb vagy neki mint a kocka.

A kívánságod másnak nem lehetetlen,
és talán én is tûnõdnék rajta merõn;
de úgy taszigál az éhség tehetetlen,
hogy megtagadni Téged, nem maradt erõm.
Leszámolni a sok apró, maró okkal,
és nem lapulni minden hegynél, és ólnál;
fanyar kedvvel is zengni, teli torokkal,
úgy élni, mintha valahol Te is voltál.

Mintha Te voltál aki mindig megértett,
aki megvédett, bár nem volt becses irhám;
de én rettennék újra születni érted,
bár megváltásként a halált én kibírnám.
A szélhámos sors, úgy is csak csal és hiteget,
és unom már hogy a csillagokat lessem;
tartogasd másnak az eleven hitedet,
hátam egy láda fenekén hagy egyengessem.

Világosodni se hajlandó az elmém,
fekete leves életem Te kavartad;
rajtad nem csüngtem, mint gyermek anyja szerelmén,
nem éreztem csak nyirkos és üres ajkad.
Kioszthatnád utolsó vacsorámat,
anyám helyett lehetnél mostoha anyám;
végre a földnek vethetném görbe hátam,
fedéllel fejem fölött, a halál oldalán.

NAGY JÁNOS

Míg van mit mondanod

“ Tovább menni, ha nagyon akarnék, tudnék - de stoplámpád szeme, rég eltűnt az éjszakában. ”

Szél tépi a fákat, fázom. Harangoznak. Szürkeség kapaszkodik belém most, hogy nem vagy. Az idő lelassult. Szétbontom az órákat, napokat, éveket, hiányod magánzárkája ellen. Beletaposok a gázba. A kilométeróra száztíz mutat. Mehetek, véget nem érő éjszakákon, ahol maguknak követelik a reggelt az emlékek. A szavak magukban hordják a pillanat hangulatát, mint óriási fehér ágyat, a gondolatokat letakaró fehérséget. Fényszóró vág a szemembe. Az érverésem gyorsul, a szájam kiszárad, mint a szerelem első napjaiban. Pedig tudom, hogy nem te jössz. Bárki jöhet. Egyedül te nem. Mégis belefúrom a szemem az éjszakába, ahol egy - két percig csóvává gyullad a remény, hogy újra szétégetjük egymást. Már megkeményedett az arcom a hallgatásba, miközben életem újra összerakni kell. Egyre mélyebb a csend. Szétázott az arcod a sírástól, de elvettél tőlem mindent: órákat, napokat, éveket. A nem múlt időt idegvégződéseimben, arcod megszázosodását, árnyékunkat a végtelen időben. Most a réseken át besüvít hiányod, mégsem nyúlok a telefon után - amíg bírom. Egyre gyorsabbak mellettem a kilométerkövek, a gép alattam egy agyonhajszolt test. Vállal belököm éveim kapuját, a szél befúj a rozoga ajtó alatt. Mit mondhatunk még egymásnak, mint a repülni vágyó galambok. Hisz már nem is figyelsz. A színek már megkoptak bennünk, agyongyötörtük egymást, belefáradtunk az örök bizonyításkényszerbe, a veled akarok élni görcsös ragaszkodásához, miközben igazgyöngyeinket elvitte a folyó. Nem fogy az éjszaka. Az idő nem mozdul a néma városon. Kihalt ablakok mögött alszik a múlt, a jövő, a jelen. Valahogy nem így képzeltük el önmagunkkal vívott párbaját. Lassan lejt az út. Fák gyökércsontváza kapaszkodik, élni a földbe. Lerágták az évszakok a húsunk, csontvázunk maradt csak. A szerelem csontváza. Most már mindegy. Távolodik a kapaszkodó, az átvitatkozott éjszaka, egymás előtt meztelenre vetköztetett életünk. Ennyi maradt. Már ugrásra kész a nappal. Széttöri az éjszaka időtlen feketeségét, ezt az ember nem járta vidéket. Majd a koránkelők, éjszakázók szürke arcát, a kialvatlan szemet a megvakult tükröben. Nekitámaszkodom a végtelennek tűnő jelennek, s hiába csuknám magamra az ajtót, nincs erőm leállítani az vetítőt. A kocsik sikít a rossz úton. Elrántom a kormányt, életünk végéig eléghetetlen filmtetekercsek. A kerekek sikoltanak a kanyarban. Kezem nyugodt, nem lapul görcs a reflexben. A part kihalt. Mozdulatlan. Mint a kövek, a vizek némasága. Ami előtted volt, valószínűtlenül ott maradt köztem és az élet között. Kihalnak a színek, magaddal vitted titkukat. A múlt metszett képeit, a csodát. Visszanézek. Még zászlóink lengenek. Utjelzők. A virágok lehajtják fejüket. Nem néznek a szemembe, amikor átszakítom a célszalagot.

Alkony a vízen (olaj, vászon)

NÉMETH EDINA

GONDOLATOK

Hajnalpír bontakozik keleten,
Mikor az ég csillagos még nyugaton.
Mikor nyugszik egy gondolat,
Akkor születik egy másik éppen.
Lángok formálják a születendőt,
Csillagok tarkítják a pusztulót.
Mindkettejük ragyog, szeplőtlenül
De mindkettejük élete múlandó...
Ismerjük meg őket, kérdezzünk bátran,
Kik ezek? Miből vannak?
Ezek az élet éltetői, a halál fenntartói,
Belőlünk vannak, s ők mindenhatóink.
Engedelmeskednek, s parancsolnak.
Élednek, s pusztulnak...
Ahogy az ember.
Látom magam, ahogy egy sziklán ülnek,
Selymes óceán táncol lábam alatt.
Jobbomon, kelet felé az ég vörös,
S balomon, a csillagok nyugszanak.
Én hátamra feküdnék, a két világ közt,
Nézném, ahogy kelet legyőzi nyugatot:
Az új gondolat anyját fényben folytatja.
Hallom, kereket nyikorgását,
Látom homlok ráncolódását.
Érzem kezek hidegét,
Szív izgalmát, tüdő feszülését,
S akkor mély lélegzet szaladását.
Egy gondolat születik, s az előző meghal
Sírjak, vagy nevessek?
Kétségeim vannak, hogy mit tegyek.
Felállok, jobbra, majd balra nézek,
Aztán magamat az óceánba vetem.

SÁNTÁNÉ KURUNCZI MÁRIA

Féltékeny a férjem

-Hosszú volt a hét!— sóhajtotta férjem, amikor péntek délután hazajött a munkából.

-Nekem is -mondtam együttérzőn, s kinéztem rá a számítógép mögül. Nagy munkában voltam, egy könyv szerkesztését kellett határidőre befejezmem.

-Kérsz kávé? - kérdezte, s már hallottam is, ahogy a mikróba teszi a csészéket. Odahozta a kávé, s ránézett a monitorra, beleolvasott a szövegbe, és azt kérdezte: Mi a vacsora?

-Semmi. - mondtam, hűvösen, s tovább pattogtak a betűk a klaviatúrán. Elővett a hűtőből valami dobozos kaját, s hallottam, ahogy csörömpöl az edényekkel vacsora után.

Bekapcsolta a TV-t, s odaszólt:

-Te nem vacsorázol?

-Nem érek rá. - mondtam, s folytattam a munkát. Először szidta a műsort, majd a horkolását hallottam.

Kikapcsoltam a TV-t, s betakartam, majd újra odaültem a számítógép elé. Reggel korábban ébredt a szokottnál, morcos volt, de azért megkérdezte:

-Nem aludtál? - látta, hogy a gép előtt ülök.

-Nem, majd, ha készen leszek. - s ügyködtem tovább. Ezzel egyúttal azt is tudtára adtam, hogy nem vagyok hajlandó reggelit készíteni.

Így ment ez talán két hétig is, amikor egy este megérkeztek a gyerekek, a kis unokával. Bármennyire szorított is a határidő, abbahagytam a munkát, s eltöltöttem velük az estét. Amikor elmentek, visszaültem a számítógéphez. A férjem odajött hozzám.

Belenézett a szövegbe, hümmögött...

-Valami baj van? - kérdeztem.

-Semmi. - mondta gépiesen, majd elment aludni.

Végre befejeztem a munkát. Már halomban állt a szennyes, a mosatlan sem volt kevesebb. Gondoltam, gyorsan végzek a házimunkával, s belekezek a következő könyv szerkesztésébe. Előtte azonban reggelit készítettem a férjemnek.

-Na végre, hogy ráérsz, már azt hittem, elfelejtetted, hogyan kell a rántottát készíteni! - ez övön aluli ütés volt, de nem reagáltam rá. Már a következő munka menete kavargott fejembe, miközben látszólag duzzogtam.

-Bezzeg a barátodra van idő! - mondta gúnyosan. Megállt bennem az ütő, miről, kiről beszél?

-Csak nem gondolod, hogy van valakim?

-Nem gondolom, tudom! - mondta határozottan, s rám csapta az ajtót.

Egész délelőtt bögttem, miközben megpróbáltam rendbe szedni a lakást. Még hogy van valakim, háborított fel. Hiszen ki sem látszom a munkából. Délutánra éppen végeztem a házimunkával, s ismét a gép elé ültem. Ekkor ért haza a férjem.

Elégedetten nézett szét a rendbe rakott lakásban:

-Már bejárónőd is van?

-Nem nő, férfi! - kiabáltam ki mérgesen a számítógép mögül. Ezt nem ússza meg, gondoltam, mit képzels rólam? Még hogy van valakim.

-Egyre jobb.- hümmögött, majd belelapozott az újságba.

Azért este együtt vacsoráztunk, gondoltam, hátha meg tudjuk beszélni ezt a helyzetet. Korán lefeküdtünk, de a beszélgetésből nem lett semmi, mert mindketten olyan fáradtak voltunk, hogy azonnal álomba merültünk.

Reggel ismét korábban ébredtem, reggelit készítettem.

-Mondd, meddig csinálsz még?

-Mit? - kérdeztem vissza.

-Hát ezt a sok szerkesztést, mert elegendem van a hideg vacsorákból, és abból, hogy nem szólsz hozzám, csak a hülye számítógép előtt ülsz, azzal kommunikálsz!

Ebben a pillanatban jöttem rá, hogy nincs veszve semmi, hiszen a férjem senki másra nem féltékeny, csak arra a hülye SZÁMÍTÓGÉPRE...

Hagyományörzők

Emlékszel-e még a gyermekkorodra,
A színes mesékre, régi tárgyakra?
Nagyanyáink főztje, illata, íze
még ma is élénken él emlékezetemben.
Nagyapám lovaskocsiján egy egész sereg gyerek,
nem volt villanyvasút, nem volt TV és NET.
Kuckókba bújva olvastunk akkor könyveket,
vagy nyaraláskor a körtefán lógva,
s nem vettük észre, hogy este lett.
Petróleum lámpák fénye nem vakított el,
nagyanyánk, anyánk olvasott meséket.
Faragtunk sípot nádból, fából,
hajás babát csuhés kukoricacsutkából.
Sok-sok télen nyűttük el szánkónkat,
és sirattuk meg, ha összevágták tűzrevalónak
Hányszor csodáltuk meg a székelkapukat,
és forgattuk kerekét a kerekes kútnak.
A gyékény is megtermett
csak ügyes kéz kellett,
hogy hasznos tárgyakat s játékot készítsen,
vagy tápai szatyrot az 5 kilós kenyérnek.
Faragtunk apókat, anyókat,
s ha egy élet véget ért: gyakorta kopjafát.
Nyáron behajtvá a zsalugáterek,
omladozó vakolat örködik ma álmuk felett.
Toronyóra ha ütötte a nyolcat,
már nem pislogott parázs a vas vasalóban.
Asszonyok kezében varrótû és cérna,
de a cifra szûrre a gomb majd felkerül holnap.
Ám a kocsmajtó nyílt az utcára
a benne iszogatók fakadtak nótára.
S ki nem a kocsmában múlatta az idôt
az megénekelte a paprikaszédôt.
Aratás után meg válogattak szalmát
a dísz tárgyakat esténként ebből fonták.
Varrtak abroszt, slingelt köténykéket,
de ha megunták,
fáradtságukat tánccal ûzték el.
Köcsögduda, citera, máris szól a hangja,
de kik megszólaltatják,
már egyre kevesebben vannak.

Õrizzük hát, s adjuk tovább e kincset,
mert lehet hogy unokáinknak
minderre egyszer még szükség lesz.

Fogat (grafit, karton)

SZÁJBELY ZSOLT

A múlt jelene

A soha véget nem érő idő ovális valóságában újra beköszönt az alkony dermedtsége. Távolba nyúló fák zord, sötét csúcsai felett előbújik a lomha köd, s magába olvasztja a táj megannyi szépségét, s a vibráló élet izgatottságát a sír nyugalomába helyezi. Néhol még föl-föl szólal a csengő madárfütty, s félelmet gerjesztő élenkség hatja át a keletre nyúló árnyak lomha megfoghatatlanságát. A lángoló Napkorong észrevétlen süllyed a zord sziklák által szegélyezett ismeretlen s végtelen homály ölébe. Újból beköszöntött hát az Éjjel fönséges korszaka.

Lassú mozdulatokkal töltöm ki a gőzölgő, piros teát hűsége csészém ölébe. Odakint hideg szellő kerekedik, s ostoba, tudatlan madár módjára újból és újból neki csapódik ablakomnak. Minden hang után millió, miniatűr hegység növekszik bőrömrre. A könyvespolc szájában olvasatlan hevernek a tudomány díszes lexikonjai. Elérkezett az árnyékok napszaka, ilyentájt a tételes igazságok köddé szenvedik lényegük. Lám, a Hold is megérkezett, s éteri ajkaival ezüst páncélt csókol az omló házfalakra. A vékony határ most újra zéróvá redukálja önmagát.

Érzékeim kanócat lángra lobbantja a tudat nélkül gomolygó rettegés. A konyha irányából nesztelen, suhanó léptek zavarják meg az elmélkedés korszakát.

A mélybordó függöny balerinaként táncol a jelen megtéveszthetetlen érzékiségében. Valaki vagy valami a hátam mögött áll, s tudatának csonkjaival tépdési húsomat. Ereimben a vér fortyogva áramlik. Lassan, megfontolt bizonyossággal megfordulok, s az ódon, könny-foltos tükörrre emelem reszkető szemeim. Ott áll Ő, s nem mozdul. Színtelen szemeiből a sír földjének ridegsége árad, s ködös alakja köré forrongó valótlanságot függeszt a múlt hantja alá temetett tettvágy áttetsző formaisága.

Utazz velem! Gyere közelebb, érintsd meg halovány emlékem, s tarts velem! Az álmok mélyéből feltörő áhitat táncba hív Téged, gyere hát, ne tétovázz tovább!

Testem kontroll nélkül cselekszik, s lassan közelebb húzódok. Elöttem áll, kis kezeit nyújtja, én megragadom, s száguldok bátortalan léptekkel az ismeretlen mélységei felé. Szíjak csapódnak a gyermeki hús hófehérségébe, s a türkiz szempár széléről a fájdalom folyékony gyémántjai nedvesítik a kicsiny arcot. Megbénultam. A békétlenség szíjaitól skarlát színre hasított zsenge bőr illata felkúszik agyam legmélyére. Látom Őt. Zilált haja arcába hull, mezítelen mellkasán az örület harmatja ragyog. Apja két kézzel szorítja az édes, ártatlan nyakat, mígnem az apró ajkak távlatáról örökre lekopik a derűs, gyermeki mosoly. Vajon hová tűnhetett? Ki rabolta el kételytelenségének megszakíthatatlan bizonyosságát? Saját vérét ontva a gyilkos nemző, ím rám tekint. Nyugodt mozdulatai mögött a poklok parazsa hevíti belső csillagzatát. Megértette. Igen. Házat épít hát, falak mögött megbúvó apró rejteket, s halott gyermekét mélyen elrejtje benne. Majd kézfeje fényes tört szorít, s nyakán vérhabos szakadék ad utat a száguldó halálnak.

Reggel van újra. Az álom iszonyatából ébredve nyugtatom zaklatott szellemem. De nem hagy nyugodni egy apró jelenés. Egy repedés csupán a szétfolyó falak mentén. Milyen borzalmas földmozgás vájhatta bele misztikus karmait? Vagy éjnél setétebb értelem, álmom valósága szunnyad hát e téglák másik oldalán? Nem tétovázok tovább. Pincém nyirkosságából rabolt pörölllyel szaggatom szét a falat. Ó értelmem direkt megcsúfolása! Miként válhat hát az álom anyaggá s látható formává? Nem üresen tátong a lyuk, mint ahogy én azt hön reméltem. A sötét üreg mélyén egy kis múmia pihen, gyalázott nyakát a halál ívére görbítve. S csak nézek, nézek meredt, fátyolba riadt szemekkel. Íme hát, hajlékom falai közt megdőlvé fortyog az értelem bástyája. Reggel van újra. De lelkem éjjele mostantól örök...

A fésű

Reggel hét óra. Az ablaküvegre furcsa hó-mozaikot fagyasztott a téli éjszaka. Megdörzsölöm szemeimet, megpróbálom kimorzsolni az álom csontszilánkjait pupillám felszínéről. Egyenletes, tavasz-környéki melegség árad a radiátorokból. A havas főúton reumás tetvekként araszolnak az autók, s a szélvédő áttetszősége mögött pára-zamatú káromkodások hasítják a légfrissítőtől elkábult légteret.

Összeszedem párnákra folyt valóságom, s hangos sóhajok közepette fölkelek az ágyból. Az édes álom lenyomata évtizedes hegeként szeli ketté homlokom, megőrizve a puha párnák hirtelen gyűrődését. Bizonytalan léptekkel közeledem a konyha méz-illatú gyomra felé, hogy még idejében megkaphassam a reggeli kávé-löketem. A kávéfőzőben még ott barnálkodik az előző este bekészített kávé. Fölteszem a tűzhelyre, s várom, hogy az éltető folyadék lassan kicsorogjon a készülék torkából. Miután folyadékká forrta magát, kitöltöm kedvenc bögrémbe, s szertartásszerűen kortyolni kezdem. A koffein hatására szép lassan elillan az álom komor füstje fejem fölül. Négy éve nem reggelizek szilárd anyagot. Egy kávé, semmi más. Indok? Nincsen. Így alakult. Ésszerű magyarázat nem létezik. De más emberi cselekedetre sem, úgy hiszem.

A forró barna lötyt vérré vált ereimben. Rendben. Minden a terv szerint halad. Irány a fürdőszoba. Ott mindig kellemesen érzem magam. A tükörbe bámulok és elkeseredek. Harmincnégy éves vagyok. Egy tetves évet sem kívánok visszakövetelni életemből. Nem mintha szar életem lenne, sőt, egyáltalán nem panaszkodhatok. Egyszerűen úgy érzem, mindent láttam már és mindent átéltem. Az alapvető dolgokat. Házasság, gyerek, veszekedés, válás. Láttam születést és halált is. Mi más kellhet még? Persze, ha elvonulnék egy hegységbe remetének, az emberek szemében örüllté válnék. De nem érdekelne. Sohasem érdekelt, hogy mit gondolnak rólam. És ez így van rendjén.

Elég a lelki önkielégítésből. A szám büdös, a hajam kócos, az arcomról még nem tűntek el a ráncok. Lehet, hogy már nem is fognak. Örök életemre ott ragadnak, mintegy jelezve az elmúlás törvényszerűségét. Kézbe veszem lepedéktől megszilárdult fogkefém, s nyomok rá némi fogkrémet, hogy a gleccserek frissességét varázsoljam sír-szagú számba. Vért köpök. A rohadt ínygyulladás. El kéne menni fogorvoshoz, de nincs kedvem. Ha fáj, hát fáj. Az őseim sem törődött ilyenekkel, én miért tenném? Persze ez csak duma. Két nap múlva kell mennem ecsetelésre. Hiába. A fejlődés törvényszerűsége a fájdalominger küszöbének csökkenése. Mindegy. Öblíték és a mosdóba köpöm a véres nyállal keveredett vizet. Megmosom hideg vízben az arcomat. Tökéletes. A ráncok kissé kisimultak. Borotválkozni? Nem, azt ma kihagyom. Nem szépségversenyre megyek.

Hanem a hajammal kéne kezdeni valamit. Olyan, mint egy raszta-oroszlán sörénye. Kézbe kapom fekete fésűmet, s határozott mozdulatokkal fésülni kezdem hajam. Minden rendben, a kóc kezd kisimulni. Boldog vagyok. És elégedett. Újra önmagam vagyok. Aztán hirtelen. . . Pokoli fájdalom szántja végig fejbőröm, s szemembe sűrű vér csorog. Mi történt? A fésű belekapott a bőrömbe, s most fogaival szaggatja azt. Sugárban spriccel vérem. A tükör felületére vörös graffitiket rajzol. Magamból kikelve ordítok, de a fésű nem enged. Már a koponyámnál tart. Átharapja a csonthártyát s meglékeli koponyámat. A földre zuhanok és elájulok. Még érzem, amint a tûhegyes fogak darálni kezdik agyamat. Vajon a gondolatokat is felzabálja? Vagy azt meghagyja nekem? A fürdőszoba falát a borzalmas lakoma maradványai ékesítik. Bőr, vér és agymozaik ragyog a csempén, s furcsa szag terjeng a falak között. Igen, a Halál illata. Megskalpoltak és koponyám ketrecéből felfalták agyamat. Furcsa. Remélem, nem bukkan rám senki. Egyedül akarok maradni. Igen. Ez volt a vég. A Halál pillanatában mindenki egyedül van. És ezen, nem változtathatunk

SZILÁGYI PERJÉSI KATALIN

Szárnyhoz az angyalt

Korán sötétedett. A decemberi este nyúlós ködét egykettőre kiséperte a feltámadt északi szél. Felszikkasztak a csillagok és a járókelők felhajtott gallérjaik mögött némán loholtak álmaik után.

Tóth Tihamér éppen kilépett kávéházából és elgondolkodva ballagott a liget csupasz fáin mellett, magában kis motettát dúdolva, mikor hirtelen suhogást hallott, majd váratlan csattanással földet ért éppen a lábai előtt egy pár hófehér angyalszárny. Takaros, közepes méretű szárnyak voltak, biztosan nem puttóé, mert a kis pelyheknek nyoma sem volt látható benne és nem is arkangyalé, ezt látta jól, mert lehajolt és óvatosan megcirógatta a mennyei tollakat. Enyhén langyosak és tömjén illatúak voltak. Aztán, mint aki nem hisz a szemének, közelebb hajolt, majd sovány nyakát felfelé tekergetve, vaksin kémlelt szemüvege mögül fel a csillagos égre.

Váratlanul grószijára gondolt, mikor mint apró, fehér inges kisfiú az ágyban kuporgott és két vezna kezét összekulcsolva várta a főkötős, szigorú kis alakot, kivel együtt mondták az esti ima szövegét. Igen, a grósz mesélt neki először pufók képű kis angyalokról, kik hófehér pelyhes szárnyacskaikon röpdösnek, ők a kicsiny gyermekek őrzői, s mint ilyen, minden tettük elszámolói. Már akkor profánnak érezte a gondolatot, hogy holmi gyerekangyalok ítéljék meg őt és az ő cselekedeteit, kik talán nem is tudják, hogy mikor Ullstein Bélát jól hátba vágta a kapu alatt, tulajdonképpen elrabolt üveggolyóit miatt állt bosszút. S különben is, talán a kapu alatti történeteket nem is látja az angyal.

De erről nem beszélt a grószinak, mert ő és nevelési elvei hathatósan kapcsolódtak holmi mogyorófa pálcához.

Később, már elsőáldozása idején, mikor keresztanyja, a mindig illatos és csinos Lonci néni, ki iránt ijesztő és heves szenvedélyt érzett, díszes, csontfedelű imakönyvvel lepte meg, újra kapcsolatba került az angyalokkal. Egy kis aranyozott szentkép díszlett a lapok között, melyen kacér bokájú, fehér inges fiatal lány hajolt egy ágyban fekvő és láthatóan nagybeteg fiú fölé, buja szőke tincsei mögül kikandikált kis szárnyainak csücske. Mint pompás kis tollseprűk. Akkoriban sokat nézegette ezt a képet és elképzelte magát, amint ágyban fekszik valamilyen szép, súlyos, de nem fájdalmas betegségben, mint például a házmesterék fia, aki mikor sárgaságos volt, minden nap mézes kenyeret ehetett és ágyba kapta a kakaót. Bármilyen kellemes betegséget szívesen elvállalt volna, csak ilyen göndörfürtű, szőke teremtés hajolna felé. Szinte érezte bőrén langyos bőrét, illatos sóhaját, s csodálatos módon az angyal képe átalakult, és helyette Lonci néni dús idomú alakja jelent meg, kis kurta, fehér ingbe öltözötten, apró, formás szárnyacskaik csinosan símultak a hátára. Zavarba ejtő és szégyenteljes gondolat volt, mégis izgalmas. Az angyali szárnyak, a felvillanó bokák és keblek képzeletében megörjítette, s teljesen feldúlta tiszta lényét.

Aztán később az iskolai hit- és vallás órákon Matos atya megismertette a biblia szigorú és könyörtelen harcos angyalaival, kik ha kellett, lángpallossal védték az Úr paradicsomkertjét. Elképzelte, amint véres kardjukat már sárguló tollú szárnyaikhoz fenik az öldöklés után, s néha talán meg is borotválkoznak, mint a katonák.

A szerelem gyönyöreire is az angyalok révén jutott el. Már gimnazista volt, mikor egy este Tátrai Pubi beprotezsálta a Steinné madám lányaihoz, aztán a kis szőszke Angéla, ki az Anzsi művésznevet viselte, nagylelkűen beavatta őt mindenbe, amit egy ilyen korú fiúnak még nem illet tudnia. Igazi angyali szépségű leány volt, ártatlanságának álcáját büszkén hordozta, majd egy alkalommal sajnálatos módon gyereket fogott egy ismert úrtól és belépett az angyalcsinálók népes táborába.

Ezek a gondolatok futottak át a fején, míg az eget nézte. Ez most vajon melyikük lehetett, töprengett magában Tóth Tihamér. Majd lassú léptekkel elindult, hogy megkeresse. Szárnyhoz az angyalt.

Tóth Tihamér esete a lábakkal

A házat, amelynek kapuján belépett, mostanra megette az idő és csak egy lett a máló vakolatú és félhomályos bérházak közül, ahol a huzatos kapu alatt macskapisi és pálott kelkáposzta szaga keveredik.

Ő, ez már a sokadik cím volt, ahol próbálkozott, reménykedve és félszegen, egyik kezében kopott vulkánfiber bőröndjével, hegedű tokját a hóna alatt szorongatva, de hol a háziak tetszését nem nyerte meg sovány, olcsó szövetkabátos alakja, hol pedig a lakbér volt irreálisan magas.

De legtöbb helyen nem ez volt a háziak gondja, hanem a hegedű. Mert Tóth Tihamér konzervatóriumban tanult, és sajna, a művészetpártoló vajtűlűek ezidőtájt nemigen fordultak elő a Józsefvárosban.

Most itt állt reménykedve egy újabb üvegezett ajtó előtt, melyen tábla hirdette, hogy itt lakik Meszlényi Károly. Kopogtatására senki nem jelentkezett, majd erélyesebb zörgetésére csoszogó lépteket hallott. A madárcsontú, idős házinéni fázósan húzta össze magán kopott kendőjét, míg bevezette, majd kitérte előtte egy kicsiny, félhomályos, molyírtó szagú szobácska ajtaját. Odabenn minden rendes és kínosan tiszta volt, a sarokban régi rézagy, mellette jobb napokat látott szekrény, kis asztal, rajta megsárgult, horgolt terítő, odébb mosdóállvány, benne csorba porcelán lavór. A falon megbarnult képek, az egyikken a néni állt szépen, fiatalon egy nyalka, pödrött bajszos fiataemberrel. Hát igen, szegény megboldogult Meszlényi régen elment, de keserves is az özvegység, szipogott a házinéni és csodák csodája, még a hegedű sem zavarta. Ő amúgy is kicsit nagyot hall, mosolygott szégyenlősen, aztán meg mellettük csak a lomkamra, nem zavar senkit a muzsikálás.

Az egész szoba képét az ablak uralta, az ablak, mely, lévén a szoba az alagsorban, elég nagy volt és a járda magasságában mutatta a kinti világot.

Ez a világ már kora hajnalban megelevenedett és benépesült, lábakkal. Még szürkült, mikor megjelentek az első lovaskocsik, trappoltak a kis fürge paták, csattogtak a nagy, nehéz stájer lovak patkói. Szegény munkásemberek mentek munkába, vasalt bakancsaik tompán kongtak, aztán fürge léptű diákok siettek, ragyogóra fényesített kis cipők koppantak nehéz, lógó nyelvű bakancsok csoszogása mellett, fütty és kacagás keveredett a biciklik csengőjével. Ezt a reggeli kavalkádot oly jó volt nézni és hallgatni, figyelni a léptek ritmusát, mely mindig egyszeri és megismételhetetlen, mintha a nagyváros érverése lüktetett volna benne.

És Tóth Tihamér a zenében élt, elbűvölve figyelte ezt a ritmust, a koppanásokat, csoszogásokat, amik lassan dallammá álltak össze a fejében. Ez volt a ház, az utca melódiaja, története volt a lépteknek. Mert mennyire mások a léptei a házból a mindig csoszogó öreg Stein bácsinak, aki kitaposott cipőjében minden harmadik lépés után megáll, mert öreg és elhasznált a szive, nem bír sietni.

Ellenben a kis elől deszka-hátul léc Morvainé, az aztán mindig siet, mellette meg apró lábak topognak, valamelyik gyereke a sok közül.

Aztán ott van Zentay ügyvéd úr meg az ő finom sevrőbőr cipője, ami olyan kényesen nyikorog, mintha gazdája érinteni sem akarná az utca sarát, porát.

És a Szabó lányok, az emeletről, mikor hajnalban megjön a kocsi velük. Persze nem a ház kapuja előtt állnak meg, nem, az illemre adni kell. Mintha nem tudná minden lakó, honnan érkeznek ilyenkor, aztán finom kis báli cipőik szemérmesen kopognak Tóth Tihamér ablaka alatt.

Mindezt bőven volt ideje megfigyelni, mert csak kora délelőtt tanult a konzervatóriumban, aztán elfogyasztotta szerény ebédjét a közeli kifőzdében, majd késő délutánig csak gyakorolt. Állt a félrehúzott függönyű ablak mellett, előtte kotta, és elmélyülten, a muzsikába feledkezve csak játszott, játszott. Ha megpihent, elmerengett a kinti világ titokzatos zajain, melyek így ősszel, mikor a városra korán leszáll az est és az utcák ködbe burkolóztak, hamar elhalkultak.

Aztán csak feküdt az ágyán tétlenül, néha olvasni próbált, de özvegy Meszlényiné rákopogott, ha még késő este is fényt látott kiszűrődni az ajtója alatt.

Azon a délutánon is így volt, éppen gyakorolt, a kis vaskályha álmosan duruzsolt a sarokban, mikor a beállott kis csöndben váratlanul meghallotta a léptek muzsikáját. Hitetlenkedve fordult az ablak felé, két finom női boka, apró, antilopbőr cipőcskék, csak ennyi volt, de elbűvölte a látvány és a ritmus összhangja. Oly rövid volt, mint egy látomás, mire észbekapott, már eltűnt. Megrázta a fejét, mintegy próbálta tovahessegetni, mint egy álmot és tovább gyakorolt, de az érzés, mint egy mótely, már benne volt, pontosabban a fülében, meg talán a szívében.

Attól a délutántól mindig az ablakot leste, hallgatózott, várta hátha újból fölbukkannak azok a finom kis bokák és azok a táncos léptek.

Esténként, míg ágyából a sötét plafont figyelte, néha arra gondolt, talán nem is látta, csak képzelte csupán. Egyszerű, érzékeny lelke csordultig volt érzelmekkel az ismeretlen lány iránt. Mert lány volt, ezt már eldöntötte magában, nem túl magas, lágy arcú, búzaszőke szépség, ábrándos kék szemekkel, fiatal és ártatlan, mert csak a nagyon fiatal és egyenes hátú teremtések tudnak így lépkedni, ilyen egyenes tartással, akiket még nem tört meg a sorsuk, még reménykednek és bíznak, hogy eljön egyszer értük valaki és kiszakítja őket kis életük szürke hétköznapijaiból.

Talán egy hét is eltelt, mire újra meghallotta a nagyon várt lépteket és kábán figyelte, amint a kis cipők ellejtenek ablaka előtt. És ekkor nagyon megijedt, mert érezte, hogy elborítja valami ijesztő szenvedély, ami nem hagyja nyugodni, muzsikálni, élni.

Akkortól megváltozott az élete, elmaradt a zene, a gyakorlás, arca megsápadt és elvékonyodott, amint féloldalasan tartva fejét hallgatózott és figyelt egyszerre. Fáradhatatlanul rózta környék utcáit, várva, hogy megpillantja és ha lesz ereje hozzá, megszólítja.

Váratlanul tünt fel újra, egy késő délután és onnantól szinte minden nap, ugyanabban az időben. Majdnem két hétbe is beletellett, mire elszánta magát a döntő lépésre.

És aznap nem jött, hiába várt a huzatos kapu alatt, és nem jött másnap sem, mikor kitartóan esett a sűrű, őszi eső.

Harmadnap az ablakot figyelve már letett róla, hogy valaha is láthatja, mikor negyedik nap megjelent.

Ész nélkül tépte fel a kaput és rontott ki az utcára.

A lány háttal állt, talán valamit keresett a táskájában, mikor utána szólt. Aztán ahogy felé fordult, meglátta. Kopott, elhasznált vörös hajú kis démon volt, aki festett ajkain csábító mosollyal elindult felé az utcanők jellegzetesen lassú, himbálójárásával.

Forgatag (olaj, vászon)

VIDECZ FERENC

ELÉGIÁK

VISSZHANG

Arcomon évtizedek csapadékvíze mosta barázdák.
Rétegesen rakodott fővenyén üledék-iszapágynak
Tört emlékserepek, kormos tűzhely maradéka,
Őstenger fenekére leszállt, torzó csigaházak,
Perzselt csontok, tört koponyák barlangnyi fejemben;
Algás árnyalatú térkép, felhőszakadáskor
Mélybe törő, zavaros tajték felhányt maradéka
Elfedi fényereit hasadékbán a füstnyi aranynak.
Húszezer éves lábnyoma kölándzsás, nagy elődnek,
(Hány veszedelmet, hány sebet ért meg gyatra korunkért!),
Vérrel, üszökkel köre vetített ős-ikonosztáz
Hirdeti: győzni akart, totemeknek adott ma nem ismert
Áldozatot: sikerért, létért te-magad vagy a váltság!
S hol vagyok én, ész-gépek ura, idomárja világnak:
Botladozó, tehetetlen korcs, ha magamra maradnék.
Hajdani sámánok lelkét kutatom, de az ősök
Szellemidéző tülke helyett csönd harsog a mélyből;
Megtagadott, fals visszhangként brekegésre silányul
Forrásként fakadó szavaim gordonka-zenéje.

NYÁRUTÓ

Érett asszony-nyár lett hajdani csitri tavaszból;
Udvarlók hada nemrég versengett körülötte:
Szél simogatta cseresznyevirág-koszorús haja fürtjét,
Langyos eső fürdette; viháncolt gyöngy-nevetéssel;
Tarka szírom-szöttes pázsit nőtt lába elébe,
Szédítette szivárványt ráhazudók suta bókja,
Szórta kegyét botorul sóvárgó kéjlovagokra,
Termékeny méhébe fogadva ezernyi utódot:
Szőke hajú búzát, fák kincseit, erdei titkot,
Dajkálták termés-özönét rokkant karú ágak.
Most, hogy a hitvány-nép odahagyja, megérzi szökését
Csalfa időnek, mely hitegette: megáll, ha szeretné.

Jóhiszeműen hitte szavát; nem tudta mi les rá.
Megfáradt. Nappal még – így kívánja a látszat –
Hetyke derékkal lép, telt csípeje ring, de az éjek
Húvöse már nyugalomra csitítja a büszke hetérát.
Színesedő lombok közt jár, lopakodva nyomában
Korhely, csintalan ősz, szomjazva magát s hozományát.
Nappali fények elől megbúvik völgyek ölében,
Vásott köd-köpenyét egy- s másszor a rétre terítve
Künn feledi; (rezes arccal a nap takaríthat utána).
S mert makacsul rohamoz, célt ér majd, tudja a Nyár is,
Gyúlt javait hát önként engedi át a zsványnak;
Békén tûri, amint felemészti a tarka mulatság.
Gondos gazdasszony híján tolvaj seregélyek
Mézsín szőlőfürtök gyöngyei közt kutakodnak.
Pörlekedő népség: veszekednek a dús lakomán is.
Bölcs varjak fejüket csóválják, megvetik őket.
Villanydrótok telve csicsergő vándoraikkal:
Mint csipeszek ruhaszáritón, frakkos feketében,
Távolságok képzeletének fátylait őrzik,
S egy nap elindulnak felhők közt kék magasokba,
Égi nyomában a gólyák, darvak vé-betűjének.
Falhasadékán zöld házának barna diószem
Álmos képpel, még hunyorogva a fénybe kipillog;
Nyújtózik, bátorságot gyűjt nagy zuhanáshoz.
Halvány-ciklámen kikerics tornyos frizurával
Várja vidám menetét százszínű báli seregnak;
Gallyaktól tovaszökve forognak szélmuzsikára.
Alma gurul, nevető pirosan bukfencez a fű közt,
Jókedvétől majd szétpukkad a nagy-hasú körte.
Sárga-öves, kapatos darazsak csapszéke a szilvás;
Brummog nótájuk hajnaltól esteledésig.
Mámortól eszüket temetik; gyötrelmes a fullánk;
Jaj, ki ilyenkor elébe kerül samuráj-seregüknek!
Erdő dzsentríje, rókafi surran; szörmekabátja,
Hó-mellénye alatt üresen kordul meg a bendő,
Ám orrát, bajuszát elegánsan tartja magasra;
Vára felé szaporáz, megreppen, hogyha egy apró,
Huncut makk éppen közelében avarra lepottyán.
Felhőgyolccsal törli a Nap kihevült feje-búbját;
Hosszú volt az idő hajnaltól, jó lepihenni.
Éjszaka sátrát állítják szorgos denevérek,
Őszi bogár kesereg, álomdal szól hegedűjén.
Hallgat a föld, fázósan bújik csönd-takaróba,
Gyémánt-csillagok őrzik távoli ég nyugodalmát.
Erdősóhajt, csermelyszót elrejt a sötétség,
Húvös harmat könnye pereg búcsúzva a nyártól.

T É L E L Ő

Nyögnek a fák; Észak nagyurát hajlongva köszöntik,
Szikkadt karjaikat könyörögve az ég fele tárják.
Barna avarcsuha zizzen pár őz lépte nyomában.
Dértől lett kopogós dagonyák lágy, szürke iszapja;
Már csak egy-egy vén, morc remetét vonz jégcserepével
Hajnaltájt, „ki” sovány kosztját elköltve csalitja,
Nappali vacca felé szaporáz, belevésve csapáját.
Szóttan az erdő; néma harangként kondul a csönd is,
Távoli visszhangként lopakodva oson be fülünkbe;
Szárnyas, víg dalosok muzsikáját rejtik a gallyak,
Zúzmaracsipkés jégcsengők váltak rügyeikből.
Új tavasz érintésétől ha kibomlanak egykor,
Elszabadulnak a dallamok ismét. Most csak egyetlen
Bíborsapkás harkály játszik csontxilofonján.
Szénkobakos cinegék cippogva kutatnak erősen
Tücsipkés ívgallyai közt rőt csipkebokornak;
Citromsárga begyűk, zöld hátuk rózsakorall közt
Bújócskázik, hangulatát megidézve nyaralnak.
Perlekedő szajkók lármás, korhely hada kurjant;
Néhány percre megállva fülel pagonyok fejedelme,
Majd koronás díszét billentve, lazán tovalépdél.
Nemrég ünnepi násztól volt hangos liget, erdő,
Mára csupán párás sóhajtás száll fel a völgyből.
Fáradt jajszó gördül alá sebesen tovatűnő
Vé-betűjéből nyársirató vadlúd-csapatoknak.
Holló rója körét, elhullott préda után néz,
Társát szólongatja, rekedten korrog a hangja.
Ölyv lesi tisztásszéli fa ágán, moccan-e sápadt,
Földre borult fű szálai közt kívánt csemegéje.
Fénylő makk-gyöngyök szunnyadnak lombtakaróban;
Lesz-e szülője közöttük majdani tölgy-sudaroknak?
Sátorozó, vén hársak alatt, rogyant kalyibában
Mefeketült asztallap idéz tűnt, régi időket.
Hangtalanul csevegő, görnyedt, szüette gerenda
Reccsen néha egyet, derekát korhasztja a köszvény,
Rég nem gyógyítják csiklandó illataikkal
Deszkán szelt, sózott, friss hagyma-, szalonna-szeletkék,
Gyürkés héjú cipó, bor, megcsillantva rubinját.
Omladozó falakon torz képet fest a penész, hol
Kályhatüzek csak a fényt adták, melegét a barátság,
Összefogás, szorgos tettek, hithű kötelesség.
(Még nem volt üzletszerű kéjelgés a vadászat.)
Hol van az őszemű lány, kit e ház ajzott szerelemre?
Csontjai mind elporladtak régvolt szeretőknek,
Csak kísérteni járnak szellemeik tova-pergő,
Hullt levelekként sodró táncot lejtve a szélben.
Hópelyhek tömegét hordják zsákjukban a felhők;

Tél diadalmenetét várják, hogy lába elébe
Hintsék; friss, puha szőnyegen érkezzon meg a zsarnok.
Már csak a fenyvesek őrzik nyár élő, üde színét,
Zárt csapatokban szembeszegülve jeges szuronyokkal.
Megritkul seregük, mire megjön március éke,
Könnyed röptű, friss, piheszárnyú szalonka-királylány;
Éled a föld, forrás örvend csobogó nevetéssel,
Barka szemez begyesen fűz ágán ülve, de addig
Senki se sejtí, megéri-e új kikelet közeledtét;
Kankalinos, ibolyás abrosz vár rám, öröm-asztal,
Vagy csak a múltba dobált kavicsok halmát gyarapítom?

L E S I F O T Ó K

(Részletek)

* * *

ALDI diszkontáruház, fürdőruha-akció. A hölgyek válogatnak, egymás kezéből kapkodják ki az árut, dobozok, bikini alsók, felsők hevernek szanaszét. Egy csinos, harmincas nő dámás, flitteres, fekete egybeszabottat gusztálgat.

– Felpróbálok! – közli férjével, aki rosszat sejtve igyekszik távolabb kerülni mindenre elszánt élete párjától. Mert próbafülke nincs, mellékhelyiség sem. Minek? Tíz-tizenöt perces vásárlásokhoz nem írja elő az üzleti szabályzat. Az ALDI a kisvásárlóké. (Tíz perc alatt legfeljebb két kiflit és vákuumcsomagolt parizert lehet venni.)

A hölgy kezdi magára szuszakolni – farmerre, pólóra – a fürdőruhát. Az emberek báméskodnak. Áruházi alkalmazottak érkeznek:

– Kérem, hagyja abba, ez így nem szabályos, zavarja a vásárlókat, megsérül az áru!

– Valóban? Akkor mondja meg, hogy volna szabályos!

– Fehérneműre...

– És az nem zavarná a tisztelt vevőtársaimat, ha bugyira vetkőznék?

– Abszolút nem. Sőt! – válaszolja egy férfi az alkalmi szurkolók közül.

Az emberek nevetnek, a nő szeme előbb villámlik, aztán ő is elneveti magát.

– Majd legközelebb! – hajítja vissza a szolidan szexi ruhadarabot a tárolóba.

Mindenki kissé csalódottan megy a dolgára. Csak ennyi volt a műsor?

* * *

A társaság már túl volt a bőséges, sokfogásos névnap vacsorán. A férfiak az ünnepelt ki tudja, hányadik borát ízlelgették. Négyük közül a legtestesebb nagyot sóhajtott:

– No, megint adtunk a koleszterinünknek!

– Koleszterin! – nyújtotta meg a szót kissé csúfondárosan a még legényes kinézetű házigazda. – De nagyon odavagytok miatta! Hát vegyétek tudomásul, én előbbre látó vagyok: amit ti vizsgálatokra, gyógyszerekre költötök, abból én már elkészítettem a sírkövemet. Az alábit vésettem rá: „Itt nyugszik Istenben megboldogult dr. S.Gy. Élt... (itt némi szünetet tartott)...50 évet.” Alatta pedig a fentiekhez képest háromszoros betűmérettel ott áll: „DE AZT JÓL!”

A többiek harsányan nevettek a tréfán. Ismerték barátjukat: sosem betegeskedett, mindenben szerette a jót, de mindig tudott mértéket tartani. Egyesek száz esztendő t jósoltak neki.

A történetek óta több évtized telt el. Az egykori tréfacsináló már tizenöt éve használja lakhelyül az ominózus sírhelyet. Persze, egészen más felirattal. Ugyanis nem volt eléggé következetes: két évvel túllépte a megjósolt határt. „Ecce Homo!”

* * *

A vadászházhoz érve két éppen hazainduló osztrák vendégbe botlottam. Udvariasan odaköszöntem nekik egy náluk szokásos „Vadászüdv”-öt, de ők úgy néztek rám, mint hal a nejlonszatyorból.

– Ne strapáld magad, Feri bácsi! – igazított el Zoli, a vadőr. – Rangos arisztokrata-származékok, egész héten senkivel nem álltak szóba, csak elszámoláskor jött meg a hangjuk.

– Akkor megérdemelnek némi farsangot! Ha megemelem a kezem, azonnal gyere, és közöld: Gábor szeretne beszélni velem. Ja, és szólíts gróf úrnak!

Odaléptem a két illusztris személyhez, és húsz-szavas német tudásomat összekapva bemutatkoztam:

– Uraim, gróf Franz Henrik von Wideczburg vagyok!

A két úriember lekapta fejről a tiroli kalapot, szertartásos meghajlással viszonzta bemutatkozásomat. Sürgős vészjelemlre Zoli máris mellettem termett:

– Gróf úr, tisztelettel, a fővadász úr szeretne beszélni önnel!

Barátságosan búcsút intettem az elképedt vendégeknek, akik közül egyik utánam szólt:

– Végre egy magunkfajta, rangbéli! Kár, hogy nem jöttél előbb, hiányzott a jó társaság!

Lám, az embereknek milyen kevés is elég az örömhöz! Mellesleg az sem közömbös, hogy háromnapos vendégeskedésem mindjárt egy kiadós nevetéssel kezdődött. Persze, amikor már kiértünk a „kékverű” jágerek látó- és hallótávolságából. Mert rangom – és a vele járó jó modor, ugyebár – illendőségre kötelez.

* * *

A pekingi nyári olimpia záróünnepségét követően kis hazánkban sokan megkongatták a vészharangot, sportolóink egy részének meglehetősen karcsú szereplése miatt. Pedig igazán nincsen okunk pánikra. Hiszen említett derék olimpikonjaink mindössze nüansnyi különbséggel, egyetlen betűvel maradtak le a dobogóról vagy a tőlük várt helyezéstől: indulás előtt eltökÉlték, odakünn, a megmérettetéskor pedig eltökÖlték. Jó néhányan – már közvetlenül versenyszámukat követően – e tény t töredelmesen be is ismerték. Elöttük őszintén kalapot emelek, mert bevallani saját gyengeségünket, felér egy győzelemmel. Nem is velük van baj.

Jó ideig azzal kérkedtünk, hogy lovas nemzet vagyunk. Később átértékelödtünk futballnemzetté. Csakhogy mindez már a távoli múlt! Mikor fogunk végre rádöbenni, hogy nemzeti sportunkat (sportjainkat) nem az elnéptelenedett, erkölcsileg elmocsarasodott gyepen vagy a nem is túlságosan magas lovon kell keresnünk, hanem – Uram, bocsá’ – évtizedek óta stabil vizeink tájékán? Ideje lenne leszállnunk (nem leesnünk!) a lóról; a sok bennfentes hivatali Csipkejóz sika felébredhetne, netán el is hagyhatná biztonságos beton-szarkofágját! A „Hass, alkoss, gyarapíts,…” mégiscsak szebben hangzik, mint ha unos-untalan azon siránkozunk, hogy „Romlásnak indult hajdan erős magyar...”. Bár kétségtelenül utóbbi a kényelmesebb megoldás, főként ha előbbi esetben a szavak mellé tetteket is várnának tőlünk.

* * *

Imádom az okos embereket. Az okoskodó sznobokat kevésbé. Társaságban főként a meteorként röpködő, nem megfelelő helyen és formában landoló idegen szavakkal előkelösködők verik ki nálam a biztosítékot. Olyankor ráteszek egy lapáttal.

Zenéről folyt a magasröptű csevely. Kollégámmal nem tudtuk eldönteni, ne vessünk (nem illik) vagy bosszankodjunk. A pillanatnyi csendet kihasználva közbeszóltam:

- Végtelenül sajnálom, hogy nem lehettem ott Placebo Domino pécsi koncertjén!
- Pedig állítólag horizontális volt! – válaszolta egy negyvenes úr. Mindenki élénken helyeselt.

Egy másik intellektuális traccs-partin háziasszonyunk a fellazult erkölcsökre szórta kénkőves átkait. A kisördögök csiklandoztak, hogy megjegyezzem:

- Bizony, mennyire igaz a szállóige: „Coito ergo sum”!
- Valóban! – csicseregte az est üdvöskéje. – Ugye, ezt Descartes mondta?
- Nem, hölgyem, ezt cselekedte. Amit mondott, az árnyalatilag másként hangzik.

Mellettem álló nőismerősöm a bokámat rugdosva fülembé sziszegte:

– Kötözni való ökörvagy! Mi történik, ha egyszer leleplezik vagy – akik nem ismernek – félremagyarázzák poénjaidat?

Visszakézből válaszoltam:

– Akik nem képesek kortyolni a disztinyvályúnykból, legfeljebb levonják rólam a konferenciát! Aki pedig nem tud szavaim mögött olvasni, készíttessen multifekális szemüveget!

* * *

A neves traumatológus sebész – önhibáján kívül – közúti balesetet szenvedett. Saját osztályára szállították, ahol munkatársai mindent megtettek felgyógyulásáért. Egy hét után a főorvos – különösen amikor megtudta, hogy az ambulancián hosszú sorban várakoznak a betegek – már nem tudott nyugton maradni betegágyában. Mivel mindkét lába eltört, tolószéken vitette le magát földszinti rendelőjébe.

Első páciensként egy hölgyet gördítettek be, felpolcolt lábbal. A főorvos rápillantott a röntgenfelvételre, majd így szólt:

– Ez bizony törés. Várjon, megnézem közelebbről!

Amikor „járművével” kikarikázott íróasztala mögül, a nő szeme kiugrott, mint a marslakóké:

– Ugye, ez nem igaz? Ugye csak poénból...

– Van is nekem arra időm! Különben is, messze még a farsang! Vihetik a gipszelőbe! De ne nyugtalanodjék, inkább örüljön, hogy kettő - egy a javamra!

Ezek után senki ne merje jelenlétemben szidni az orvosokat!

* * *

Feleséggel egyes-bajos dolgaink intézése végett Pécsre utaztunk. Hogy észszerűbben teljék az idő, külön-külön kezdtünk akcióba. Ő kiszállt az egyetemnél, én tovább hajtottam a város másik vége felé. Megállapodtunk: aki hamarabb végez, telefonon jelentkezik.

Mindössze néhány száz métert araszoltam a reggeli forgalomban, amikor nyugtalanító érzésem támadt. Ahogy a régiek szolidan nevezték a jelenséget: rám jött a buzgóság. Most mi lesz? Városszerte szinte teljesen eltűntek vagy nem üzemelnek a nyilvános illemhelyek. Hogy oldom meg a szó szoros értelmében szorongató problémát?

Hoppá, a Tesco! Hogy mire jó egy szupermarket! Lám, a legkisebb is számít! Szerencsére éppen kiértem a főútra! Padlógázt a verdának, csak ki ne szúrjanak a rend őrei, mert az igazoltatás igencsak megnövelné önbizalmukat! Próbálok vigasztalni magam: „Nem szégyen, csak kellemetlen!”

Sportos, de koccanásmentes parkolást követően irány a mosdó! Éppen végszóra érkeztem. Orkánt indukáló sóhajtással nyugtázom a kedvező fordulatot, amikor megszólal a mobilom. Ki a fene keres pont most? Több fülkében is tevékenykedő sorstársaim mindenestre élvezni fogják a helyszíni közvetítést.

A vonal másik végén nejem hangja csicsereg:

– Szia! Máris végeztem. Te már készen vagy?

– Ellenkezőleg, éppen most kezdtem...

– Oké, nem is zavarlak, végezd csak nyugodtan a dolgodat!

– Próbálnám, de nem hagyod! Leteszem, mert itt nem ildomos telefonálni.

- Templomban vagy? Esetleg gyógyszerárban?
- Trónteremben! – közlöm tömören és megnyomom a „No” gombot.

Amikor háromnegyedóra múlva világosság gyúl a részletekre, feleségem könnyesre kacagja magát. Megértem, hiszen egy kibic számára a történet valóban roppant humoros. Reagálása természetes, mi több, törvényszerű. Hogy nekem ott és akkor miért nem volt kedvem derülni, arra a közismert szólás nyújt elfogadható magyarázatot: „Szükség törvényt bont.” Pláne ha nagy!

* * *

Egyik szerzői estemen valaki nekem szegezte a kérdést:

– Milyen érzés, amikor lakókörnyezetén kívül is megismerik, netán megállítják, megszólítják az emberek? Biztosan jóleső lehet...

– Ó, hogyné, természetesen! – válaszoltam kapásból, mert eszembe jutott egy komikus sztorim. – Vagy tíz esztendeje, a szekszárdi utcán szembejött velem egy bomba-dögös, harmincas nő. Amikor észrevett, lába földbe gyökerezett, s bevetve feltehetően legcsábosabb mosolyát, megszólított:

– Jó napot, Vágó úr! Mi járatban van nálunk? Csak nem itt forgatják valamelyik új műsorát? De szívesen megnézném... természetesen élőben, a nyilvános felvételen...

Mit tehettem? Nem szeretek csalódást okozni, különösen hölgyeknek nem. Összekapartam minden színészi képességmorzsámat, és gondosan ügyelve a hanghordozásra, no meg a gesztusokra, így válaszoltam:

– Á, csupán magánemberként, átutazóban álltam meg rövid időre!

Közben szaporábbra fogtam lépteimet.

Azóta nem hagy nyugodni a gondolat: mi történik, ha hajdani dús szegfű-sörényem maradványai is búcsút mondanak kobakomnak, miközben még tartja magát a retro-nosztalgia? Megeshet, hogy összefutok egy szemfüles újságíróval, s másnap hatalmas szalagcímmel jelennek meg a napilapok: „FELTÁMADT LENIN ELVTÁRS!”

* * *

Az anyanyelvi szemináriumon a professzor a magyar névadáskultúráról, névadási szokásokról beszél:

– A megfelelő utónév kiválasztása a szülők rendkívüli felelőssége, hiszen gyermekük egy életen keresztül viseli, valamennyi lehetséges következményével együtt. A divat vagy valamelyik felmenő egyéni elképzelése néha kínos helyzetbe hozhatja az utódokat. Képzeljék magukat annak az embernek a helyébe, aki mondjuk Víz Elek, Loosz Arnold vagy Pop Simonként szerepel az anyakönyvben!

Általános derültség a teremben, a professzor folytatja:

– Ezek extrém esetek. De a nem kellőképpen meggondolt választásnak vannak időzített bombái is. Például Csötönyiék – amikor gyermeküknek a Csilla nevet adták – csak a fülük számára kellemes, csilingelő hangzásra figyeltek. Álmukban sem gondolták volna, hogy leányukat már az általános iskolában Csöcsinek fogják becézni a fiúk.

Újabb derültséget követően egy hallgató szót kér:

– Professzor úr, kérem, igazán lehetne körültekintőbb a példáival! Engem ugyanis Csörgő Csillának hívnak. Az előadóban innen-onnan kaján nevetés hallatszik. Naná, hiszen csak rá kell nézni a felszólalóra, aki így folytatja:

– Íme, az Ön tippjének hatása! Ezek után nagy valószínűséggel engem is molesztálni fognak.

A tanár busa szemöldöke magasra szalad, majd széttárja karját:

– Kérem, nem tehetek róla, hogy az évfolyamon még nem ismerem mindenkit név szerint. Megkövetem, kedves kollegina, de példáimban – bár valóság – igazán nem volt semmi célzatosság.

Az ifjú hölgy megenyhülten bólint, majd arcán halvány mosollyal helyet foglal. A professzor pedig morfondíroz magában:

– Még szerencse, hogy nem Pintér Natália esetét említettem! Mert úgy látszik, ezen az évfolyamon bármi –

pontosabban bárki – előfordulhat!

* * *

Erdei piknik, minden idők legnagyobb magyar természetfestőjének végakarata szerint, névnapján, kedvenc vadászházának és sziklával jelölt nyughelyének tőszomszédságában. Színes forgatag a gazdagon és változatosan terített rönkasztalok és a monumentális tábornótűz körül: az elhunyt művészbarátai, tisztelői, és ami ilyen helyeken elmaradhatatlan: szép számmal látványosság-, potya- és szenzációéhes sznobok.

Nagyapámtól tanult fortélyal nyársamat állítom össze, gyarapodó érdeklődés közepette. Hirtelen csinos, negyvenes hölgy telepszik mellém:

– Te mit csinálsz? Szintén festesz? Mert én igen!

– Most éppen saslikot, egyébként meg írok.

– Milyen vicces vagy! És mit írsz?

– Leginkább verseket, elbeszéléseket. De más is.

– Szupi! Könyved van már?

– Akad néhány...

– Akkor természetesen Budapesten laksz, méghozzá a budai oldalon! Ott vannak olyan erdős villanegyedek, amelyek ideálisak egy vadászíró számára!

Alaposabban megnéztem a csicsergő csodát, amit félreérthetett, mert így folytatta:

– Én is olyan helyen élek, meglátogathatnánk egymást!

– Nem hiszem, hogy megérné a fáradságot. Igaz, a budai oldalon lakom, de közel kétszáz kilométerrel délebbre.

Arcára ráfagyott a mosoly. Ösztönösen odébb húzódott, mint aki rádöbben, hogy a mellette ülő leprás. Esetlenül téblábolt, majd hirtelen felpattant:

– Bocsika, de megjöttek X-ék, illik üdvözölnöm őket. Később még dumcsizunk!

Mondanom sem kell, egész délután széles ívben elkerült. Hála az égieknek!

Korábban egyik barátom tréfásan megjegyezte: „Magyarország déli határa valahol Kelenföld és Érd között húzódik.” Úgy látszik, igazat mondott.

* * *

Bûbájos nézőink, kedves kis-, közép- és nagycsoportosok! Az első magyarországi Mesetánc versenyt láthatják élőben az Ovimédia TV „Túrabakancs” jelű csatornáján. A műsor támogatója a Logopédia Kft. és az Ortopédia Betéti Társaság.

Kérem a homokozóba a döntőbe jutott párosokat! Elsőként köszöntsük nagy tapssal Öreg nénét és az Őzikéjét! A zsűri legutóbbi véleménye alapján fordított helyzet állt elő: Öreg néne a „sete-suta”, de sebaj, számos nálánál öregebb néne is rátévedt már az országútra.

Másodikként itt van Pinocchió is. Halljuk, milyen esélyeket lát a győzelemre!

– Köztudottan falábam van, de számítok a szakértő közönség szavazataira!

Végül lássuk a harmadikként bejutott Lencsi babát, aki az idő múlásával már kissé elrongyolódott. A zsűri szerint nagy előnye, hogy minden testrésze abszolút laza; úgy mozog, ahogy partnere rángatja, pardon, vezeti.

Már a válogatásnál kiesett a versenyből a kissé megszakállasodott Jancsi és Juliska, mivel a gonosz boszorka is tagja a zsűrinek, s így felsejlett az összeférhetetlenség veszélye. Szintén nem léphetett homokozóba Kököjszi és Bobojsza, Moha és Páfrány valamint a Teletabik és a Hupikék törpikék. Előbbiek esetében a magyar szokások nem engedélyezik azonos nemű pár indulását, utóbbiak pedig már csoportos produkciót alkotnak. Ők menjenek a Megafrancba, akarom mondani a Megatáncba!

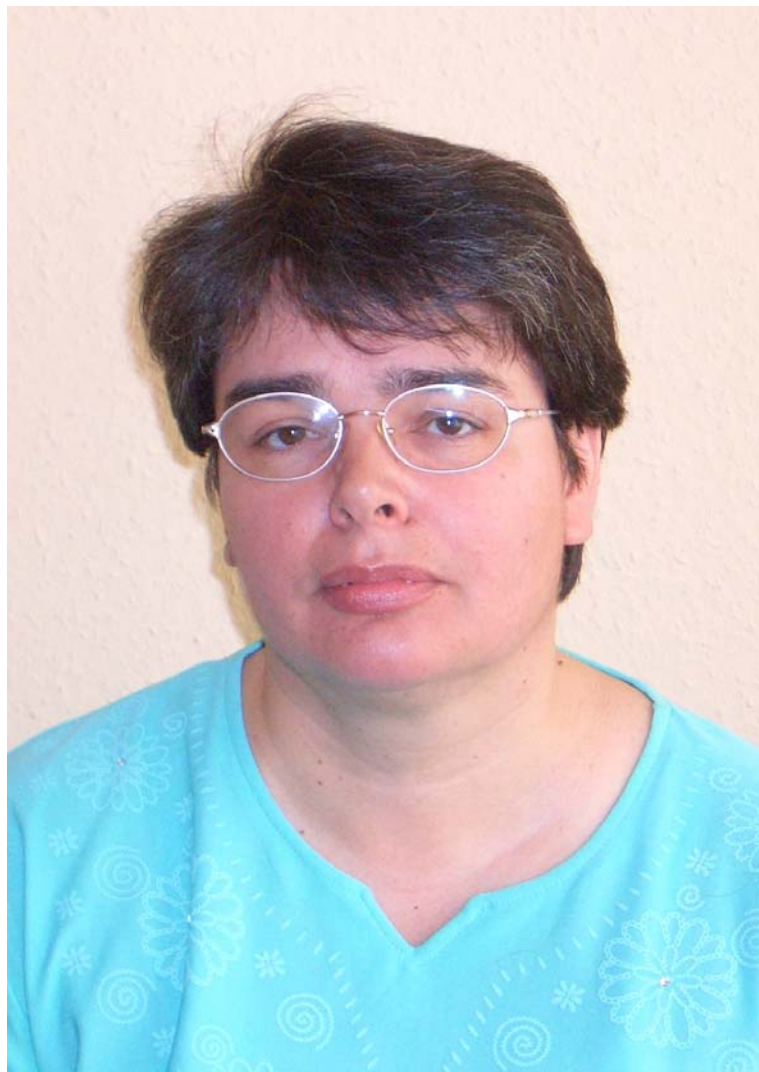
A szavazók között kisorsolandó nyeremények közül csak a legnagyobbat említem: a szerencsés nyertes felléphet – szenvedő alanyként – a Nagy Átverés Show különkiadásában, amelyet valamennyi TV-csatorna közvetít. (Naná, mások kárán röhögni mindenki szeret!)

Most pedig, búbajos nézőink, évekig tartó reklám következik, de ne menjenek sehová (remélem, a biliket már időben odakészítették), mert azonnal folytatjuk a döntőt, amennyiben a versenyzők időközben ki nem halnak. Ne feledjék, addig is szavazzanak!

Erdély (grafit, karton)

2009. év SPANGÁR DÍJASAI

MAJOROSNÉ JÓSVAI ÉVA

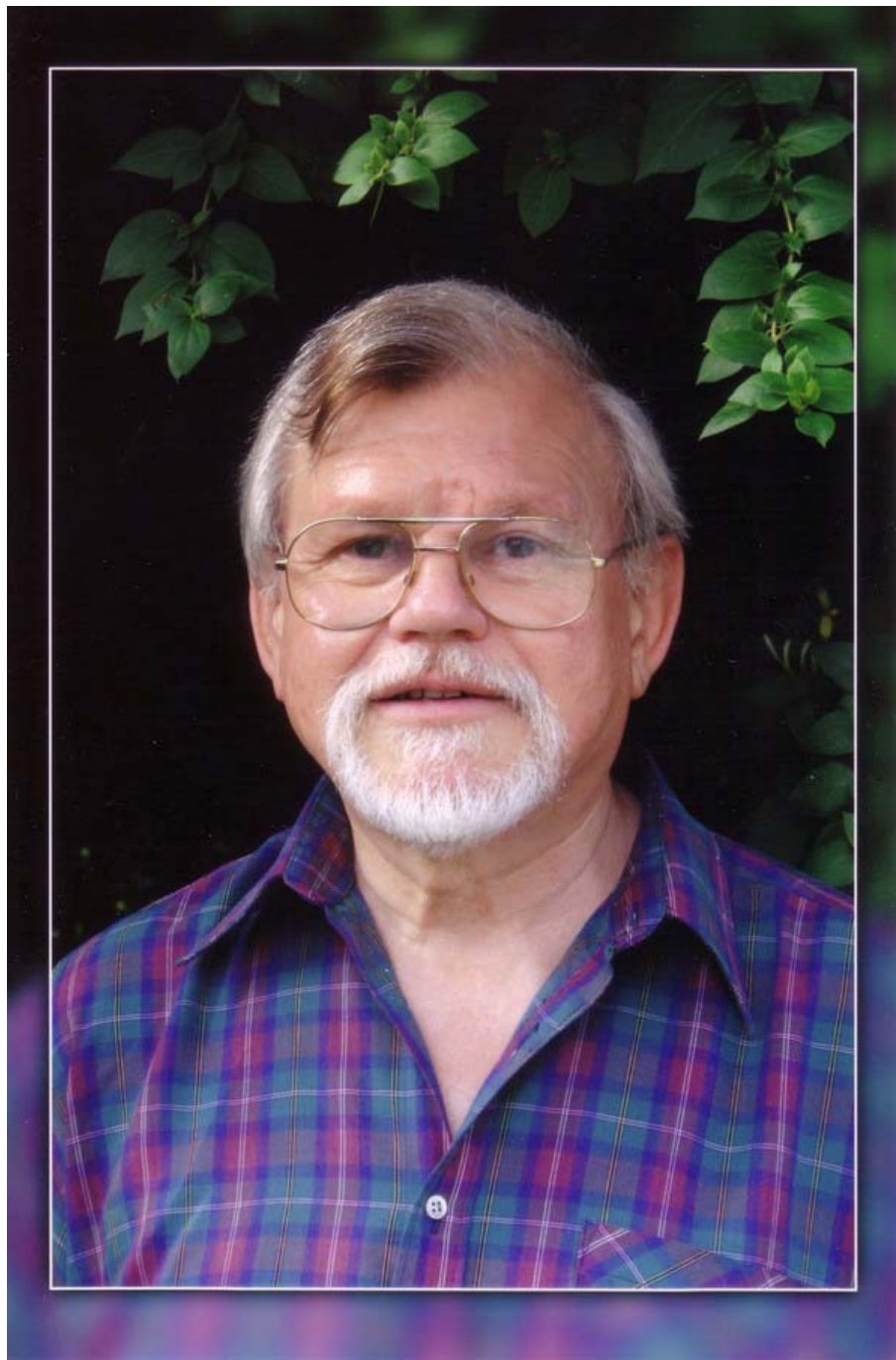
Műszaki egyetemeket végeztem és néhány évig nagy lelkesedéssel dolgoztam is a szakmámban, de a rendszerváltás után ez a nemzetgazdasági ág lassan elenyészett, nekem is váltanom kellett, egy számokkal foglalkozó állami hivatalban dolgozom már tucatnyi esztendeje.

Kislánykorom óta találok ki történeteket, de írásba foglalás híján nagyrészüik feledésbe merült, ugyanis a gondolataim mindig gyorsabban jártak, mint azt tollal-ceruzával, vagy írógéppel követni tudtam volna. Ezt a gondomat mostanra megoldotta a számítógép szövegszerkesztő programja.

Általában meséket írok, de nem kicsi gyerekeknek, hanem iskolásoknak valót, van már néhány novellaszerű történetem is, valamint megörökítettem életem néhány emlékezetes epizódját, valamint dolgozom egy meseregényen is.

Tavaly indultam először irodalmi pályázaton, díjat is kaptam már, több írásom van jelenleg elbírálás alatt.

Kevéske szabadidőmben olvasok, kézimunkázom és igyekszem minél többet tenni kicsiny családomért, érettségiző lányomért és nyugdíjas gépészmérnök férjemért.

VIDECZ FERENC

Tanár, író. Szülővárosában érettségizett, ott szerzett tanári oklevelet. Családjával a Baranya megyei Hidason él. Gyermekkorától írt, publikálni – Szász Imre biztatására – csak a 80-as évektől kezdett. Első sikereit prózaíróként, a természetről szóló elbeszéléseivel aratta. Később visszatért ifjúkori kedvteléséhez, a versíráshoz is. Megjelent kötetei: Holtomiglan (1997), Verőfény és alkonyat (1998), Vadász voltam egykoron (1999), Tanítványok (2001), Vendégekönyv (2004), Zsugorított görbetükör (2005), Tucatversek (2005), Gyónás könyve (2008). Munkái további 29 almanachban, antológiában olvashatók, 14 folyóiratban több száz publikációja jelent meg. Elismerései: Nimród-díj (1998), „A Tolna megyei művészetért” díj (2009). Számos olvasói levele között Argentínából, az USA-ból, Kanadából, Ausztráliából, Új-Zélandból és Európa több országából érkezettek is őriz. 2008 óta tagja a Magyar Írószövetségnek.

KÖNYVAJÁNLÓ

Üzenetek, vallomások, strófák

A rétsági Spangár András Irodalmi Kör
antológiája

2009

Végh József mkl. szerkesztésében, a Rétsági Városi Művelődési Központ és Könyvtár munkaközössége összeállításában megjelent sorban a hatodik Üzenetek, vallomások, strófák című antológia, ami a rétsági Spangár András Irodalmi Kör 2008 év végén kiírt pályázatára érkezett legjobb írásokat tartalmazza. Szinte példátlan az, hogy egy „vidéki” irodalmi kör végig egyenletesen jó színvonalon, egymás után hat évben adjon ki válogatást saját tagjai, illetve egy országosan meghirdetett pályázati anyagból. Példátlan, de nem utánozhatatlan. Csak tessék!!

A kötet 1000 forintos áron megvásárolható lapunk valamelyik email címén megrendelve.

Egy merén mandulofácska

Nézem a fát. Nagyra ugrom, mesélhettem
magamnak,
ha onnan, merre a dombokra
nem látnék
virágba bomlóra egy merén
mandulofácskát.

Óh, James, óh, te hűvös fűcska, óh,
te kékig!
Még semmi sem változik, csak az
évek miként el?

Kovács Gyula

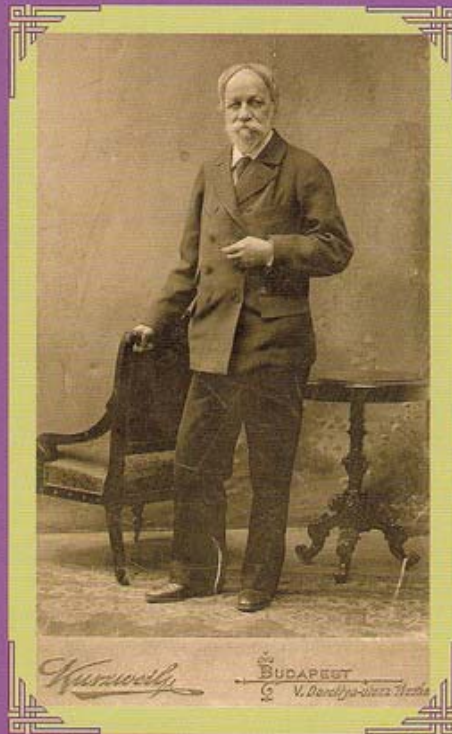
A KULTÚRA LOVAGRENDJE ÉVKÖNYVE

**Adrianus Kiadó
2009.**

Végh József mkl. szerkesztésében megjelent két kötet, amelyek a Kultúra Lovagrendje 2009. évi munkáját mutatják be. Az első, az évkönyv, az idei díjazottakat, az új Magyar Kultúra Lovagja címet kapott személyeket mutatja be, a másik, a Lovagrend, Falvak Kultúrájáért Alapítvány (Budapest) és a Jókai Közművelődési és Múzeum Egyesület (Rév-Komárom) által alapított Jókai díj pályázati anyagának legjavát tartalmazza. Bemutatkozik a kötetben a 2008-as Jókai díjas Cegléd József Kázmér is.

Mindkét kötet Végh Józsefnél rendelhető meg.

Jókai-díj 2009

Most látható a természetben – 5. (május)

A szeszélyes március után ragyogó, jó idővel telt az áprilisunk és az aranyat érő májusi esőkre vár a határ, a természet. Már megszólalt a kakukk és megérkeztek a sárgarigók is, kint egy nyaktekeres kiáltgat élesen és az énekes rigó és erdei pinta hangjai közé a talán leggyakoribb madárhangok vegyülnek, mégpedig a csilp-csalp füziké és a citromsármányé. A lakásom teraszán lassan fészket foglalnak a már kicsivel korábban megérkezett füsti- és a szomszédban a molnár fecskék és mellettük itt vannak a tujabokorban készülve fészkelésre a már ismert zöldike párok és az akác tengelicei. Az egyik legkedvesebb – sokak által ismert „háztáji” madaraink, a házi rozsdafarkúak is sűrgetően keresgélnek a fészkelésre alkalmas épületrészeket. Most velük kezdjük az ismerkedést, majd két gyakran egymás szomszédságában élő madárral, a parti fecskével és legszínpompásabb madarunkkal a gyurgyalaggal, végül a fürjjel és a barna rétihéjával kerülünk közelebbi ismeretségbe. Az emléseink közül ezúttal a menyét-félék családjának tagjait tovább bemutatva most a vidra kerül „terítékre” *(természetesen mint fokozottan védett állat, csupán képletesen).*

Házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*)

A hímek tv-antennákról, kéményekről, kiemelkedő helyekről hallatott reszelős hangját valamennyien ismerhetjük. E hang a madár felfokozott állapotában „hüid”, „csek-csek” hangokkal is vegyül. A hím a költési időben kormos fekete, szárnyán elmosódott fehér tükrökkel, míg a tojó és a fiatalok szürkék.

Bár mi elsősorban a lakott területeken találkozunk vele, de eredeti élőhelyei a sziklás hegyoldalak, romok, kőbányák, de ma már a nagyvárosok toronyházainak is gyakori fészkelő vendége. Kora hajnalban ők indítják az énekeseink koncertjét. Eldugott helyre építi a tojó az aránylag nagy fészket, melyben kétszer költ április és július között. *(Figyelem! Szívesen elfogadja a „C” típusú odúkat is! – Készítsünk számukra és egy kedves színfolttal lesz gazdagabb életünk!)*

A tojó az öt fehér tojását 12-14 nap alatt költi ki, fiókái általában 15-18 napos korukban hagyják el a fészket. A fiókák az említett egyszínű szürke színezetűek, rozsdavörös faroktollakkal. Az őszi vedlés után a hím is hétköznapi szürke ruhát ölt. Táplálékuk elsősorban rovarok, pókok, míg ősszel több madártársukkal együtt ők is szívesen fogyasztják a bodza termését is.

Parti fecske (*Riparia riparia*)

Cspongó röptű, apró termetű, barna színű, fehér hasoldalú fecske, farka enyhén villás, teljes hossza mindössze 12 cm. A legkisebb európai fecske.

Élőhelye a leszakadt folyópartokhoz, löszfalakhoz, homokbányákhoz kötött, gyakran igen nagy telepekben fészkel, szívesen vadászik a vízfelszínnek felett.

Május-júniusban költ, miután a tojó és a hím madár csőrével és lábaikkal kivájták a mintegy 100 cm hosszúságú alagutat, mely végén a költőüreg van a tulajdonképpeni tollal bélelt fészkekkel. A 12-15 nap alatt kikelő fiókák 20 napos koruk körül hagyják el fészkeiket.

A partifecskek tápláléka a repülő rovarok, melyek egy részét a naplemente után rajzó szúnyogok hadából gyűjtik, néha akár igen távol költőhelyüktől.

Magyarország gyakori költő madara, vonuló.

Ha a **Patak község** melletti homokbányához ellátogatunk, ott együtt figyelhetjük meg a **parti fecskéket** a telelőhelyeikről kicsivel később visszaérkező **gyurgyalagokkal**. Tegyük ezt a megfigyelést a madarak minél kisebb zavarása mellett, tisztes távoból, úgy is maradandó élményben lesz részünk.

Ezúttal is javaslom ezt a homokbányát helyi természetvédelmi értéként védelem alá vonni!

Ha pedig ott alkalmunk van a valóban szín pompás gyurgyalagot is megfigyelni, pláne egy jó távcső segítségével (mely egy természetjáró alapfelszerelése!), akkor, mint a mellékelt fotó is bizonyítja fantasztikus emléket gyűjthetünk.

Magam több alkalommal gyűrűztem is e madarakat, nem kell ecsetelnem a kézben tartásuk mily élmény volt, nemkülönben amikor közeli rokonukkal a zöld gyurgyalaggal találkoztam Kazaksztánban az Aral-tótól keletre.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*)

Ha csupán azt írom, hogy legszín pompásabb madarunk, talán nem is mondtam róla semmit, hiszen tollazatának szín pompája szinte leírhatatlan.

Hátoldala gesztenyevörös és kénsárga, kézevező tollai és farka kékeszöld, torca ragyogó aranysárga, melle és hasoldala élénk kékeszöld, szeme karminpiros, szemcsíkja fekete. A fiatalok színezete tompább.

Csőre aránylag hosszú és enyhén hajlott.

Legtöbbször az ismerő fül a „bugyborékoló”, „pürrögő” hangjáról ismeri fel a közelítő csapatokat, hangja egy madárhoz sem hasonlít, röpképeben jellegzetes a hosszú két középső faroktolla. Röpte változatos, legtöbbször a fecske és a sólymok röptét idéző kanyargó siklások, nyilálló suhanások.

Szívesen les táplálékára a villany és távíró vezetékekről, száraz ágakról, ahonnan rárepül a rovarokra, melyek a szitakötők, pöcsikek, bögölyök, darazsak, lepkék és méhek közül kerülnek ki. (*Ezért hívták korábban méhészmadárnak is.*)

Az összefüggő erdőket kerüli, élőhelye a sztyepp, a füvespuszta, az ahhoz hasonló kulturterületek, ha ott költőüreg készítésére alkalmas homokbányákat, löszfalakat talál. Többnyire telepeken, laza közösségekben, ritkán páronként költenek.

Az említett függőleges falakba készítik közel két méter hosszúságú költőüregeiket, ennek végében van a fészeküreg, melybe fészekanyagot nem hordanak.

A nem zavart és ezáltal akár évtizedeken át használt költőtelepek üregeiben a fészeküreg alját vastagon boríthatja az emészthetetlen rovarrészekkel, a fiókák ürülékével kevert *guano*.

A hím madár május hó első felében táplálékfalatokkal kedveskedve kezd udvarolni párjának, majd május közepén kezdődik a tojásrakás és a kotlás ezt követően 20-22 napig tart. A háromhetes fiókák már a lyuk szájánál leskelődnek és várják a táplálékot, majd ezután mintegy héttel elhagyják a költőüreget.

Aránylag korán, nyár végén visszatérnek afrikai telelésük helyére.

A következő, a legapróbb tyúkalkatú madarunkat is a magyar madarak közé sorolom, hiszen a fűrj „pitty-palatty”-ja éppen úgy hozzá tartozik a magyar tájhoz, mint fehér gólyáink kelepelése, molnár- és füstifecskeink nyilalló röpte. *(Különösen kedves volt számomra e hang Kenyában, amikor pontosan az egyenlítőn köszöntötte személyemben földijét.)*

Fűrj (*Coturnix coturnix*)

Seregélynél alig nagyobb, kerekded, kurta farkú, barnás madárka. A hím madár említett és jól ismert hangja elsősorban május, júniusban hallatszik és főleg éjszaka. A meleg, de nem túlságosan száraz füves élettereket kedveli, de ennek megfelelően megtelepszik a gabonátblákban is. A felülről jól takart és fűszálakkal bélelt talajmélyedésbe készített fészkeben 7-14 darab foltos tojásból áll fészkalja. A tojó egyedül kotlik, melyet az utolsó tojás lerakása után kezd, így a fiókák is szinte egyszerre kelnek ki és egy nap után el is hagyják a fészket.

A tojó elébük tartja az eleséget, pl. hangyabábót és a csibék azonnal maguktól esznek, tíz napos korukban már röpképesek, kéthetesen akár önállóvá is válhatnak. Táplálékuk fejlődésük során elsősorban rovar, pók, csiga, férgek, majd ezt nagyrészt felváltja a növényi eredetű táplálék, magvak, gabonaszemek, növényi részek (hajtások, rügyek, virágok).

Nyár végén magányosan, vagy kis csoportokban indul útnak és akár leszállás nélkül szeli át a Földközi tengert és a Szaharát, míg madaraink május elején térnek vissza.

Vonulásukkor jelentős veszteségeket okoznak nekik a helyi szokásoknak hódoló és sokszor a nemzetközi madárvédelmi előírásokat semmibe vevő, madárhálókkal felszerelt befogók.

Korábban kalitkamadárként is tartották, ma Magyarországon védett.

Barna rétihéja (*Circus aeruginosus*)

Röpte alapján is könnyen felismerhető hosszú, keskeny szárnyai, ugyancsak hosszú farkuk alapján, amikor a nádasok, árokpartok, lucernások felett alacsonyan, imbolyogva repül. Röptét siklások szakítják meg, amikor szárnyait „V” alakra formázza. Zsákmányát megpillantva enyhe csavarvonalban ejti rá magát.

Színezetük változatos. A hím színe barna, a háta sötétbarna, a faroktollak és a szárny egy része hamvasszürke, feje, tarkója és melle sárgásbarnán sávozott, testalja vörösesbarna. A tojó és a fiatal hím teste sötétbarna, fejük és válluk világosabb. A tojók között akad teljesen barna színű is, míg az első éves fiatalok egyszínű csokoládébarnák, fejtetejük és torkuk élénk krémsárga.

A tojók szárnyterpesztése 120 cm, a hímeké valamivel kevesebb.

Hazánkban gyakori fészkelő, terjedelmes fészket szinte kizárólag tavak, mocsarak nagyobb kiterjedésű nádasába, a vízszint változását is figyelembe véve építi. Áprilisban és májusban van nászrepülésük, majd a fészkek megépítése, tatarozása után a tojó május elején háromnapos időközönként kezdi rakni tojásait, de az első lerakása után kotlani kezd. A 4-5 fióka 32-33 nap múlva sorban kel ki, akik nagyságban, erősségben nyilván így nagy eltérést mutatnak, a később keltek túlélése a táplálékhiány függvénye.

Főleg rágcsálókat, gyengébb, sebzett madarokat, madárfiókákat, valamint békákat, halat, rovarokat is fogyaszt.

Az első kirepült fiatalokkal július végén, augusztus elején találkozhatunk.

Vonuló madár, de néha át is telet.

Térségünkben a kialakított halastavakban, az Ipoly mentén itt-ott állandó, vagy rendszeres vendég, míg kis patakjainkat is használja a vándorlásai alkalmával, amikor nem egyszer a vizektől nagyobb távolságban is találkozhatunk a következő menyét-félénnel, mely nem más, mint a vidra.

Vidra (*Lutra lutra*)

Testhossza 60-90 cm-ig terjed (mindig a hímek javára), melyhez 40-45 cm-es fark tartozik. A nőstények átlagos testtömege 7,5, míg a hímeké 10 kg körüli, de a hímek akár 20 kg körüli testtömeget is elérhetnek. Jellemzőségük a lapos fej, a vastag tövű és fokozatosan vékonyodó fark, iszap béli nyomaiban az 5-5 lábujj között feszülő úszóhártya lenyomata. Színe barna, mindössze torka világosabb árnyalatú. Rövid lábai, áramvonalas teste kiváló úszást, kitűnő manőverező képességet biztosít számára. A vízi életmódhoz alkalmazkodott ragadozó. Általában 1-4 percig tartózkodnak a víz alatt, ahol egy bukással akár 400 m-t is megtehetnek. Állandó területeiken meghatározott vadászterületet járnak be, mely útjuk egy-egy éjjel akár 10 km is lehet. Téli álmat nem alszik, legfeljebb erősebb fagyok esetén pihenéssel tölti napjait vackában. Jelenlétére jellegzetes nyomai mellett, hangjából, tépéshelyeiről és általában hidak alatt fellelhető ürítkezési helyeiről, illetve csúszdáiból is következtetni lehet. Fő tápláléka a hal, melyek közül a 20-30 cm-es példányok és a nem túl gyors fajok a kedvencei, előfordulnak zsákmányai között a pézsmapocokok, folyami rákok, békák, récék, más víziszárnyasok, vándorpatkányok, néha rovarok, egyéb gerinctelenek is. A több mint 15 éves kort is megérett vidrák párzása tél végére, tavasz elejére tehető (néha az év más szakára) és 62 napi vemhesség után a nőstény mohával, fűvel bélelt vackában általában 2-3 kölyköt hoz világra.

A kölykök 30-35 nap után nyitják ki szemüket, 10 hétig szopnak és ezután ismerkednek meg a vízzel. A következő tavaszig anyjukkal maradnak.

Két éves koruk után lesznek ivarérettek.

Az egész Eurázsia kontinensen és Észak-Afrikában is előfordul, míg a Föld más részein rokon fajai helyettesítik.

Korábban stabil állományuk előbb értékes prémjük és halgazdaságokban okozott vélt, vagy valós károkozásuk miatti üldöztetésük miatt apadt meg, míg az új idők az élőhelyük elszennyezésével, átalakításával szorították vissza létszámukat. Rendkívül kedves, játékos, védelemre érdemes állatok.

Most már végképp itt van a jó idő, nincs mire fogni az otthon maradási – irány a természet. Élményekben gazdag természetbúvárkodást kívánok.

Ezúttal szeretném a szülők és a fiatalok figyelmét felhívni egy igen gazdag és ugyancsak élmények sorát kínáló programra is. **ÉLMÉNYTÁBOR** lesz szervezve **A BÖRZSÖNY PEREMÉN** a természet és egy kicsit a vadászat megismerése jegyében augusztus 03. (hétfő) és 09.(vasárnap) között Magyararkúton a túristaházban.

Minden jelentkezőt nagy szeretettel invitálok minden korosztályi megkötöttség nélkül – legyen ez akár családi program is. A tábor leírása, a jelentkezés feltételei mellékelve.

Jöjjenek el, vagy küldjék el csemetéiket egy nagy múlttal és gyakorlattal rendelkező, garantáltan maradandó élményt nyújtó programra.

Balog István

a Természetismereti rovat írója, szerkesztője,
az Élménytábor vezetője

BESZÁMOLÓK

Április 11. József Attila születésnapja hagyományosan a Költészet Napja. Előző nap rendezte meg ünnepségét Rétság város, a Művelődési Központ és Könyvtár adott helyet a nagyon messziről is idelátogatóknak. Bővebb beszámolót olvashatnak a www.retsag.net oldalon, vagy a www.karaffagyeblogspot.com címen. A Szerk.

Április 23.-án, csütörtökön kezdődött meg a **XVI. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál**. A fesztiválon 24.-én délelőtt 11 órakor szerepelt és mutatkozott be az 55 éves *Palócföld* című folyóirat. A folyóirat történelmi áttekintését adta *Ludasi Tünde* az MKE Nógrád Megyei Szervezet elnöke, majd a kapcsolódási pontokról értekezett *Molnár Éva*, a **BBMKKI** megbízott igazgatója. Ezután a közönség *Mizser Attila* főszerkesztő moderálásával beszélgethetett a *Palócföld* alkotóival is, így *Handó Péter* költő-szerkesztővel, *Nagy Csilla* irodalomtörténésszel, és *Szávai Attila* íróval. Szávai Attila hamarosan megjelenő új kötetéről is beszélt, ami a *Palócföld* Könyvek sorozatában jelenik majd meg az idei nyár derekán.

A Szerk.

PROGRAMAJÁNLÓ

**VIII. NEMZETKÖZI
AKUSZTIKUSGITÁR
KONCERT KÖRÚT 2009**

Michael Young
(USA)

Szabó Sándor
(Magyarország)

Heidrich Roland
(Magyarország)
(váci, budapesti,
gödi koncerteken)

Edoardo Bignozzi
(Olaszország)

Walter Lupi
(Olaszország)

WWW.ACOUSTIC-GUITAR.HU

2009. május 9-én 19⁰⁰ Érsekvadkerten a Községi Házban

Jegyek elővételben 1800 Ft, helyszínen 2200 Ft

Info, jegyelővétel: Könyvtár és Ifjúsági Ház,

ersekvadkert@telehaz.hu, Tel./Fax: 06 35 540 050

X. MADARIJESZŐ SZÉPSEGFESTIVÁL

Május 10.
Program:
Nevezés 9-től
11h-ig a
kocsma előtt,
Bakuszállítás
12h-ig,
Zsűrizés
12-13h,

CseHAKÉ

Eredményhirdetés: 15h.

10-15-ig kézműves foglalkozás gyerekeknek
A bakuszállítókat egytál étellel
megvendégljük.

„ÉLMÉNYTÁBOR”

A TERMÉSZET MEGISMERÉSE JEGYÉBEN A BÖRZSÖNYBEN

2009. Augusztus 03.(Hétfő) - 09.(Vasárnap) - 7 nap

MAGYARKÚT

Programok:

- Életjelek a természetben - természetismereti terepi foglalkozások, túrák,
- Ismerkedés hazánk és távoli tájak élővilágával előadásokon, diavetítéseken keresztül,
- Játékos természetismereti -, sport és más vetélkedők,
- Kézműves foglalkozások keretében: sok más között agyagozás, korongozás, szövés, fonás, gyöngyözés, bőrmívesség, mindezekből illetve természetes anyagok felhasználásával ékszerek, használati tárgyak készítése - hazavitelre, ajándékozásra is!
- Sportolási lehetőségek: íjászat, foci, asztalitenisz, „vízilabda”, stb.,
- Barkácsolás - madárodúk és etetők -, makettek, játékok készítése,
- Vadgazdálkodási berendezések - magasles és nagyvadetető - építése,
- Vadpörkölt főzés közösen - tábortűz, s egyéb színes lehetőségek.

Elhelyezés turista házban, teljes biztonság, kulturált tisztálkodási lehetőség, napi négyzeri étkezés (reggeli, ebéd, vacsora, pótvacsora).

(Táborba érkezés 03-án délelőtt, távozás 09-én ebéd után.)

Részvételi díj: **34.500.- Ft / Fő**

Jelentkezés - információ:

Balog István - TRIDEA
bajakalamour@freemail.hu
20 / 477 - 3021

JELENTKEZÉSI LAP

A TERMÉSZET MEGISMERÉSE JEGYÉBEN a Börzsönyben rendezett „ÉLMÉNYTÁBOR”-ba

A jelentkező neve:

Születési hely és idő:

Lakcím:

Telefon, mobil szám:

Szülő, kontakt személy neve:

Elérhetősége - telefon, mobil szám, e-mail:

.....
A jelentkezés véglegesítését a turistaház meghatározott befogadóképessége miatt az előleg befizetése után tudjuk elfogadni - az előleg: 15.000.- Ft

Jelentkezés - információ:

Balog István - TRIDEA
bajakalamour@freemail.hu
20 / 477 - 3021

PÁLYÁZAT

XII. Aquincumi költőverseny

Kiírás: A Pannon Művészet Alapítvány, a Magyar Írószövetség Költői Szakosztálya és az Aquincumi Múzeum meghirdeti a XII. Aquincumi költőversenyt.

**Klasszikus formában írt (alkaioszi, szapphoi, anakreoni, aszklepiádészi, hexameter, disztichon, leoninus stb.) pályaművet várnak, egy pályázatban legfeljebb kettőt. Egy-egy vers terjedelme ne legyen több 32 sornál! A téma ebben az évben: EGY NAP AZ OLÜMPOSZON
A pályaműveket a Magyar Írószövetség címére kell küldeni: 1062 Budapest, Bajza u. 18.**

A borítékon fel kell tüntetni: XII. Aquincumi Költőverseny.

Zárt borítékban kell mellékelni a nevet és a lakcímet.

A pályaműveket előzsűri bírálja el. Díjak:

I díj: Arannyal ékesített babérkoszorú.

II. díj: Ezüsttel ékesített babérkoszorú.

III. díj: Bronzzal ékesített babérkoszorú.

Közönségdíj cserépszavazással, valamint egyéb különdíjak

Beérkezési határidő: 2009. május 11.

**Döntő és eredményhirdetés: 2009. június 20.
Aquincumi Múzeum, Budapest III., Szentendrei út 139.**

További információ: A döntőbe jutott versekről az Írószövetség május 25-től ad tájékoztatást. Tel: 1/322-8840

E havi számunk szerzői:

Balog István (Békés, 1951) Felsőpetény, kézműves,
erdei iskola vezető, "világutazó"

Csapó Lajos (Makád, 1947) Szigethalom, költő,
festőművész

A 2009. évi Spangár antológiában szereplő alkotók:

Ács Bódog
Borsi István
Czinege Erzsébet
Demeter Zsolt
Duhay Tímea
H. Túri Klára
J. Simon Aranka
Karácsnyi Lászlóné
Karaffa Gyula
Kő-Szabó Imre
Mohay Szilvia
Móritz Mátyás
Nagy János
Németh Edina
Sántáné Kurunczi Mária
Szajbely Zsolt
Szilágyi Perjési Katalin
Videcz Ferenc

Impresszum:

Alapító-szerkesztő:
Karaffa Gyula

Helytörténet:
Végh József mkl.

Képzőművészet:
Konczili Éva

Természetismeret:
Balog István

Szerkesztőség címe:
2645. Nagyoroszi, Petőfi út 19

Telefon:
0630-383-5385

Email cím:

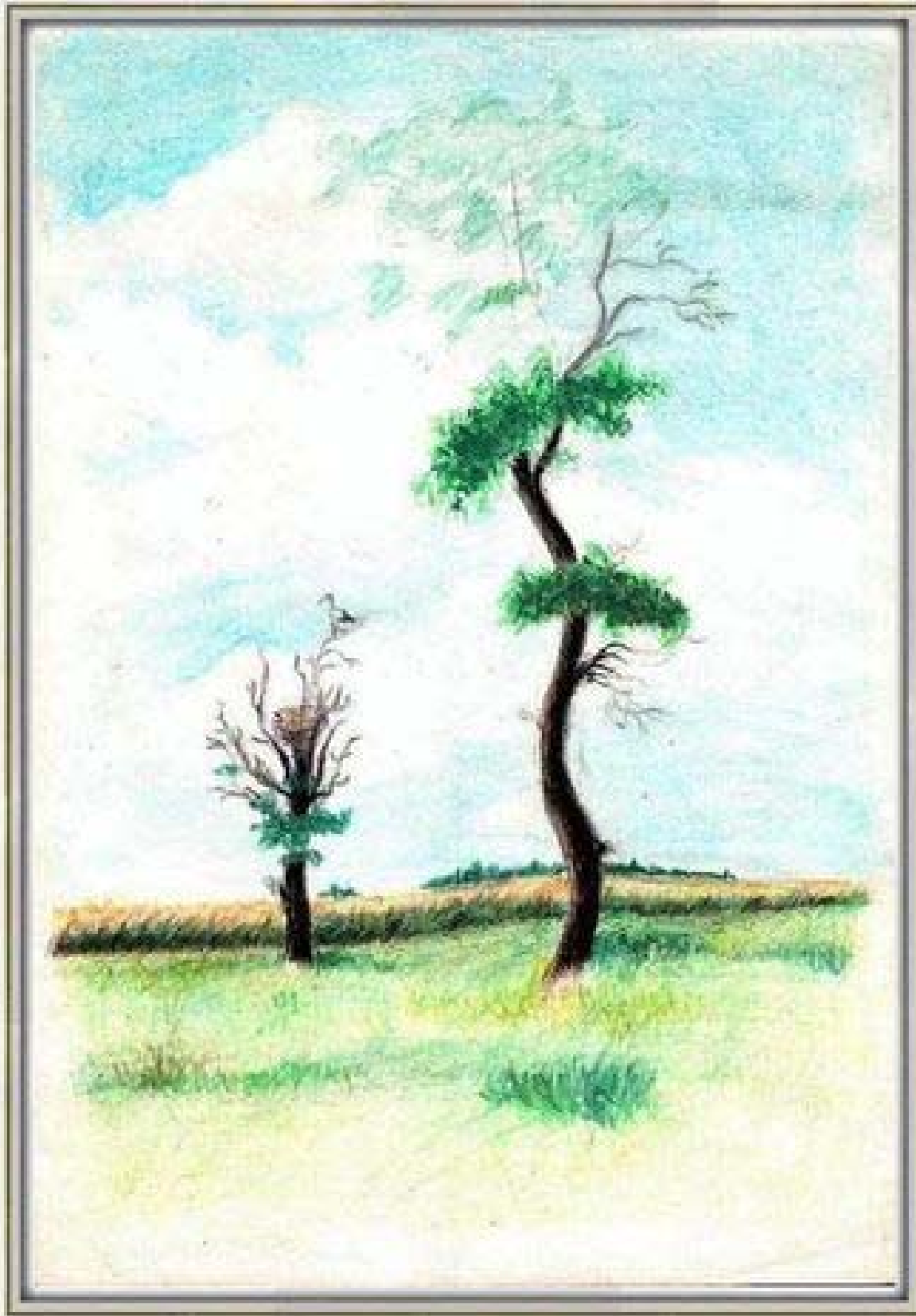
karaffagye@freemail.hu

www.karaffagye.blogspot.com

hgev@freemail.hu

bajkalamour@freemail.hu

**Terjesztés kizárólag PDF
formátumban.**

Csapó Lajos: Alföld (akvarell, karton)